

IDEAL ȘI UMANITATE

Gheorghe RĂDULESCU

Mircea Eliade avea dreptate să afirme când scria despre Eminescu, că: "Deasupra tuturor gloriilor efemere și deșertăciunilor legate de patimile noastre omeneste, un singur punct rămâne fix, neclătinat de nici o catastrofă istorică: geniul".

Si mai departe istoricul religiilor continuă: "Un neam supraviețuiește nu numai prin istoria sa, ci prin creațiile geniilor sale."

Pentru că, spune Mircea Eliade: "Istoria este prin definiție devenire, transformatoare continuă, în cele din urmă deșertăciune."

Si într'adevăr geniile întotdeauna au avut parte să strălucească în eternitate, desemnând neamul din care s'au născut. Soarta Germaniei după cel de al doilea război mondial a fost tragică.

Sovieticii călări pe tancurile lor au căutat să distrugă nu numai nazismul, ci întreg poporul german, văzut ca profund anticomunist. Dar în loc să vorbească de teama și îngrijorarea lor legate de acest lucru, au preferat să lanseze argumentul că Germania trebuie desființată fiindcă ar fi chipurile "născătoare de războaie". Oare așa este?... (Sovieticii uitând de Pactul de neagresiune dintre Stalin și Hitler

și de Dictatul dela Viena din 1940 la care au luat parte, sfărtecând țările din Estul Europei și ocupând țările baltice).

Războaiele sunt provocate de cauze adânci, iar la baza acelor cauze stau în primul rând ideologiile care se confruntă și dirijează economia și politica statelor.

Oare, n'a fost Kant acela care a predicat pacea?...

Si Germania a fost înfrântă și împărțită în două, locul unde s'a născut Kant, adică în Germania, la Königsberg se află astăzi după terminarea războiului (fără însă să se fi încheiat vreo pace) în Polonia, iar vechiul oraș de cultură polonez din partea

estică a acestei țări, Lvov (fostul Lemberg) se află în Rusia sovietică, ca și teritoriile străvechi românești Basarabia și Nordul Bucovinei.

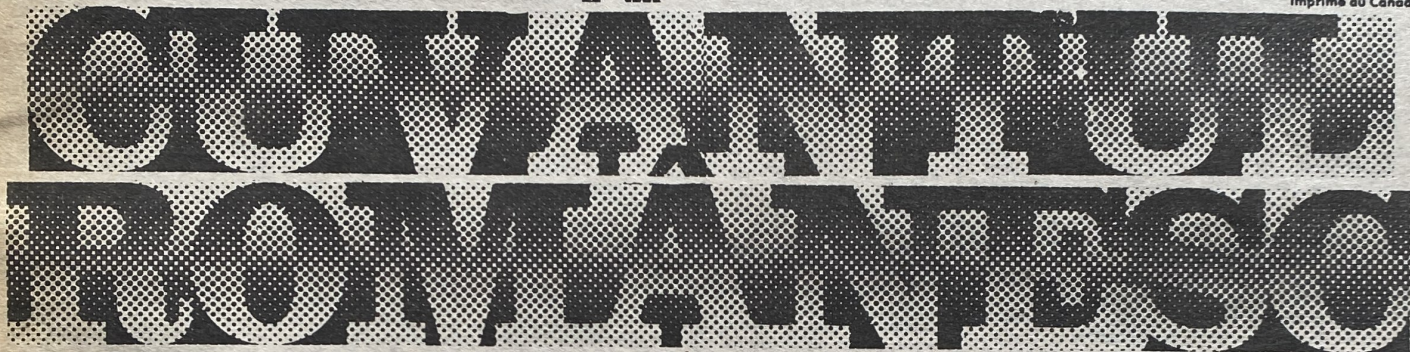
Dar, Germania a reînviat din moloz și cenușă ca pasărea Phoenix, treptat, treptat, în timp de 40 de ani, iar acest fenomen se datorează numai spiritului poporului german, inventiv, creator și disciplinat.

Dar, chiar dacă Germania ar fi fost ștersă de pe fața pământului, cum doreau unii să fie, nimeni și nimic nu putea să-i

Continuare în pag. 4

ISSN
0705-8365

Printed in Canada
Imprime au Canada

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 11 Nr. 125 - SEPTEMBRIE 1986-

PUBlicație LUNARĂ

DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULAȚIA ÎN AFARA CANADEI: AFERICA - ARGENTINA - ANGLIA - AUSTRALIA - BRAZILIA - BELGIA - CHILE - DANEMARCA - ELVEȚIA - GERMANIA - GRECIA - FRANȚA - ISRAEL - ITALIA - OLANDA - ROMANIA - SPANIA - S.U.A. - SUEȚIA - TURCIA - YUGOSLAVIA - NOUA ZELANDĂ

FACTORUL CONDIȚIA SUFLETEASCĂ

Eugen BĂRSAN

Oare câți din exil vor putea zice, că nu știu ce-i pustul. Mizerabila stare sufletească cu gânduri care în chip nepotolit se'nvârt ca o roată pe osie, în căutarea alinării jinduie.

Cine nu știe, să se apropie de Ion, Gheorghe sau Nicolae, din masa refugiaților mai noi, și să-i întrebe: cum te simți, măi frate, Române? Si, va afla. De fapt o simplă întrebare, care poate avea valoare de aur pentru cel întrebant, căci el simte în ea o comunicare cu cineva în pustul sufletesc creat de o apăsătoare singurătate.

O întrebare care ne apropie de realități și ne duce la lămurirea unui lucru pe care-l trecem prea ușor cu vederea. Căci atunci când ne gândim la un exil mai puternic și la o acțiune românească sau alta, nu suntem deloc cu "picioarele pe pământ" dacă nu luăm în considerare și condiția sufletească a omului. Felul în care cineva se simte, e un lucru esențial în tot ceea ce el face sau nu face. Trebuie să ne fie deci clar, că simțirea e un factor de bază al realizărilor și ca atare un element de care ar trebui să fim preocupați mai îndeaproape. Si anume în măsura în care ea e slabă, să ne dăm toată silința s'o ajutăm să devină mai bună.

În chip obișnuit când ridicăm glasul în viața națională, socotim că pentru a pune ceva în mișcare, ca soluții la problemele pe care le avem în vedere, e suficient să lansăm chemări și programe. Din păcate, nu-i suficient. Pentru că realitatea ne arată, că în timp ce chemările sau programele pot avea cele mai majore valori, ele sunt în ultimă instanță condiționate de participarea omului care e prevăzută să le fie stâlp. De inima bună sau rea a lui Ion, Gheorghe și Nicolae, care sunt poporul.

Pustul sufletesc din masa refugiaților e enorm de mare. Dar, pe cât este de mare, el poate fi remediat prin atenție și comunicare. O întindere de mână și o vorbă cu adevărat frățească, pot genera simțirea liniștitoare că, în lumea pribegiei în care ne aflăm, nu suntem singuri, ci o familie. Si este de neînchipuit că am putea ajunge a fi o familie, fără comunicare între noi. Comunicarea e fluidul spiritului de familie românească.

A curma criza de comunicare înseamnă, deci, mai mult decât a ușura oftaturile pustului singurătății căci într'un contact frățesc zace mult. El e mediul cald de strângere laolaltă în matca vie de comuniune

Continuare în pag.3

MARX MORT, TRĂIASCĂ MARXISMUL

— George BRANA —

Un eseist francez a publicat acum vreo zece ani o carte intitulată "Moartea lui Marx". După aceea altul a replicat: "Marx e mort, marxismul e bine sănătos". De-atunci se țin lanț constatările declinului politic al comunismului din Occident. Dar nici vorbă, comunismul operează intens și eficient mai departe, doar că a renunțat la speranța de-a lua puterea prin alegeri, așa că a ales calea subversiunii, terorismului, a infiltrărilor de tot felul, ajutat de imbecili utili de tot felul, de care este plin Occidentul. În Statele Unite nu exista un partid comunist legal, dar comunistii au influențat masiv pe Roosevelt care nu voia decât împărțirea lumii, fie chiar cu dracul în persoană. Comunismul occidental uzează și abuzează de minorități "explozive", ca în Irlanda, Spania, Franța, Germania Occidentală, în Italia fiind pentru moment pus cu botul pe labe.

Cât privește țările comunismului real din Rusia și țările satelite, marxismul e ținut cu ghiaiele și cu dinții, pentru că el oferă singura posibilitate de-a ține în frâu și a constrânge cu toată ferocitatea toți Zombii, cu care pe bază de IDEOLOGIE absolută, fac tot ce vor zbirii dela Varșovia, București, Praga, Sofia. Pentru moment au lăsat-o economic mai moale la Budapesta, și vom vedea de ce.

Intr'adevăr un preopinient fie de rea credință fie insuficient în alte privințe, ar putea spune: "bine, bine, dar China, cu fericirea țărănilor, dar Ungaria cu gula-marxismul? "China, mai întâi, este pentru Soviete un fel de "călcăi al lui Achile", de proporții planetare, în sfera comunismului global. Subcontinentul China, nu a fost făcut marxist de Soviete, ca sateliții din Europa, ci a fost marxizat, în versiune chineză de Mao. De aceea prin maoism se petrece în lume o evoluție comunistă, pe când marxismul pe care se bazează tot comunismul albilor, nu are nici o evoluție, este fix, și dă marxistilor o forță ineputabilă prin caracterul lui sofistic și artificial, fără nici o relație organică cu nici un popor. Intrată în sofism și artificiu, "puterea" absolută se încheagă mult mai bine, iar datorită mijloacelor tehnice de azi în toate domeniile, o minoritate înarmată cu ele nu mai poate fi niciodată scoasă dela putere. Si această posibilitate este întărită și de faptul că, în lumea albilor, comunismul se suprapune unor forțe unitare de stat, ceea ce nu era cazul în China. Mao Tse Tung a apărut ca exponent al unei uriașe voințe de a ajunge la o unitate, la o nouă unitate a unui fost imperiu ajuns în disoluție totală. China cu Chinezii ei de tot felul, este un bloc al

unei mari părți din umanitate, poate chiar o treime, pe care Rușii nu pot să-l supună, cu toată înarmarea lor, așa că marxismul deși nu e chinez, rămâne totuși ca un fel de acoperire comună pentru reciproca recunoaștere în vederea coexistenței fără ciocniri. Chiar așa, într'un fel indirect, marxismul este eficient, ținând balanța între două sisteme absolute, unul marxist pur, altul marxist impur, maoist.

Ungaria, minusculă cum e, are pentru Soviete o deosebită importanță. Nu vrem să anticipăm nimic, dar avem certitudinea că această Ungarie este o piesă foarte utilă Sovietelor, pentru niște viitoare "afaceri", deloc frumoase, cu Occidentul. Cum s'au mai făcut, la Yalta, Teheran, Potsdam. Românii și-au făcut iluzia, vrem să spunem niște Români, unii, nu cîinii ideologiei care dețin puterea în R.S.R., că România ar fi putut ajunge o piesă importantă pentru o viitoare afacere între Est și Vest. Dar comunistii din România au fost prea primitivi, prea fundamental inculti, prea aserviți stăpânului, ca să jungă la ceea ce s'ar chema "o politică". Pasivitatea totală a populației românești a avut și ea rolul ei negativ, dar înainte de-a acuza populația trebuie să acuzăm condeierii slugarnici, care au avut și exemplul rău al celor din generația primului război mondial, ca

Arghezi și atâția. Așa că ceea ce trebuia să facă Românii în vederea unei viitoare afaceri Est-Vest, au făcut Ungurii, începând cu explozia din 1956. Vaga încercare de comunism mai național-politic a câte vreunui, ca Maurer, a fost retezată de disperății primitivi ai puterii slugarnice până la trecerea de orice limită față de stăpânul din Răsărit. Dar, diabolic, Românii au fost păcăliți, mulți dintre ei sperând o "politică".

Un Român liber, luându-l entuziasmul pe dinainte, spunea că Ceaușescu e mai întâi român, că nu dă cinci parale pe marxism. Adevărul este, cum ar zice alt cetățean liber, "la din contra". Acest Ceaușescu nu este un Român și crede orb că marxismul care l-a făcut împărat, din nimic, este singurul lui sprijin. Si nu se înșală deloc. E destul de viclean ca să știe, că fără marxism, el însuși nu ar mai putea să-și justifice în nici un fel existența.

Fără marxism și puterea lui maximă prin leninism, nu poate exista un comunism imperialist, pentru că în el este baza puterii mondiale sovietice, dela Riga la Havana, dela București la Adis-Abeba, și așa mai departe. Strategie s'a renunțat la cucerirea comunistă a societăților din Europa Occidentală sau America, prin câștigarea de simpatie, prin demagogie și legalitate formală, și s'a trecut la teroare, la IRA.

Continuare în pag.3

editorial

ADUNAREA AD-HOC DELA CÂMPUL ROMÂNESC

La Câmpul Românesc, în anul acesta, mai mult decât în anii trecuți, s'a observat o intensitate deosebită a sentimentelor românești, a dorinței de a trece la realizări concrete, de a duce la bun sfârșit proiecte majore în sprijinul cauzelor naționale. Este adevărat că a fost și tineret mai mult și că doi dintre preoții care au vorbit au pus accentul pe suferința umană, pe tragedia omenească din sclavia comunismului, ceea ce a impresionat pe cei prezenți.

A fost însă și altceva. A fost dorința profundă de a se da un riviriment exilului, continuând acțiunile românești începute cu întâlnirile dela Frankfurt și Paris și continuate cu "spiritul dela Soultzmat", acel al unității și demnității românești. O acțiune spontană de a adera la chemările mari ale unor idealuri morale, și de a răspunde unor imperative de moment. Așa s'a ajuns din această spontaneitate românească, să se constituie o Adunare Ad-hoc, în care să se formuleze un act de prezență, și o chemare către ceilalți, de pretutindeni, care simt românește, să ne strângem laolaltă, ca să mărturisim crezurile noastre, identitatea noastră românească, cu trecutul impresionant și cu viziunea unor împliniri mărețe în viitor, poruncite de cei ce au murit și de cei ce au fost strămoșii existenței naționale românești.

Nu s'au ales președinți și nu s'au făcut comitete, nu se vizează să se facă organizații, asociații sau formații politice. S'au deschis sufletele și cugetele pentru a da expresie dorurilor, gândurilor și visurilor românești, ca pe vremuri, într-o Adunare Ad-hoc. Și s'a lansat o chemare către cei bine-voitori și luptători, ca să se știe unde suntem, ce facem și ce visuri ne frământă. Totul legat de țara în care ne-am născut, legat de neamul românesc și de drepturile lui de libertate, independență și manifestare creatoare în lume și istorie.

La Câmpul Românesc s'a definit o stare de fapt, o stare de spirit, o expresie directă a unei conștiințe naționale, ca semn că exilul românesc este puternic, sănătos și dinamic, pe aceste meleaguri, și, din știrea noastră aceeași țară se manifestă și în alte zone geografice ale Românilor ruși din țara lor, strivită azi de o robie cumplită, străină de sufletul și credința poporului carpatin.

De aceea, azi venim și facem chemare să ne strângem unii cu alții în jurul ideii naționale și a marilor înfăptuiri din trecut și să arătăm prezența noastră în istorie, să menținem trează conștiința românească, căci acesta este rostul exilului, ca instrument de luptă națională. Exilul românesc este o valoare națională, morală, juridică și istorică. Este un vehicul spiritual, de afirmare și promovare, la înaltă tensiune, a unei existențe istorice. Exilul este o tensiune spirituală permanentă, prin care un neam, un popor, un stat și o cultură își asigură supraviețuirea, în condiții de libertate.

Poruncile exilului românesc vin din străfundurile istoriei și ale mormintelor, din cerurile jertfelnicilor și din începuturile neamului. Ele vin din fântânile adânci ale subconștientului românesc. Aceste prounci ne călăuzesc în viața noastră și numai lor ne supunem, căci ne îndrumă spre lumi și zori mai luminoase și mai bine.

Citiți Chemarea celor dela Câmpul Românesc și cumpăniți în cugetele voastre direcțiile viitorului românesc; ca să găsim calea de a fi împreună, în lupta ce o ducem pentru neamul și țara românească. Și, dați-ne un semn de viață, prin adeziuni spontane și sănătoase.

George BĂLAȘU

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că REDACȚIA ACESTUI ZIAR nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

ABONAȚI-VĂ

LA ZIARUL "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Abonamentele și reînnoirile lor, se pot face după cum urmează:

- Din Canada și U.S.A., se pot trimite "Cec Poștal" (Money Order) sau "Cec Personal."
- Din Europa și alte Continente, prin "Mandat Poștal" sau "Cec Internațional" pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC, Box 4217, Station D,

Hamilton, Ontario, Canada L8V 4L6

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

DELA GORBACIOV CITIRE

— N. STOIA —

Una dintre ambițiile ascunse ale dictatorilor comunisti este ca scrierile lor să fie "literă de evanghelie", aplicată forțat de armata partidului. Ceea ce a mers pentru Lenin, Stalin sau Mao-Tze-Tung s'a cam demonizat prin epigoni ca Ceaușescu, a cărui tematică principală desprinsă din cuvântări înșirate în volume e îngrijirea mai bună și mai ieftină a vacilor ca să dea spor de lapte ori alte de această natură. A apărut acum la orizontul politicii lumii anilor '80 și poate până după anul 2000 Gorbaciov, care impune o atenție mărită.

Omul acesta dispune în egală măsură cu Stalin de abilitate și șiretenie. Rămâne de văzut dacă similitudinile nu merg mai departe.

Deosebirea evidentă este că primul n'a trăit în epoca televiziunii, care modifică radical tabla de șah. O fugară apariție pe micul ecran, prinsă de ziariști pe durata unei frânturi de declarație pe care nici nu e nevoie s'o înțelegi ori reții, dezvăluie mai mult cât poți alege din citirea unui întreg volum de "Opere" despre mintea ascunsă după frazeologie. "Ce-i poate pielea" descrieți observându-i atitudinea fizică, expresia facială, inflexiunile vocii - într-un cuvânt - acel "body language" care nu minte. Omul sub reflectoare și captat de obiectivele

televiziunii, devine carte deschisă pentru fiecare dintre noi privitorii. Ce anume vorbește n'are absolut nici o importanță, deoarece cei ieși pe gură nu e decât o mâncare regurgitată și pregătită de echipe de ideologi, experți și P.R. specialiști. Chiar când se rostește un adevăr, rostul e tot decepția așa ca în anecdotă cu cei doi voiajori care băteau Brăila și Galați, concurându-se. Poanta:

"Mintî, spunându-mi că mergi la Galați pentru că eu să cred că de fapt tu mergi la Brăila. Dar eu știu, că tu mergi la Galați!"

Așa fiind, sperând că cititorii vor dezvolta ei înșiși acest sport al observării evoluției lui Gorbaciov la televizor, iată câteva mostre de mesagii descifrate:

"In vizită, cu soția sa, în Europa de Vest numitul dialoghează cu marelle public și e perfect servit de către ziariști. Naivilor, parcă le zice, eu vă cunosc și știu să joc cărțile voastre; deocamdată, scoateți-vă din cap că noi poporul sovietic și ai lui conducători, am fi cu ceva mai prejos de voi, inclusiv în moda vestimentară, maniere, zămbete. Oferta mea e clară: nu vă amestecați în bucătăria noastră în care-i tocăm pe disidenți ori opărim pe cei din Afganistan, pentru că în schimb să vă dau un răgaz de terorism la voi acasă, asta până la criza majoră când e dreptul nostru să intervenim. Totodată, con-

tinuați să ne furnizați frângerile de care a vorbit Lenin.

La conferința dela nivel înalt: "Între noi doi fie spus, eu te privesc ca pe un părinte, fiind gata să primesc sfaturi; doar înțelege că s'pe muchiile de cuțit, într-o parte masele agitate cerând schimbare, de cealaltă aparatul care pretinde statu quo. Nu-mi place să fiu un al doilea Brejnev, însă, nici s'o pălesc ca Hrusciov. Dă-mi răgaz, ajută-mă... și o să fie bine... pentru amândoi". (În gând: "Ce-am să-l duc eu de nas pe bătrânul ăsta!")

La reîntoarcere dând raportul în fața politbiroului: "Tovarăși, i-am dus pe capitaliști, doar că efectele favorabile au să vină treptat căci bătrânul e cam încăpățânat. Însă n'aveți grije! Si nici să nu credeți că aș fi făcut vreo concesie; devotamentul meu pentru cauza comunismului e... stâncă Gibraltarului."

După dezastrul dela Cernobil: "Recunosc, am intrat în panică și am incurcat total lucrurile. Vina principală e condiționarea noastră a activiștilor de partid: anume de a da indicații, fără a ne pricepe și conțând, că oricând aruncăm răspunderea pe specialiști. De unde era să știu eu, am ploarea dezastrului? Poate ar fi trebuit să folosesc momentul dezastrului și să mă desotorosesc sângerose de potențialii adversari. Nefacându-o, m'aștept să

apreciați moderația mea. Ulterior am să dau eu cu barda în câțiva mai mărunti - ștăbii cei mari să fie liniștiți."

Reflectând și eu, îmi dau seama că mă aflu pe un fir tradițional istoric. Neamul nostru a avut parte de atâtea lichele conducătoare ale căror mașinațiuni trebuiau a fi desluse după cele mai diverse și mănesteptate semne. De pildă de murea domnul fanariot, familia tănuia știrea petruca concesionarii străngării birurilor să vină la matcă și să nu o ia într'altă parte. De asemenea trebuiau făcute bagaje.

Nărozimea nu era proastă: pândea în jurul palatului neslăbind din ochi coșul ce da în camera domnului care bolea. Când fumul dela acel coș înceta, devenea clar că Moartea sosise și că de acum se încerca să se amâne miasma cadavruului.

Așa și noi, în era televiziunii și a laser-ului, ne reîntoarcem la cititul în semne, când simțim că presa e doctorită și că de acum se încerca să se amâne miasma cadavruului.

Așa și noi, în era televiziunii și a laser-ului, ne reîntoarcem la cititul în semne, când simțim că presa e doctorită și că "nu mai poți întoarce căruța" de de-ale experți Madison Avenue, care ne modelează viziunea. Si, hop și Moscova acum, pretinzând să fie la egal.

CĂTRE REDACȚIE

* ROMANIA - ...Despre România, pot spune că totul este pierdut. Din ce-a fost odată, n'a mai rămas nimic, decât politica domnului Nicu care n'are de gând să dea în primire. Înainte să plec din țară, se înființaseră microcantine, iar blocurile noi construite erau fără bucătării. Toată lumea - la gamelă. Așa vede el comunismul și România multilateral dezvoltată. Unt, lapte, carne, ouă, pâine, făină, zahăr, și ulei pe cartelă. De exemplu, rația pentru o persoană: 1/2 pachet unt, 2 kg. carne (nu întotdeauna), 10 ouă, 1 kg. făină, 1 kg. zahăr, 3/4 l ulei pe lună, 300 g pâine pe zi; cam atât, să nu cumva să-i crească Românului colesterolul, să-i dezvolte memoria... În întreprinderi s'a aplicat formula acordului global - toți o apă și-un pământ. Lunar se fac reduceri de posturi, deci automat de personal, iar dacă în 3 luni nu găsești alt loc de muncă, te încadrează la art. 153, viață parazită, și te condamnă la 1 an și 6 luni, închisoare la locul de muncă. Locul de muncă este la noul canal București-Giurgiu, pe care Ceaușescu îl pregătește pentru când își va cumpăra miraculosul iahț.

Despre locuitorii dela sate: în fiecare an trebuie să predea statului 300 de ouă, dacă vor să-și primească rația de alimente, care pe persoană, este jumătate din cantitățile arătate mai sus.

Pe garduri și pe șosele apare scris "Jos Ceaușescu"; lumea se revoltă, dar n'aportă mult timp, deoarece s'au mărit salariile la securitate - un colonel are 12.000 lei - și normal că să face meseria, iar închisorile sunt pline; și-e frică să mai vorbești, căci nu îți cu cine...

X. Y.

* BENALMADENA, SPANIA - Trebuind să ne mutăm într-o locuință mai puțin pretențioasă, care nu cere atâtă muncă de întreținere, am hotărât, cu părere de rău, să vindem Casa Luz (Casa Lumini). E o așezare ideală, așa cum am descris-o într-una din poemele mele spaniole. Am prefera să o trecem unei familii de Români...

Vă doresc multă sănătate tuturor...

Alexandru GREGORIAN

* WORCESTER, STATELE UNITE - Sunt scriitorul Jean Nedelcu din Constanța, venit în vizită la fiul meu Dan Nedelcu din Worcester, Statele Unite. Nu sunt comunist și n'am fost înscris decât în Partidul Social Democrat condus de regretatul C-tin Titel Petrescu. În țară, am publicat două romane: Arde marea și Clandestin la bord, plus unele colaborări la ziarele Știința, Dobrogea Nouă și revista Tomis; celelalte romane: Leacul miraculos, Nimfa de pe iahtul Taifun, Prinapele Extremului Orient și Pe cheul Marsliei, încredințate editurilor, n'au avut sansa să vadă lumina tiparului din cauza celor dela cenzură din țara unde numai există cenzură. Tăcătoasă minciună lansată de conducerea comunistă, conducere care începe ticăloșiile cu prima minciună din vocabularul ideologiilor comuniste, cuvântul "tovarăș". Cei care au trăit în România zisă "socialistă" cred că-mi vor da dreptate. Acum e o datorie de conștiință să pun pe hârtie ceea ce trebuie pus. Deocamdată, vă expediez cele trei schițe scrise aici, în America. Schița numărul unu e intitulată "Celui mai iubit fiu al..."; schița numărul doi e intitulată "Tot celui mai...", iar schița numărul trei e intitulată "Cititorul copilariei noastre fericite".

Dacă aceste schițe vor interesa ziarul Cuvântul Românesc, un ziar din care n'am citit decât un singur exemplar și îl consider a fi un ziar de înaltă ținută morală din care se simte totuși, lipsa unei pagini literare, voi încerca să pun pe hârtie și zguduitoră poveste născută din adevăr și suferință trăită de amicul meu Alexandru Lazăr, cel care și-a petrecut mulți ani din viață în temnițele regimului comunist român. Cred că ați auzit de acest erou al neamului românesc, care a îndrăznit să-l înfrunte pe "eroul eroilor" născut la Scornicești. Sunt pagini scrise de mână lui, un fel de mărturisiri ce merită să fie cunoscute de cei de azi și de ceilalți de mâine. Si asta, ca să nu se creadă că Românul îndură dictatura și tace. Nu, nu tot Românul tace. Mai sunt oameni care luptă și nu așteaptă ca Dumnezeu să-l cheme în împărăția lui pe satrapul Ceaușescu. Putini, e drept, dar sunt. Cu atât mai mult este necesar să fie cunoscuți de Românii din exil, și, prin ei, poate și de cei din țară. Neamul românesc n'a fost otrăvit de minciunile sfârșitoare ale presei de partid. El știe să lupte acuns, să facă haz de necaz, să lățească zvoniș, pentru a urma pilda celor ca preotul Gheorghe Calciu, scriitorul Dorel Tudoran, inginerul Radu Filipescu, muncitorul Alexandru Lazăr și alții, e necesar ca amănuntele acțiunilor lor să fie cunoscute pretutindeni. Acest lucru revine ziarelor românești din lumea liberă, ziare care totuși pătrund în țară.

Jean NEDELUCU

Situația la Freiburg

ÎNTE INDEPENDENȚĂ ȘI COLABORAȚIONISM

—D.C. AMZAR—

Iată alternativa, în fața căreia se va găsi Adunarea Generală a Institutului Român din Freiburg la începutul lui Octombrie. Adunarea va fi din nou împărțită în cele două grupuri: una va pleda pentru independență cu sau, la nevoie, fără subvenții; cealaltă pentru continuarea activității din ultimii ani "cu fata la Răsărit" și un program inofensiv în raport cu gravitatea situației din țară. Care din cele două grupuri va obține majoritatea voturilor?

Susținătorii colaboraționismului se vor bucura și mai departe de sprijinul autorităților germane care le acordă subvențiile, dar în acest punct se pune întrebarea: pe care articol din Statutul celor două instituții s'a bazat conducerea aleasă "pe viață", când a invitat la adunarea din Aprilie pe cei trei reprezentanți ai țării-gazdă, invitație pe care va repeta-o desigur cu ocazia adunării din Octombrie! Problema care ar fi trebuit clarificată la deschiderea sesiunii de către cei care au introdus această inovație!

Statutul din 19 Septembrie 1970 prevede într-adevăr "Dreptul de codecizie (așa se redau în românește termenii germani: Mitbestimmung și Mitspracherecht!) al R.F. Germania", dar acest "drept" se referă numai la următoarele cazuri: 1. "averea Asociației", 2. "mutarea în altă localitate și 3. "desființarea Asociației". Alegerea unui nou director al celor două instituții nu intră deci în prevederile statutului.

Acest caz este reglementat de 5 II 3: "Adunarea generală alege pentru o perioadă de trei ani pe director. Ea fixează obligațiile sale de muncă și stabilește remunerarea sa printr-un contract de muncă". (Folosirea pronumelor posesive: sale și sa, inutile în română, denotă că textul a fost

tradus din germană!) Nici un cuvânt despre "dreptul de codecizie" al R.F. Germania în legătură cu alegerea unui nou director! În schimb paragraful continuă, (tot traducând din germană): "O excepție față de hotărârea acestui Statut o face Dl. V. Mihăilescu care (...) a fost ales pe viață" - fără să se precizeze la ce dată!

Prezența reprezentanților celor două ministere de Interne dela Bonn și Stuttgart și a romanistului dela Universitatea din Heidelberg se datorează deci unei inițiative ad-hoc din partea președinției "pe viață" cu scopul de a influența prin intimidare! Adunarea generală, pentru aceasta să aleagă ca nou director pe candidatul "ales a priori" și recomandat călduros și insistent de romanistul specialist în limba, literatura și cultura română.

Urmarea a fost că majoritatea absolută a adunării nu s'a lăsat intimidată de această manevră, preferând să rămână la vechea decizie a conducerii "pe viață", care, cu aproape 6 ani înainte, angajase un candidat cu scopul ca, după o ucenicie de un an sau doi, să-i urmeze la conducerea Institutului și Bibliotecii. Această schimbare de poziție, după aproape 6 ani, din partea conducerii "pe viață", a făcut o impresie penibilă la cea mai mare parte din membrii Institutului, care și-au dat seama că "Directorul pe viață", la vârsta de aproape 80 de ani, a căzut într-o adevărată dilemă: ori s'a înșelat din capul locului asupra eventualului succes, ori i-au trebuit aproape 6 ani până să-și dea seama că persoana acceptată nu îndeplinește condițiile unui viitor director de bibliotecă dublată de un institut de cercetări. Si n'r'un caz și în altul impresia rămâne aceeași: ori

semilitate precoce, ori victimă a unui anturaj interesat! Astfel stând lucrurile, nu e de mirare că majoritatea adunării și-a pierdut încrederea în capacitatea de apreciere și decizie a directorului-fondator. Așa se explică reacțiunea majorității că, în locul "dreptului de veto", pe care acesta i-l solicitat, aceeași majoritate i-a răspuns cu un "vot de blam"!

Viitoarea adunare generală, de data aceasta ordinară, se va vedea confruntată din nou cu pretenția "monarhiei absolute" dela conducerea Institutului-Bibliotecă: de a reveni asupra hotărârii dela 12 Aprilie, pentru a accepta ca director pe candidatul "ales a priori" de directorul octogenar și consoartă și recomandat de înalta treime. Dar dacă soluția BIDIAN trebuie să însemne, după concepția oficială, "Independență fără subvenții", alternativa MEHEDINTU reprezintă "Subvenții fără independență", deci colaboraționism - wie gehabt! Nici una, nici alta nu corespunde scopului inițial al Bibliotecii și cu atât mai puțin Institutului, a cărui funcțiune nu poate fi decât aceea de a înregistra stările de lucruri din țară și a urmări evoluția situației internaționale cu scopul de a întrevădea șansele de normalizare prin revenirea la LIBERTATE în interior și la INDEPENDENȚA reală în relațiile internaționale. Prin activitatea sa Institutul, cu Biblioteca lui, trebuie să contribuie și la elucidarea responsabilităților în materie de schimbări teritoriale la discreția marilor puteri, cu cinismul lor procentual, dar pe seama zănelor mici și mijlocii, cărora le revine, în toată istoria universală, numai rolul de cobai politici.

Pentru a-și putea îndeplini o astfel de misiune, Institutul și Biblioteca au nevoie de independență nu numai financiară, ci și științifică, aceasta fiind singura bază sigură pentru o instituție românească, dacă vrea să-și merite numele ce și i-a dat. Sigur este și faptul că, din cotizațiile membrilor, chiar dacă toți ar dispune de o situație materială care să depășească minimum de existență pentru ei și familiile lor, Institutul nu-și poate asigura existența la nivelul preconizat. Un sprijin din afară va fi absolut necesar. Un alt romanist și prieten al țării și neamului nostru, cu care am discutat "Situația dela Freiburg", mi-a confirmat că, fără un sprijin din partea statului, nici institutele similare germane nu și-ar avea asigurate existența și buna funcționare. Va trebui găsit și în cazul Institutului Român de Cercetări un "compromis", acceptabil pentru ambele părți, pentru a-i asigura existența și activitatea necesară.

Eugen BÂRSAN

Noul asalt al dezinformatorilor

POLOGHIE CU APĂ DE PLOAIE

Agenții trimiși cu misiunea ca să înlocuiască defunctul ziar comunist "Dreptatea", caută să ne convingă că regimul din București divinizează Constituția și că însuși Conducătorul Suprem, când dă cu boii prin livadă, este silit să-și retragă decretalele anti-constituționale.

Ei vor să ne asigure că securistii, la anchetele nocturne din beciurile poliției, întrebuințează Codul manierelor elegante, respectă cu ealvie articolele din Mama legilor și-ți oferă țigarete Kent.

Să vedem cum e respectată Constituția pe care tov. Ceaușescu o pune noaptea sub pernă:

"ARTICOLUL 30: Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România."

"Oricine este liber să împărtășească sau nu o credință religioasă. Libertatea exercitării cultului religios este garantată..."

Cât de "garantate" sunt drepturile religioase și conștiința cetățenilor ne-o spun preoții din închisori, bisericile dărâmate, ca să nu mai reamintim de suprimarea Bisericii Unite.

Un alt exemplu:

"ARTICOLUL 33: Secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice este garantat."

Nu mai acela care n'a scris și n'a vorbit la telefon în țară, și cu țara, mai poate crede că există articolul 33 din Constituție.

Solii peștiți ai "noului exil" în loc să dezvăluie suferințele celor din țară și să scrie despre lupta pentru eliberarea neamului, sub motiv că nu-și bagă nasul în "ideologie", ne cântă Nani-nani și ne îndoaie cu povești regale, cititul în stele și câte goluri s'au tras la poartă.

O literatură paravan în dosul căreia se ascund scopurile axei Moscova-București.

Cu condeiele de paradă ținute în pas cu serviciile de dezinformare ale KGB-ului și Securității RSR-iste, scribi-expediați cu bagajele complete și cu surse laterale de existență-ne spun că tot ce stă în calea fericirii multilaterale tovarășești sunt "fasciștii".

Dacă n'ar fi ei, "fasciștii", s'ar realiza planurile cincinale și bostamul ar crește de cinci ori mai mare.

Cine sunt acești "dusmani" feroci ai neamului, ai credinței și ai tradiției, ne spune (înregistrat pe bandă de magnetofon, N.R.) un ziarist englez care a luat acum câțiva ani un interviu tov. Ceaușescu, căruia i-a pus o întrebare neașteptată:

-De ce este arestat părintele Gheorghe Calciu?

După un minut de tăcere, scrâșnind din dinți și de abia stăpânindu-și furia, tovul Prim Ministru, a găsit răspunsul salvator:

..E fascist!!! E fascist!!!

Stroe MOLDOVANU

ERAM ...

unde, cineva, împărțea pâine

- I-am cerut și eu o pâine
mi-a zis să trec mâine;

am trecut dar n'avea pâini
ținea doar un coș în mâini
și mi-a zis să-i torn ciulini;

am plecat - sau mă rugam
întrebam și nu știam
era el - sau eu eram;

am umblat pe la rude și vecini
însă nimeni n'avea ciulini
- cei plecați se pierd sublimi;

tăcut, l-am căutat Acolo și Aici
l-am căutat și în căsătura de arnici
părea că s'a desprins pe el, prin semne pe poteci...

Ioan I. MIREA

MARX MORT, TRĂIASCĂ MARXISMUL

Urmare din pag.1

ETA, RAF, ca să se creeze nesigurantă în rândurile populațiilor din democrațiile reale. S'a intrat în faza unui război total ideologic prin niște intelectuali răătăciți și la drept vorbind imbecilizati, militar sovietic, direct în Asia și Africa, și prin infiltrare sovietică în America latină.

Nenorocirea Occidentului, și a lumii, este că sprijinitorii acestei criminale ofensive sunt și o pletoră de sferți-

intelectuali, cum se vede mereu la congresele PEN-clubului, în realitate neputincioși ai gândirii din cauza unei feroce avidități de putere, de parvenire. După cum există și unii vechi profesioniști ai politicianismului care din motive misterioase vor să dea cu orice preț Occidentul pe mâna Sovietelor. Aceștia luptă pentru "libertate" susținând vandalismul agresiv de intimidare a populațiilor. Aceștia au făcut din Cernobil un motiv de provocare a panicii, pen-

tru lichidarea economică galopantă a lumii încă libere, în vreme ce Sovietele, duc la Cernobil tineret și bătrânet din Țările Baltice ca să curețe terenul.

Zisii "intelectuali" nu fac însă nici un protest, măcar cât împotriva lui Pinochet. Primejdia, marxismului nu a slăbit deloc, dar nervii ne-marxiștilor, inevitabil, slăbesc mereu.

George BRANA

FACTORUL CONDIȚIA SUFLETEASCĂ

Urmare din pag.1

națională. Si pe cât vom fi mai adunați de pe pozițiile singuratic de pustiuri sufletești, pe atât ne vom simți mai bine, mai tari și mai aplecați spre împlinirea resturilor comune pe care le avem. O bună simțire, individuală și de grup național, ne poartă pașii în raza spiritului de fapte și de împliniri.

Dacă-i dai omului atenția cuvenită, el e mai bun, mai producător. Comunicarea și înfrățirea sunt și rămân o cheie a unității, care face puterea.

Exilul nu va reuși să se ridice de unde este și să devină ceea ce trebuie să fie, decât în măsura în care poate crește în elan. Ii trebuie aripi de vultur și o inimă bună și tare. O mai bună comunicare între noi - la toate nivelurile - întărește condiția sufletească, ducând la aripile și la inima care trebuie să ne poarte spre obiectiv. Iar acesta, e clar: eliberarea României.

În zilele de-acum, lupta pentru obiectivul liberării României este condiția românității fiecăruia dintre noi. Sunt zilele unui alt timp de "Deșteaptă-te, Române".

Este exilul capabil să răspundă acestei chemări istorice? Nu trebuie să ne îndoiim deloc de acest lucru. Căci în ciuda greilor condițiilor sufletești, și totodată și în ciuda tuturor mașinațiilor adverse de pe marginea lor, operate de intriganți, sabotori și agenți de influență cu miros odios de "Coloana a cincea", ceea ce la urma urmei prevalează e bunul simț național.

RESEREUL, CETATEA DURERII

—Radu DUNĂREANU—

Dante ar fi trebuit să fie născut Român sau, în orice caz, să fie contemporan cu socialismul multilateral. Versurile lui nu au nimic mistic. Prin mine mergi spre cetatea durerii - se aplică cel mai bine resereului de azi.

Ca turiști (destul de suspecti) sau pur și simplu ca să-și vadă rudele încă în viață, unii se mai duc în țară și de acolo, venind înapoi, aflăm vești care sunt din ce în ce mai deprimante.

Sigur că e tragică lipsa de alimentație că nu se mai găsește mai nimic cu excepția ghiarelor de găină și a puținului ce se dă pe cartela, ca patru castraveți costă 100 de lei (mai mult decât leaful unui muncitor pe o zi), că rațiile pe cartele sunt derizorii (1/2 kg făină, 1/2 litru ulei pe lună, etc) lista poate fi continuată. Peste toate acestea a venit și catastrofa radiațiilor atomice sovietice care a făcut să dispară zarzavaturile proaspete și laptele - ca fiind contaminate.

Oare o mai fi trăind Geo Bogza cu reportajele lui despre binefacerile sovietice? Cine își ia o teză de doctorat despre "clasașicul" Sadoveanu și a lui lumină care vine dela Răsărit? Argezi ar fi trebuit să fie în viață și să scrie din nou, cu nerușinarea lui caracteristică, celebra tabletă "Popândăii" în care noi, Românii, eram comparați cu viașele rozătoare care

fug atunci când vrem să le mângâiem. Așa suntem noi, care mușcăm mâna sovietică și fugim când ea voia să ne mângâie și să ne protejeze!

Se mai găsește oare un la fel de mare lingău și slugoi ca Zaharia Stancu care, laudând realizările sovietice protesta vehement când Pasternak era laureat al premiului Nobel ("Pasternak"? N'am auzit de Pasternak"? se chema scriitura lui dela tineta literară unde era director).

Dar mai ales care e "poziția partidului" veșnic infailibil "cu privire la" binefacerile atomice sovietice asupra populației ce marșăluiește flămândă către idealul comunismului?

Partidul și bălosul președinte au totdeauna idei și păreri "cu privire la" probleme în care nu au de ce își băga nasul, dar când e vorba de interesele națiunii române adusă în pragul neînțelegerii, partidul comunist își vadește încăodată esența sa antinațională.

Mai tragică decât orice este însă starea sufletească a populației din țară. Copiii din Bucovina și din unele părți ale Transilvaniei (unde radiațiile au fost mai ridicate) sunt realmente bolnavi iar iodul administrat poate eventual diminua efectele asupra tiroidei dar nu influențează cu nimic alte zeci de efecte dăunătoare. Datorită alimentației aberante numărul de oameni cu ten-

siune ridicată și boli cardiace este în continuă creștere într-un ritm alarmant.

Doctorii?

Asta e o altă problemă despre care am mai scris în paginile acestui ziar, arătând că doctorii tac, practicând medicina sclaviei, complăcându-se să vadă sănătatea unui popor calculată și planificată de către un paranoic retardat.

Acum trebuie să mă corectez. În mai puțin de doi ani "școala românească" de medicină a involuat și mai adânc: doctorii nu numai că tac dar încălcă zilnic jurământul lui Hipocrates. Era o glumă veche în Banat cum că spitalul cel nou dela Arad se cheamă 1110 - adică o mie la doctor, sută la soră și zece la portar. Si asta s'a schimbat.

Personalul medical - sub conducerea înțeleaptă a partidului, nu mai ia bani. Dacă ești bolnav în resere acum sunt mai multe opțiuni:

- mori acasă, în special dacă ești pensionar;
- îți cumperi singur medicamentele pentru că la spital nu ți se mai dă nimic;
- ca să fii cât de cât tratat trebuie să nu mai dai bani, ci cafea (din pachet), ouă, găini, brânză, etc. Este deprimant să auzi despre starea de apatie a populației. Lumea a lăsat orice speranță!

E mai revoltător însă să vezi apatia colaboranților a ierarhiei bisericii or-

todoxe din țară. Ce fac patriarhul, mitropolitii și episcopii? Se vântură, fac diplomatie "pentru pace".

Citeam recent că o delegație română a venit la Washington ca să preseze discret aprobarea din nou a clauzei națiunii celei mai favorizate. Din delegație făcea parte și o înaltă față bisericească, ca să facă propagandă regimului "cu privire la" - dragă doamnelibertatea religioasă din resere.

Se pare că și la nivel pastoral nerușinarea nu are limite, iar blidul cu lăuturi de linte e mai presus decât cuvântul lui Dumnezeu.

Nicodată n'am putut înțelege cum unii preoți din Vest pot sluji în biserici controlate de departamentul cultelor al securității și se subordonează unui patriarh care aprobă dărâmarea bisericilor și arestarea preoților. De ce o fac?

Dulce ca mierea trebuie să fie gustul trădării...

Ca și cum nu e destul că peceurel distruge sistematic ființa națională - la propriu - a poporului român, că lumea e infometată, umilită, înrăită, fără speranță, mai apar și hienele, profitorii. În fiuici tipărite în limba strămoșilor citesc anunțuri publicitare favorabile resereului. Veniți și vizitați resereul, rai turistic! Cumpărați așa și pe dincolo, faceți ghișet mare!

Cine îi plătește oare pe acești urmași ai

publiciștilor de pe Sărindar cu memorie scurtă și cu suflet de Iscarotean?

Nu e de ajuns foamea. Trebuia să apară și "firme de comerț", care te jecmănesc de dolari ca să-ți ajuti cum poți pe cei infometăți, lăsați în urmă. Si nu ai ce face, plătești.

Si uite așa, cerc după cerc, ne infundăm în infernul dantesc al resereului. Unde sunt însă "luminătorii poporului", intelectualii? Unde să fie: înregimentați cumințe în rândurile partidului scump și drag, mai frate, sub conducerea înțeleaptă a lui Făt Frumos Academicus.

În aceste condiții nu

înțeleg cum unii intelectuali pot colabora, chiar și cultural cu regimul, servi sub egida patriarhului securității, cum unii pot publica reclame folositoare regimului, ca să nu mai spunem că diplomații, vânturându-se prin diferite locuri, găsesc găzduire la Români "stabiliți în străinătate". Sunt întrebări la care mi-e frică să le dau răspuns.

Iar atâtea timp cât aceste întrebări apar și încă sunt, drama neamului nostru este fără sfârșit, până la sfârșitul complet al neamului.

SECRETUL TĂCERII

Am privit o lăunare arzând
Si am crezut că găsise
Secretul tăcerii-lungi și triste...

Pentru sufletul oamenilor
Care nu mai sunt printre noi
Aprimem lăunări
Fără să știm ce facem
Pentru sufletul celor de lângă noi

Am căzut fără să știu
Mă afund în mine
Nu mai pot ieși
Si-atunci aprind o lăunare...

Anca PAVLON-OTETEȘANU

IDEAL ȘI UMANITATE

Urmare din pag.1

dea la o parte valorile ei nemuritoare, în toate domeniile.

Muzica lui Bach ori Beethoven se va auzi peste veacuri, pe întreg globul nostru terestru. Filosofia germană a lui Kant, Fichte, Hegel, Schopenhauer ori Nietzsche, reprezintă profunzimea unui popor care gândește și crează în favoarea întregii lumi.

"Faust" al lui Goethe ori poemele lui Hoelderlin cutreără lumea, neluând în seamă frontiere și nici un fel de opreliști, ci numai înțelegere și pace. Werner von Braun, unul dintre cei mai de seamă inventori și creatori germani din ultimele 5 decenii ale secolului nostru, pune bazele celei mai extraordinare realizări din domeniul tehnico-științific, prin organizarea și lansarea în spațiul cosmic a navelor americane. Prin urmare acesta este poporul german, cu un întreg sir de creatori de geniu și nu acela al nazismului, de care este acuzat. Cine ar putea să condamne și să umilească un astfel de popor, pentru greșelile și crimele politice ale unor obsedați de putere?...

Cine ar putea să condamne și să umilească poporul evreu, că unii la fel de obsedați au făcut și au finanțat comunismul, care a depășit în fond cu mult ororile nazismului?

Poporul evreu a dat personalități proeminente, oameni de cultură și creatori ca: Mendelssohn-Bartholdy, Einstein, Kafka ori Chagall, personalități care sunt înscrise în patrimoniul culturii universale.

Armatele sovietice ale lui Stalin pe unde au trecut au întronat comunismul și odată cu el teroarea, moartea și sărăcia, dar poporul rus a fost primul care a suferit și suferă din cauza comunismului, popor care vine în fața istoriei lumii cu un Pușkin, cu un Dostoievski, cu un Tolstoi, cu un Ceaikovski, iar astăzi cu un

Soljenitin, demonstrând perenitatea și forța creației rusești. Poate cineva să condamne acest popor, din mijlocul căruia s'au ridicat astfel de creatori?...

În sfârșit România, cu tot destul ei dramatic pe care îl are, cu toată distrugerea draconică pe care o suportă din cauza comunismului și a conducătorilor ei nechemăți, fără Dumnezeu și lege, supraviețuiește prin ființa ei națională și respiră prin creația veșnică a lui Eminescu, pe care îl poartă pretutindeni, prin versurile lui Blaga, prin muzica lui Enescu, prin sculptura lui Brâncuși prin monumentală operă despre religia și miturile popoarelor a lui Mircea Eliade, demonstrându-și astfel eternitatea, prin forța de creație a neamului său românesc. Poate cineva să aducă vreun vinovăț poporului român pentru tragediile care îl apasă din cauza comunismului, care nu are nimic comun cu acest popor care a dăruit lumii astfel de creatori?...

Si dacă multe, foarte multe dintre popoarele lumii supraviețuiesc pe acest pământ, acest lucru se datorează spiritului lor creator, etern, spirit care le călăuzește continuu spre înălțare și frumusețe, idealul lumii fiind îndreptat spre binele suveran kantian, spre dragostea creștină și înțelepciunea și nu spre distrugere.

De aceea umanitatea se ridică împotriva a tot ce este străin și dușman omului, împotriva oricărei ideologii bazată pe diversiune, pe ură și pe nimicirea ființei umane.

Întotdeauna privirea omului se va ridica spre cer, căci numai de acolo poate omul să primească încrederea și speranța în viață, căci numai prin harul divin, omul poate să fie puternic și demn, prin iubirea deplină și prin creație omul își demonstrează superioritatea lui de om, în adevăratul sens al cuvântului.

Gheorghe RĂDULESCU

-CAFEA? DOLARI? AUR? OUĂ?
BOMBE? ANTICONCEPȚIONALE?

SENTIMENTE ȘI INSTITUȚII

—Constantin MACRI—

Tineretea ne-a fost animată și încântată de diferite metafore, care în formule lirice sau evocări străbune ne legau și mai mult de destinul patriei și de viitorul ei.

A venit maturitatea, și o teribilă furtună și dezastru istoric consumat între anii 1938-1945 ne-a îngenuchiat toate speranțele și ne-a palmuit toate iluziile și frumoasele gânduri. Cu rădăcinile tăiate, alergăm prin lume, ca ciulinii pe câmp, păstrând în noi ferecată, sămânța viitorului, dintr-o germinație, care e în firea lucrurilor că va să vină.

Nu ne predăm!, strigăm ca altădată Generalul Moscardo pe Alcazar, deși îi aveți ostateci pe frații noștri și-i veți înjunghia, așa cum fac de 42 de ani comuniștii în Răsăritul Europei.

Nu ne predăm, și avem încredere deplină în dreptatea cauzei noastre. Viitorul o va dovedi.

Azi nu mai suntem sentimentali de altădată ci soldații căliți ai unei lupte pe care istoria, după decenii de răstăcirii și mistificări, a venit prin cei mai autorizați și sinceri martori, dela Orwell la Soljenițin, să o confirme că a fost și este singurul drum pe care putem merge în serviciul Omului și al Adevărului său profund și specific.

Si atunci când trebuie să gândim în concret cum să facem "o țară, ca soarele sfânt de pe cer", evident că în primul rând ne gândim la eliberarea ei de sub dictatura moscovită. Când se va produce această eliberare, care neapărat va veni într-o zi, va fi altă lume decât cea de azi și vom găsi o altă țară decât cea pe care am lăsat-o.

Omenirea se va purja de materialismul filosofic și va redescoperi, urmare marelui traume suferite, sensul sacralului și nevoia sublimului religios. Nici o ideologie nu va mai fi dominantă. Totala libertate de creație, singurul criteriu la baza oricărei scări de valori va fi autenticitatea trăirii unei idei.

După decenii de necredință și tăgadă și uitare a lui Dumnezeu, blândul și atotiertătorul Iisus va reveni printre noi, încălzindu-ne cu dragostea Lui de oameni, suferite, noastre oboșite. Biserica va redeveni vie, prezentă, autentică, responsabilă, calmă și luminoasă. Parohiile vor fi unități pastorale și sociale, iradiante de ocrotire și ajutor pentru toți dela opincă la vladică, dela copil și adolescent la cei gârboviți de ani. Preotul se va încarca de o înaltă, complexă și sacră misiune. Fiecare biserică va avea școala ei catihetică. Efectul catartice al muzicii religioase va trebui impulsionat în toate straturile sociale și pentru toate vârstele.

Hramurile vor prilejui

procesiuni religioase și mari serbări populare, aureolate de o sinceră mistică religioasă. Creștinismul nostru va trebui să devină militant și atotcuprinzător. Cu Dumnezeu vom începe și cu Dumnezeu vom sfârși orice lucrare și în primul rând aceea a renașterii sufletului creștin în populația României. Această renaștere creștină românească trebuie să fie recuperatoare pentru generațiile născute sub comunism, pentru ca prin milă, smerenie și curățenie să reaprimem candelă Invierii promise pentru fiecare om.

A doua instituție care va trebui refăcută din temelii este școala. Școala ca și Biserica au fost practic distruse în miezul lor spiritual și intelectual.

Corupția, incompetența, favoritismul, chiulul, lipsa de orizont al cunoașterii, au făcut din buna școală românească de altădată, care a strălucit prin strădania unui Gheorghe Lazăr, Spiru Haret și atâția mari savanți, cea mai umilă cerșetoare a unui regim comunist condus de diverse Anete sau alți iluștri necunoscuți.

Marile licee Sf. Sava, Măntuirea Dealului, Internat din Iași, ca și celelalte nu mai puțin vestite din mai toate capitalele de județ, vor trebui reînființate, redat localurile, restabilite uniforme tradiționale, specifice, pentru a marca continuitatea și durata în timp, a unei vârste în care se dospelsc idealuri.

Corpul didactic, selectat cu grijă pe criterii de moralitate și competență în primul rând. Selectat, încurajat și ocrotit în demnitatea și autonomia lui perfectă față de puterea politică.

Scoli tehnice răspândite până în cele mai îndepărtate sate, dotate modern și în vederea creerii de cadre calificate în toate meseriile, dar în special în cele legate de specificul local și de resursele economice ce urmează a fi valorificate după cele mai competitive criterii. Nu învățătura pentru diplomă, ci învățătura pentru creație, aceasta să fie devisa viitorului învățământ românesc.

Universitățile vor avea o autonomie perfectă iar conducerea lor preluată de cei mai dotați și mai pregătiți oameni de știință. O maximă exigență în creerea unei autentice intelectualități, ceea ce presupune deopotrivă răspundere morală și pricepere profesională.

"Trădarea intelectualilor" va trebui lăsată în urmă, ca o amintire rușinoasă.

Cea mai fundamentală reformă care va trebui să fie mâine instituționalizată, este reforma agrară. Improprietățile imediate a agriculturii sătenilor agrocultori cu loturi de 5-10 hectare. Loturi care vor fi declarate prin constituție

inalienabile și indivizibile, în vederea constituirii unei clase de fermieri agricoli, viticoli, pomicoli etc., dotați cu tot instrumentarul modern în vederea unor judicioase exploatare, cu maximum de rentabilitate.

Gândim și visăm un viitor sat românesc cu fermieri bogați, cu gospodării model, cu cinematografe, bibliotecă, cămin cultural, stadioane, muzee, etc. Evident pentru aceasta trebuie bine gândit și organizat un cuprinzător sistem de credite pentru lumea satelor, o rețea de cooperative de aprovizionare și desfacere, instituții care să răspundă sentimentului nostru de fierbinte dragoste pentru satul românesc.

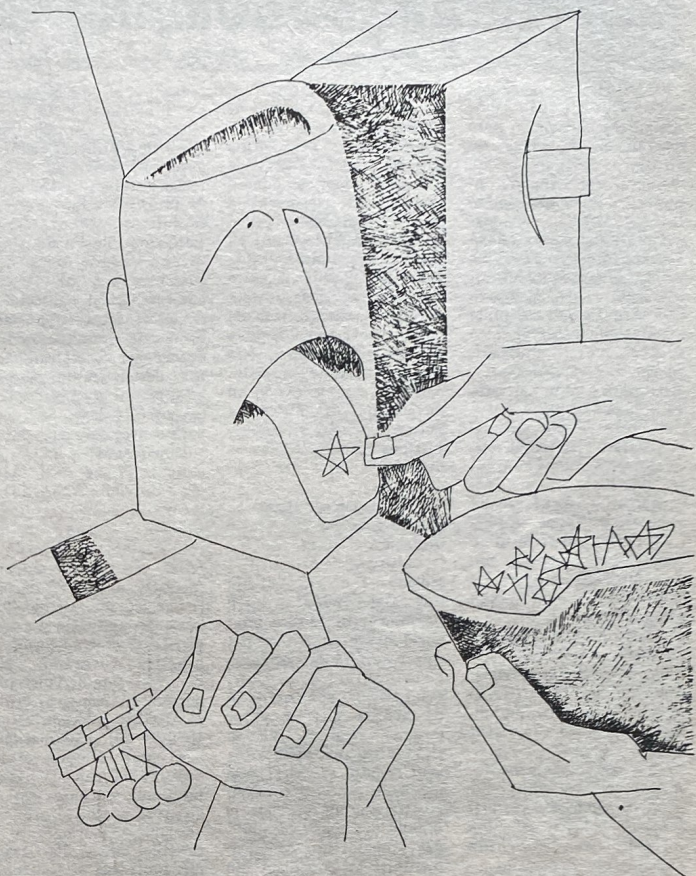
Sat care păstrat ca unitate sentimentală și tradițională va trebui adus însă, la un foarte american nivel de civilizație. Pentru aceasta nici un sacrificiu nu va fi prea mare. Politic și economic, este obiectivul numărul unu.

Pentru comerț și industrie, liberalismul cel mai desăvârșit. Încurajarea permanentă a investițiilor pentru a preîntâmpina și soluționa șomajul. În acest scop va crește rolul primăriilor, datorită unei complete descentralizări și autonomii de gestiune globală pe unitatea geografică și administrativă, unitate care trebuie să devină o realitate vie, complexă, ca un organism armonios dezvoltat pentru absolut toți locuitorii ei. În viziunea noastră o alegere de primar va fi mai importantă și mai competitivă decât o alegere pentru Parlament.

O democrație pluralistă, constituțională, pancristină și paneuropeană își va ține la fiecare cinci ani alegeri libere. Idem pentru corporațiile profesionale, care ca și sindicatele vor căpăta o mare importanță în procesul decizional politic, social și economic, atât pe plan local, cât și central.

Sindicatele - organizații absolut autonome, și destinate a apăra și organiza asistența socială globală a tuturor salariaților. Sindicate pe ramuri de producție, pe unități de muncă, pe unități geografice, finanțate deopotrivă de membrii săi, de patronat și de Stat. Gestiunea independentă a sindicatelor va asigura mișcarea sportivă de masă, case de odihnă, policlinici, ajutoare în caz de nevoi, sau directă conducere a muncitorilor, prin organe proprii, liber alese.

Aceasta ar fi schema, inevitabil parțială, a instituțiilor propuse spre dezbatere, care să răspundă sentimentelor noastre de ieri și de azi ale unei Români Noi, renăscute, care va face ca românismul să pășească triumfal în mileniul trei, la braț cu celelalte țări surori, din Europa-Unită de mâine.

Comuniunea

Camelion DEMETRESCU

La catafalcul Prea Fericitului cu...

"ADMIRAȚIE" TOVĂRĂȘEASCĂ ȘI FĂRĂ REGRETE

—George DRAGU—

A murit Patriarhul Justin Moisesescu și presa partidului i-a dat onorurile meritate.

Stirea (fără fotografie, N.R.) a fost publicată în pag. a 5-a jos ("Rom. Liberă" 01.08.86) sub un articol de mai mare importanță - "Valorificarea superioară a plantelor textile", deci personalitatea Patriarhului a fost clasificată ceva mai jos decât o plantă textilă.

Articolul totuși a menționat "În climatul deplină libertate religioasă garantată de Constituția și legile țării, Patriarhul... a desfășurat o vastă activitate creatoare..."

În nr. din 4 August, "R.L." publică, (tot în pag. a 5-a, tot la coadă și tot fără fotografie) despre "Funerariile patriarhului Justin Moisesescu" subliniind: "Consiliul de Stat al RSR-ului" regretă profund pierderea unui "șuitor devotat, care în climatul de deplină libertate religioasă, asigurat și

garant de Constituția și legile țării a desfășurat o largă activitate... și acționat cu însușire câte odată cu caterisire, N.R.) pentruca întregul cler să sprijine consecvent eforturile poporului pentru progres și bună stare, pentru edificarea României noi, independente și suverane, pentru promovarea politicii sale de pace, înțelegere și colaborare între toate națiunile lumii."

Tov. Ion Cumpănașu, dela Departamentul de cultură, după ce menționează că tov. Nic. Ceaușescu, secretar general, etc. a trimis o coroană de flori, repetă și el meritele Constituției, și calitățile defunctului care "a îndrumat clerul și credincioșii, ca, beneficiind de largile drepturi și libertăți conferite de Constituție..." să sprijine "făurirea unei Români moderne, prospere, libere și independente."

Au mai vorbit, tot despre Constituție, devotament,

pace, independență și altele Teoctis Arpașu, mitropolitul Moldovei și Sucevei, precum și Antonie Plămădeală, mitropolitul Ardealului.

Au luat parte reprezentanții cultelor religioase din țară (cele aprobate de guvern, N.R.) precum și delegați din străinătate printre care Mitropolitul Ivanalie din partea Bisericii Ortodoxe Ruse.

Cei doi preoți, trimiși de Episcopul Victorin ca reprezentanți ai Episcopiei Misionare din America, n'au fost menționați în ziare.

Inhumarea a avut loc în cripta din catedrala Patriarhiei din București.

Nu știm câte biserici și mănăstiri s'au clădit sub pătoria Patriarhului Justin Moisesescu, dar avem o listă lungă cu bisericile distruse și preoții caterisiți pentru că au îndrăznit să-și aperse credința.

Zidurile dărmate ale sfintelor lăcașuri să-i fie acum țărâna ușoară.

**CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
ACEST ZIAR**

PATRIARHIA ROMÂNĂ ȘI EPISCOPIA DIN AMERICA

— Pr. Richard J. GRABOWSKI —

Gânduri pe marginea unor acuzații aduse de "Biserica Mamă" prin ierarhii ei de astăzi, cei sfînțiți" cu secera și ciocanul" și trimiși "în misiune" peste tot pămîntul.

Episcopia Ortodoxă Română din America, cea veche, dreaptă, liberă și adevărată - a fost supusă de-a lungul a trei decenii și jumătate unei întregi game de batjocuri, acuzații, ponegri, încercări de a o distruge, a o da în judecată, a i se întinde o mână de așă zisă "pace și împăcare" și în sfârșit campania de defăimare a conducătorului ei spiritual, înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop Valerian D. Trifa.

Motivele care au făcut pe slugile comunismului din România să atace - pe toate fronturile - această episcopie erau că:

a) era singura organizație mare a Românilor din America, unde intrigăria și sfârșitele agenților trimiși de Ana Pauker, Gheorghiu-Dej și Ceaușescu nu au avut succes, și

b) a fost și este adevărata reprezentantă a Bisericii Ortodoxe Române, libere și neșupusă politicii nefaste a perioadei post-belice din România.

În jurul și la sânul ei s'au adunat clerici și mireni născuți în Statele Unite și Canada din vechii emigranți veniți din diferitele provincii românești, precum și cei refugiați după războiul al doilea mondial, cei veniți după eliberarea din închisori, cei fugiți de groaza comunismului și cei aduși prin întregirea familiilor, etc.

Vina noastră, după părerea conaștrilor noștri dela diferite Mitropolii, Episcopii și reviste - a fost și este aceea că ne-am rupt de Biserica Mamă și am asumat o autonomie ce lor nu le-a plăcut și că, bazați pe Statutul original de organizare al Episcopiei, am refuzat Episcopii ne-aleși de noi și am "îndrăznit" să ne alegem noi conducători spirituali.

Orice discuție, oficială sau amicală cu reprezentanții "puterii" dela București s'a învîrțit în jurul acestei chestiuni și, de fiecare dată, Românilor din America li s'au făcut amenințări și li s'au adresat epitețe, care poate sunt acceptabile în limbajul securității, dar pe care le-am găsit nepotrivite, venind din gura unui arhieru "canonic".

Iată că, răsfoind prin publicațiile oficiale ale Bisericii Ortodoxe Române din România și citind diferitele articole elogioase publicate cu ocazia centenarului autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, găsim că anumite acțiuni asemănătoare cu cele pe care Episcopia Ortodoxă Română din America le-a luat, sunt laudate și considerate ca "măsurî normale și firești de apărare" în contra amestecului din afară și "mărturie evidente" ale poziției de independență a Bisericii românești.

La pag. 482 din "Biserica

Ortodoxă Română" - Buletinul Oficial al Patriarhiei Române Nr. 5-6 din Mai-Iunie 1985, citim printre altele: "Patriarhia (Constantinopol) și domni fanarioți au încercat în această vreme să impună și la noi arhierii..., dar s'au lovit de rezistență dărză a ierarhilor, a preoților și a credincioșilor". Oare, dacă această rezistență este de laudat, când a făcut-o Biserica din România, de rezistență Românilor din America - atunci când Patriarhia SOV-ROM a căutat să trimită și ulterior a trimis Episcop ne-ales și nedorit, - este de condamnat?

Mai departe, citim în aceeași pagină: "În aceste împrejurări grele pentru Ortodoxie, Mitropolia Moldovei și-a reafirmat din nou independența, prin convocarea în 1752 a unui sinod...care a reacționat vehement față de încercarea Patriarhiei din Constantinopol... și a hotărît să nu admită nici pe viitor arhierii străini". Va să zică, Mitropolia Moldovei a avut dreptul să reacționeze vehement când cei din Constantinopol au vrut să le trimită episcopi "cu silă", dar Români din America - întruși la Congresul din Chicago în 1951 n'au avut dreptul să protesteze acțiunea celor dela București, să indice o rupere a legăturilor și să decidă alegerea unui Episcop - Vicar numai - sperând totuși în posibilitatea de a convinge pe cei din București că au greșit și lăsând o porțiță deschisă pentru a se găsi o cale pașnică de înțelegere între cei din țară și cei din America.

Ceva mai jos, citim în acest articol de documentare: "Cunoscând maturitatea arătată în conducerea de sine... mai poate oare, cineva să pună la îndoială autocefalia Bisericii românești". Deci conducerea de sine e dovadă de maturitate în venirea la autocefalie - dacă e făcută în România. Dar aceeași conducere de sine - dacă e făcută în America - de "capitaliștii" liberi care nu acceptă "ucaz" dela București, dat de comuniști, este socotită răzvrătire și trebuie pedesită.

Ni s'a reproșat nouă, Românilor-Americani - că ne-am asumat autonomia și că, dacă am fi cerut-o, ei, domni care umblau cu steaua roșie și cu "cioara vopsită" - zicând că e papagal - ne-ar fi acordat autonomia pretinzând doar o apartenență "canonică", neimportantă și formală (zic ei) la Patriarhia dela București. Ori, tocmai aici era "buba". Depinzând canonic de cei "roșii" dela București, episcopul și preoții urmau să fie trimiși sau numiți de "comisarii" în sutană din Dealul Mitropoliei - sub ordinul securității externe, iar cei care se găseau în funcție, urmau să fie transferați, suspendați ori caterisiți, dacă nu ascultau de dispozițiile venite dela "centrul" de stînga.

Dar, când după Unire, s'a proclamat "prin lege, autocefalia...", ferind-o pe viitor de amestecul oricărei autorități eclesiastice externe (străine) în treburile ei interne" cum zice articolul, ea este un merit. Deci, Români din România făceau bine când își proclamau ei înșiși autocefalia, dar noi, cei din America, facem rău când vrem să rămănem independenți de cei care din frați deveniseră dușmani și călăi și căutau să ne dicteze ce putem face și pe cine putem avea episcop.

După osanalele aduse, ni se spune la pag. 483: "Astfel, autocefalia Bisericii Ortodoxe Române mai avea nevoie doar de recunoașterea formală". Adică, vezi Doamne, noi am decis și acum Patriarhia ecumenică nu are încotro. Dacă așa e situația și asta-i teoria, de ce n'au pus-o în practică tovarășii dela București față de Episcopia noastră din America? Poate că, dacă în perioada anilor 1950-54, ori chiar mai târziu, conducerea dela București ar fi fost înțeleaptă, se putea găsi o soluție, un "modus vivendi" o normalizare a relațiilor între Patriarhia din București și Episcopia liberă din America. Au preferat, în schimb să înființeze o altă Episcopie și să înceapă războiul între frați.

Dar, după cum ne spune articolul publicat în România, "problema autocefaliei Bisericii românești a făcut obiectul unor litigii cu Patriarhia ecumenică". Si, citind articolul, se pare că Bisericii din România nu i-a convenit situația cu litigiile. Dar ei nu au învățat nimic din istorie și din experiența Neamului, și, când le-a venit rândul, au recurs la "litigii", mergând la judecată în tribunalele civile din America, contra "fraților de sînge și credință" și făcându-se de răs, pierzând un proces trist și rușinos pentru toți Români.

Până la urmă, ne spune articolul "Patriarhia din Constantinopol a renunțat treptat la poziția sa și, după rezolvarea, de comun acord, și a altor chestiuni aflate în litigiu, a recunoscut autocefalia."

Nu numai că Patriarhia din București nu a recunoscut și nu vrea să recunoască mai departe Episcopia din America (cea ce nu ne doare) dar, a înființat și ea o "ciudă" cum spunea un emisar al lor, o nouă Eparchie intitulată "Episcopie misionară" pe același teritoriu din America, căutând să distrugă parohiile și Episcopia care nu vor să plece capul sub robia comunistă.

Trăim o situație grea. Suntem martorii unor evenimente care nu vor fi uitate nici în istoria României, nici în istoria emigrației românești în America și alte țări libere. Frații noștri vitregi, din conducerea Bisericii din România nu au putut, nu pot, sau nu vor să înțeleagă

un lucru: Români din America și din lumea liberă, fie că sunt veniți cu 90 de ani în urmă sau numai în anii trecuți, în marea lor majoritate se găsesc în afara granițelor României, fiindcă au vrut să fie liberi. Nu li se poate impune nici dela București și nici din altă parte, ceea ce ei nu vor, și considerăm baza legilor lor bisericești din libertate că

ceva ce este adus forțat, nu poate fi acceptat.

Inițiințări de noi Episcopii, darea de titluri de "Exarhi", încercarea de torpilare a alegerii de nou Episcop în 1984, demersurile de a ne scoate din Biserica Ortodoxă din America (O.C.A.), infiltrarea cu elemente "nedorite", și alte manevre, nu au făcut și nu fac altceva decît să îndăr-

jească pe Români liberi în a continua rezistența contra comunismului "cu sau fără cruce", și a ne convinge că trebuie să continuăm în rugăciune ca "Domnul Dumnezeu nostru să ajute la destrămarea vrămașiei și luminarea cugetelor, spre mărirea Numelui Lui cel Sfânt și mîntuirea sufletelor noastre".

SEMICENTENARUL MORȚII UNUI STALINIST CU TALENT

— Constantin MAREȘ —

Printre comemorările lunii Iunie 1986 un loc aparte îl ocupă împlinirea a 50 de ani dela moartea lui Alexei Maximovici Peșcov, intrat în literatură și ieșit din viață cu numele Maxim Gorki.

Gorki știa tot, nu spunea și nu scria nimic. Asista în tăcere la instalarea nedreptății, a corupției, a dezumanizării. Denunțul devenea mijloc de avansare, de menținere sau chiar numai de existență. Gorki avea datoria să denunțe ridicarea denunțului la un asemenea rang, dar tăcea. Dela vîrfurile partidului la cadrele Comsomolului domnea corupția și abuzul pe care le constata un străin atent și cinstit, pe care Gorki le știa prea bine și le accepta, convenindu-i.

Vechii revoluționari luau drumul Siberiei pe care mulți îl mai făcuseră în timpul țarilor, dar în condiții incomparabil mai bune, mai umane. Din această Rusie a așteptărilor înșelate, Panait Istrati se va întoarce mai sperând încă într'un Gorki care se va ridica precum înainte cu două decenii, să condamne. Dar Gorki, și el ca și alții, tăcea.

La Moscova, Istrati l-a vizitat pe Gorki. Se dusese ca la un oracol, ca la un maestru, ca la simbol. Cîteva ceasuri au purtat o discuție searbădă în care gaza i-a exprimat dorința să bea împreună o sticlă de vin franțuzesc bun. Aceasta era tot ce găsea să-i spună, exact ce nu aștepta autodidactul brăilean, devenit scriitor de renume mondial și rămas în lumea elanurilor dîntăi, confruntat cu și apoi învinde de deziluzie și boală. Panait Istrati socotește că Maxim Gorki nu-i datorează nimic lui personal, dar că datora adevărul întregii lumi, care îl stima și aprecia, și mai ales acelor vagabonzi și desrădăcinați, eroii cărților sale pe care se credea că-i iubise precum și unei clase muncitoare care ajunsesse să-i producă singur proprii tirani, pe care, apoi să-i susțină.

Panait Istrati a mai crezut în ceva. A crezut că va veni o zi în care învinși își vor putea spune cuvîntul și striga dreptatea, o zi în care Gorki nu va mai fi, iar întrebările învinșilor de ieri, rămase fără răspuns, vor pecetui nefericirea memoriei unui Gorki dispărut.

Scriitorul Gorki a fost cunoscut și tipărit în România până la sosirea Armatei Roșii. Revista

lar cel mai mare complice devine în ochii scriitorului român, deziluzionat de comunismul pe crezuse, scriitorul sovietic Maxim Gorki.

Gorki știa tot, nu spunea și nu scria nimic. Asista în tăcere la instalarea nedreptății, a corupției, a dezumanizării. Denunțul devenea mijloc de avansare, de menținere sau chiar numai de existență. Gorki avea datoria să denunțe ridicarea denunțului la un asemenea rang, dar tăcea. Dela vîrfurile partidului la cadrele Comsomolului domnea corupția și abuzul pe care le constata un străin atent și cinstit, pe care Gorki le știa prea bine și le accepta, convenindu-i.

Vechii revoluționari luau drumul Siberiei pe care mulți îl mai făcuseră în timpul țarilor, dar în condiții incomparabil mai bune, mai umane. Din această Rusie a așteptărilor înșelate, Panait Istrati se va întoarce mai sperând încă într'un Gorki care se va ridica precum înainte cu două decenii, să condamne. Dar Gorki, și el ca și alții, tăcea.

La Moscova, Istrati l-a vizitat pe Gorki. Se dusese ca la un oracol, ca la un maestru, ca la simbol. Cîteva ceasuri au purtat o discuție searbădă în care gaza i-a exprimat dorința să bea împreună o sticlă de vin franțuzesc bun. Aceasta era tot ce găsea să-i spună, exact ce nu aștepta autodidactul brăilean, devenit scriitor de renume mondial și rămas în lumea elanurilor dîntăi, confruntat cu și apoi învinde de deziluzie și boală. Panait Istrati socotește că Maxim Gorki nu-i datorează nimic lui personal, dar că datora adevărul întregii lumi, care îl stima și aprecia, și mai ales acelor vagabonzi și desrădăcinați, eroii cărților sale pe care se credea că-i iubise precum și unei clase muncitoare care ajunsesse să-i producă singur proprii tirani, pe care, apoi să-i susțină.

Panait Istrati a mai crezut în ceva. A crezut că va veni o zi în care învinși își vor putea spune cuvîntul și striga dreptatea, o zi în care Gorki nu va mai fi, iar întrebările învinșilor de ieri, rămase fără răspuns, vor pecetui nefericirea memoriei unui Gorki dispărut.

Scriitorul Gorki a fost cunoscut și tipărit în România până la sosirea Armatei Roșii. Revista

"Lectura" apărută lunar în anii 1906-1908 l-a popularizat publicând din operele sale, alături de cele ale lui Tolstoi, Dostoievski, Lermontov. În scurta sa viață, poetul Alexe Mateevici, căzut pe front în primul război mondial, a tradus din marii scriitori ruși, printre care și Gorki. Între cele două războaie mondiale, romanul "Mama" a fost un succes în librăriile românești. Dar cea mai largă răspândire în România o cunoaște opera lui Gorki la finele anilor 40 și în anii 50, când Editura "Cartea Rusă" îi traduce și tipărește tot ce scrisese mai important.

Într-o perioadă în care Hamlet fusese alungat de pe scenă fiind considerată o realizare mistică-retrogradă, când actori de mare talent erau constrânși să se rezume la roluri de genul celor oferite de piesa "Trenul blindat" a lui Vsevolod Ivanov, când librăriile ofereau creații de genul "Cavalerul stelei de aur" o prezentare superidilizată a colhozurilor, când prestigioasa Școală Centrală de Fete din București își schimba numele în Zoia Cosmodemianskaia, cărțile lui Maxim Gorki chiar dacă supărau prin tendință, erau scrise cel puțin cu talent.

La jumătate de secol dela moartea sa, în epoca televiziunii în culori și mai ales într-o lume în care există pe lângă libertatea de a citi orice și posibilitatea de a o face, lumea descrisă de Gorki ia tot mai mult un aspect documentar.

În anii în care Maxim Gorki își culegea tot mai multe folose de pe urma operelor sale, Rusia Sovietică se stalinizase complet. Acestei stalinizări, Gorki i-a fost complice și dacă a fost un complice cu talent, vina sa este cu atât mai mare. De câțiva ani, numele său este în actualitate, dar aceasta pentru exilul lui Saharov și mulți din cei care îl rostesc uită sau nici nu știu că denumirea orașului vine de la pseudonimul literar al scriitorului Alexei Maximovici Peșcov, născut în aceeași localitate, pe când se numea Nijni-Novgorod. Oricît s'ar separa omul de operă, în literatura română avem exemplul asemănător al lui Sadoveanu, Gorki rămîne un scriitor de talent, un scriitor talentat și stalinist și un talentat stalinist.

GLOSE CONTEMPORANE

— M.F. ENESCU —

DUPĂ 70 DE ANI

Au trecut 70 de ani de când la 15-28 August 1916, Ministrul României la Viena, Edgar Mavrocordat, a înmănat la "Ballhausplatz" declarația de război contra Austro-Ungariei. Așa lua sfârșit epoca neutralității, decretată în dramaticul Consiliu de Coroană dela Sinaia, prezidat de Regele Carol I la 21 Iulie - 3 August 1914.

Acești doi ani de neutralitate reprezintă poate singura epocă de adevărată independență a statelor române în cursul istoriei. Meritul îi revine aproape exclusiv lui Ion I.C. Brătianu. El n'a ținut seama nici de sentimente, nici de presiuni interne și externe, nici de circumstanțe înșelătoare ca faimosul "moment dela Lemberg", nici de alte considerente care ar fi limitat libertatea de decizie a României. Nici Kaiserii dela Berlin și Viena, nici țarul dela Peterburg, nici cabinetele dela Paris și Londra, n'au înăruit în ciuda greutății lor, opțiunea guvernului dela București la momentul considerat de el ca oportun. Ion Brătianu, călăuzit numai de rațiunea de Stat și de simțul realităților în serviciul națiunii române, a dovedit o stăpânire de sine, o precizie de calcul la rece, o putere de convingere, o dibăcie în mănuierea oamenilor și o capacitate de rezistență la vicisitudini, care îl înalță la rangul marilor bărbați de Stat, la nivelul unui Bismarck. Oamenii politici străluciți și patrioți încercați ca Petre Carp, Take Ionescu, Alexandru Marghiloman, Nicolae Filipescu, n'aveau tăria de a domina evenimentele ca Ion

Brătianu. Ei ar fi trecut dintr'un început peste considerente raționale, și mânați de un patos irațional ar fi împins România fie de partea viitorilor învinși, fie prea timpuriu în câmpul Antantei încât să nu poată rezista la un război prea lung. Numai Brătianu a știut când și cum să înfrunte marea aventură a Războiului Mondial. Mai trebuie să amintim cu reculegere purtarea exemplară a Regelui Ferdinand I și a Reginei Maria, credincioși fără clintire pactului dintre monarhie și națiunea română.

Nu e totuși mai puțin profundă dilema în care se afla România între August 1914 și August 1916. Pe neașteptate s'a arătat prilejul unic al alipirii Românilor de peste munți la Regatul României. În același timp însă devenea acut conflictul major pentru egemonie între germanism și slavism, mai bine spus rusism. Germanismul era mai puțin primejdios pentru Români. Dar unitatea noastră națională depindea, în conjunctura de atunci, de victoria Rusiei. Egemonia rusească în Mittel-Europa era un risc considerabil pentru existența României. O garanție contra acestui risc ar fi fost birușă Germania. Dar victoria Germaniei însemna și victoria Austro-Ungariei. Cu succesul imperiilor centrale, oricare perspectivă de unitate națională ar fi dispărut pentru un timp incalculabil. Cum putea deci fi ușoară opțiunea în această dilemă gordiană, în care se decida viitorul României odată cu acel al Europei? Oamenii de Stat știu să riște când nu se

poate altfel. Brătianu, inspirat din ceea ce se chema pe atunci "politica instinctului național", a ales "îndrăzneala în cele bine chibzuite", doctrina tatălui său, primul Ion Brătianu. Și așa România la ora adevărului, a intrat în război alături de puterile Antantei. La 15-28 August 1916 s'a produs desnodământul unui proces secular, care desvârșit la 1 Decembrie 1918, a consacrat concentrarea tuturor Românilor într'un stat național unitar.

Si acum, ce a devenit Europa după 70 de ani? Ea este umbra celei din 1914. Germanismul este în plin reflux. Marțialul Reich de odinioară a fost ciuit și împărțit. Opera lui Bismarck de a cărei crutare la Versailles se plângea Jacques Bainville în 1919, a fost distrusă la Yalta și Potsdam. Cortina de fier a despicat odată cu Germania și Europa în două. Vedem pe hartă Germania și Europa de Vest, Germania și Europa de Est. Imaginea Germaniei divizată oglindește perfect pe aceea a Europei, la Vest prosperitate economică și decădere politică, la Est criză economică și impertinență totalitară. Dintre toate marile puteri din 1914, singură Rusia există, și încă crescută la dimensiunea unei superputeri mondiale. Toate celelalte, Franța, Anglia, Italia, cum am văzut, Germania, au căzut la rangul de puteri secundare, la deriva altora. Ca o ironie, se opun și azi două constelații politico-militare, Alianța Atlantică și Pactul dela Varșovia. Dar ele nu sunt înscrise pe contul Europei ca în 1914. La baza Alianței Atlantice stă America, la aceea a Pac-

tului dela Varșovia, Rusia Sovietică. Europa și-a pierdut odată cu imperiile primatul politico-militar, și tot atât de grav, tehnologic și cultural. Față în față stau astăzi Euro-America și Euro-Rusia. Dar nu lipesc eforturile de a reface Europa.

Cât despre România, ea a urmat, natural, soarta Europei divizate. Ea a căzut în lozul Pactului dela

Varșovia. De remarcat este cum România și-a păstrat realizarea programului teritorial din 1916. Aceasta validează soliditatea geopolitică a unității naționale, independent de peripeții continentale. În schimb compresiunea rusească prin factori interpuși, spală coeziunea spirituală, atacă substanța, pervertește elitele și amenință cu o adevărată

desnaționalizare a maselor populare. Astfel își iau revanșa tezele lui Carp, Stere și ale acelor care prefereau germanismul contra rusismului.

Renunțăm azi la o analiză în privința viitorului. Lăsăm luminoasă evocarea zilei de Sfânta Marie Mare din August 1916.

ZIUA MOBILIZĂRII

Imi aduc bine aminte de ziua mobilizării, la 15-28 August 1916. Mergeam pe 7 ani și Providența mă dotase cu o memorie precoce.

La 15 August stil vechi, ziua Sfintei Maria Mare, măică-mea m'a dus în Cișmigiu, cum îmi promisese. Era o după-amiază însoțită și caldă. După o plimbare cu barca pe lac și o înghețată pe terasa de lângă imbarcader, am ajuns la marginea grădinii spre Schitu Măgureanu. Măică-mea mi-a arătat dincolo de gard o clădire impunătoare în culori roz-cărămizii. "Acolo, îmi spuse ea, ai să înveți tu după ce termini clasele primare". Clădirea aceea cu înfățișare de Colegiu britanic, era Liceul Gheorghe Lazăr. Liceul acesta era renumit pe atunci pentru calitatea învățării și a profesorilor. Si în adevăr, între 1920 și 1928, am fost elevul liceului Lazăr.

Am ieșit din Cișmigiu în dreptul Ministerului de Lucrări Publice. O mulține crescândă până la proporțiile unei avalanșe, se grăbea la deal spre Incrucșarea dintre Bulevardul Elisabeta și Calea Victoriei. Am ajuns la răsruce purtați de mulțime tocmăi când gornistul urcat pe un piedestal, suna mobilizarea. Sonoritatea marșala a goanei pătrundea până la delir în inimile valurilor de oameni. Domni și doamne elegante în vestimente albe de vară, vibrau cu ochii în lacrimi, cot la cot cu oameni simpli, înbrăcați și ei în haine de sărbătoare. Acolo în inima capitalei, goarna mobilizării, stârnea acel moment de ecumenism național care mearcăea data hotărâtoare în istoria unei nații.

Ca prin minune am găsit o trasură. Incepuse să apună soarele cu acel farmec nespus al înserării la București. În drum spre casă în Strada Grigore Alexandrescu, ne-am încrucișat cu mai multe cortegii de manifestanți entusiști. În dreptul Străzii Atena venea dinspre casa lui Take Ionescu un cortegiu și mai gălăgios, purtând pe umeri un domn mustăcios. Mi-a rămas până azi în urechi strigătul

lui către purtători: "Ridicați-mă, mă mai sus!" Domnul mustăcios depe umerii manifestanților era Jean Teșă Florescu, pe atunci takist.

În noaptea aceea am adormit cu gândul la război. Gruia lui Novac, Novac-tatăl și ceilalți Novacești, tăiau cu săbiile lor magice capetele sutelor și miilor de Turci. În pragul somnului mi se perinda toată iconografia vitejiei românești.

Au urmat apoi zile și nopți de înfrigurare, de o potrivă pentru copii cât și pentru adulți. Intunerul depe străzi, felinarele vopsite în albastru, reflecțiile în căutarea

Zepelinului pe cer, "Tabele" metalice sclipind de sus în razele soarelui, ecoul nocturn al trenurilor pe șinele sonore în îndepărtare, clopotele grave ale Mitropoliei și ale zecilor de Biserici vestind în miezul zilei și în adâncul nopții atacurile aeriene, dădeau fiori unei feerii, ai unui mister și ai unei aventuri la care luam parte fiecare.

Curând a urmat evacuarea autorităților la Iași. Ne-am întors după doi ani. Plecasem din capitala unei țări pândită de invazii din toate părțile, și am revenit la București în România Mare.

MESAJ

De mult proorocită a iadului fiară cu capete gase și solzii de fier, a tras tăvălugul pe scumpa-ne țară, c'o labă de flăcări și alta de ger.

Pe loc înghețată și pasări și ape iar sondele arse și codrii pustii. Tărânilor, loc -pe cei morți să-i îngroape-nici palmă de țarină, nici fruct pentru vii.

Pe brânci, cârturari și vlădici în sutane, trântiți de sutași mongolici și huni, morminte rămas-au de nalte gorgane. Hrisoave și case, morman de tăciuni...

Aflat-a Apusul de pacosteia noastră și-America plină de zgărie nori? O simplă privire de-aveau, pe fereastră, le-ar fi îndeajuns pentru mii de flori...

Această nclestare unică'n istorii, în care viața ne puse părtași, din lacrimi și sânge culesen memorii cu slove de pară în versuri să lași!

Te'nalță poete din scrum și din smoală, din cupa speranței dă lumii să bea. La naiba metafora goală de nu faci o armă din ea!

Să spunem ne cheamă văzduhul, pământul, spre zările toate, ce-i roșul venin: Ei cnutul, noi versul, ei crima, noi cântul, ei moartea, noi viața și cerul senin!

Zahu PANĂ

ANIVERSARE LA CHICAGO

VOCEA ROMÂNEASCĂ A MIDVESTULUI LA 32 DE ANI

În anul 1954, a luat ființă în orașul Gray din statul Indiana, în Statele Unite, un program românesc de radio, sub direcția binecunoscutului scriitor Nicolae Novac.

Duminică 1 Iunie, acest eveniment a fost sărbătorit printr'un banchet aniversar la hala Bisericii Unite Române "Sfântul Nicolae" din Chicago (Est), păstorită de Părintele George Mureșan, soldându-se cu un neașteptat succes moral și financiar, în urma căruia s'a putut asigura existența acestui program românesc de radio pentru încă un an.

În cei 32 de ani, Vocea Românească a Midvestului a avut următorii președinți: Aurel Burtic, Constantin Ardeleanu, Tom Roșca, Valeria Banasiak, George Horotan, Ion Simicin,

Romul Pantea, Nicolae Topărcan, Nicolae Vasu, Nicolae Novac, George Balog, iar în prezent pe D-na Lidia Covinea, soția fostului secretar al acestui program românesc de radio, Ion Covinea, trecut la cele eterne.

Funcția de maestru de ceremonii a îndeplinit-o Dl. Dr. George Stroia.

Au luat cuvântul, subliniind importanța acestui program românesc de radio: Pr. George Mureșan, Pr. George Gage, Dl. Constantin Ardeleanu, din partea Societății "Tricolorul Român" și D-na Lidia Covinea. Oaspeți de onoare au fost: congresmanul Pete Visklovski și soția, precum și Dl. Nick Angel, propus pe lista Partidului Democrat la postul de casier al județului

Lake din statul Indiana.

Pentru asigurarea succesului acestui banchet aniversar, și-au dat contribuția, în calitate de suporteri, D-nele: Dorothy Sapsik, Ecaterina Curtean și Lidia Covinea, precum și familiile: Constantin Zarna Sr., George Ross, Eli Baldea, Emil Breaz, Nick Angel, Constantin Ardeleanu și Nicolae Novac, care au acoperit toate cheltuielile, astfel ca profitul curat să intre în fondul de perpetuare a acestui program românesc de radio, pentru încă un an de zile.

Ca atare, VOCEA ROMÂNEASCĂ A MIDVESTULUI merge înainte.

Correspondent

CONFERINȚA DELA PARIS DIN 1946

— Mihai MĂRCULESCU —

Se împlinesc 40 de ani de când s'a întrunit Conferința de Pace dela Paris, care dădea prilejul României pentru prima oară după încetarea ostilităților ultimului război mondial, să se prezinte în fața forului internațional, pentru apărarea intereselor și drepturilor ei naționale. Situația complexă și climatul de tensiune care a domnit în timpul Conferinței, de Pace, a pus deseori România în fața unor grele obstacole, uneori imposibil de înlăturat.

Dezbaterile conferinței s'au făcut pe baza proiectelor tratatelor de pace, stabilite de Consiliul Miniștrilor de Externe ai Statelor Unite, Angliei, Franței și ai Rusiei Sovietice, iar desfășurarea lucrărilor conferinței s'a realizat, nu pe baza principiului egalității, ci în raport cu dreptul diferitelor state. Acestea au fost împărțite în trei categorii:

În prima categorie intrau membrii Consiliului Miniștrilor de Externe al Marilor Puteri - în care a fost cooptat și Ministrul de Externe al Chinei - care aveau cuvântul hotărâtor în luarea deciziilor.

În a doua categorie se găseau reprezentanții celor 16 state, membre ale Națiunilor Unite, care acceptaseră să participe la conferință.

A treia categorie era formată din țările pentru care trebuiau să se facă Tratatul de Pace: Bulgaria, Finlanda, Italia, România și Ungaria. Aceste state aveau obligația să răspundă la lămuririle și explicațiile cerute, dar nu puteau să-și apere drepturile lor decât prin intermediul uneia din delegațiile din primele două categorii de state, care prezentau conferinței dezideratele celor cinci țări, sub formă de amendamente proprii.

Conferința nu putea modifica textul proiectelor tratatelor de pace și trebuia să se limiteze la facerea de recomandări, acestea urmând să fie supuse Consiliului Miniștrilor de Externe al Marilor Puteri, care era singurul în drept de a lua hotărâri definitive. Deci, structura conferinței și procedura aplicată în timpul dezbaterilor, se apropiau mult mai mult de acelea ale unui tribunal in-chițional, decât de o reuniune care avea misiunea să pună bazele unei noi vieți internaționale, respectând libertatea și drepturile popoarelor.

În pofida acestei situații de inferioritate și de incapacitate juridică în care s'a găsit, România s'a luptat cu toată îndărjirea pentru apărarea drepturilor ei, cerând conferinței revizuirea dispozițiilor din proiectul de tratat, pe care le-a considerat nedrepte și excesive. Voi aminti câteva din aceste cereri:

- Revizuirea clauzelor militare și economice (îmbunătățirea dispozițiilor privitoare la limitarea armamentului și a forțelor armate; micșorarea cererilor de reparații și restituiri etc.).

- Recunoașterea zilei de 24 August ca dată de intrare a României în război alături de Națiunile Unite și nu aceea de 12 Septembrie 1944, prevăzută în proiectul de tratat.

- Recunoașterea dreptului de cobeligeranță.

Totdeauna, în fața repetatelor cereri maghiare de revizuire a frontierei româno-ungare, România și-a apărut drepturile ei inalienabile asupra întregului teritoriu al Transilvaniei.

Reamintind în rândurile care vor urma, ceea ce au fost acum 40 de ani dezbaterile româno-ungare asupra Transilvaniei, precum și încercările de a obține din partea conferinței, recunoașterea pentru România a statutului de țară cobeligerantă, mă voi referi în realitate la cele două probleme majore, în jurul cărora s'au axat eforturile și activitatea delegației române la Paris.

RESTABILIREA FRONTIEREI

ROMÂN-UNGARE DIN 1 IANUARIE 1938

Convenția de Armistițiu semnată de România cu Puterile Aliate la Moscova, la 12 Septembrie 1944, prevăzând ca... "Transilvania (sau cea mai mare parte a ei) să fie restituită României, sub condiția confirmării prin Tratatul de Pace..." recunoștea României repararea unei injustiții istorice, anulând Dictatul dela Viena din 1940. Însă, în același timp, felul perfid în care a fost redactată clauza restituirii Transilvaniei, a dat speranțe Ungariei într-o eventuală rectificare în favoarea ei a frontierei româno-ungare, stabilită după primul război mondial. De aceea, înainte chiar de deschiderea conferinței, toate eforturile maghiare, oficiale și oficioase, s'au concentrat în această direcție.

Un noian de studii, memorii și declarații au fost trimise și făcute oamenilor politici și ziarelor din Occident, reprezentând cererile și revendicările guvernului ungar. În luna Septembrie 1945, cu ocazia primului Consiliu al Miniștrilor de Externe al celor patru mari puteri, guvernul maghiar a înaintat deja consiliului un memoriu în care revendica o întindere de 22.000 Km pătrați din Transilvania de Nord. Dar, în fața reticențelor celor patru mari puteri de a admite cererea ungară, cu prilejul Conferinței dela Paris, în August 1946, un nou asalt este dat împotriva poziției românești, prin formularea de către guvernul ungar a revendicării de data aceasta a unei zone numai de 4.000 Km pătrați. Momentul era primejdios, căci revendicările ungare, prezentate sub aspectul modest și conciliant al unei simple "reajustări" a graniței, puteau atrage bunăvoința conferinței, doritoare să găsească o formulă de conciliere în soluționarea diferendului româno-ungar.

Trebuie relevat că în prima parte a memoriului depus membrilor Conferinței dela Paris, în chip de introducere

însă și de justificare a revendicărilor lor teritoriale, delegația maghiară face un șir de afirmații incorecte, tendențioase și de vădită rea credință. Voi aminti câteva din ele:

- Că alipirea Transilvaniei la România după primul război mondial, s'a făcut fără consultarea populațiilor interesate, atunci când adevărul istoric este că poporul român, constituind majoritatea absolută a populației, s'a desprins mai întâi de Ungaria și a hotărât în Adunarea Națională ținută la 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia, unirea necondiționată a Transilvaniei cu Regatul României.

- Că inițiativa sentinței arbitrale dela Viena, din 30 August 1940, a fost luată de guvernul român, atunci când este de cunoștința lumii întregi, că "Diktatul" a fost impus României de către Hitler și Mussolini. A vorbi de o inițiativă a României în actual în care teritoriul ei este sfârșecat, reprezintă o sfidare de necrezut adusă adevărului istoric.

- Că Statele Unite s'au împotrivit deciziilor luate în Tratatul dela Trianon, refuzând ratificarea lui în 1920. Motivele care au determinat Statele Unite să nu ratifice, nu numai Tratatul dela Trianon, dar toate tratatele de pace după primul război mondial, sunt prea cunoscute pentru ca să mai fie nevoie a le reaminti aci.

- Pentru a crea o impresie cât de falsă, pe atât de injustă, guvernul maghiar a ridicat grave obiecțiuni cu privire la tratamentul la care au fost supuși Ungurii stabiliți pe teritoriul românesc, fapt care a determinat peste 200.000 de Unguri între 1918 și 1938, să părăsească Transilvania. La aceste acuzații delegația română a arătat:

1. Că cei 200.000 Unguri despre care este vorba, au părăsit Transilvania pe calea emigrării sau a opțiunii, imediat după schimbarea de suveranitate și independent de orice constrângere;

2. Că guvernele române au asigurat populației maghiare din Transilvania, nu numai în drept ci și în fapt, un tratament egal cu acela al populației românești, recunoscându-i toate libertățile cetățenești și garantându-i libera folosire a limbii materne atât în școlile cât și în instituțiile lor religioase.

Ajungem astfel la partea principală a cererilor ungare, care sunt prezentate, așa după cum am văzut, sub forma revendicărilor teritoriale.

Delegația română, prin memorii și studii bine justificate, a arătat că aceste revendicări au fost dezbătute de mai multe ori în fața justiției internaționale.

O primă hotărâre a fost dată la Conferința păcii dela Versailles, care pune capăt primului război mondial. Ungaria a susținut atunci teze asemănătoare cu celea prezentate la Paris în 1946. Conferința dela Versailles, după ce a ascultat și a cântărit acele teze, s'a pronunțat dând frontierei occidentale a Transilvaniei traseul pe care îl are astăzi, găsind astfel o dreptăți deslegare, unui lung proces istoric.

Dezbaterile după aceea au fost reluate cu prilejul aplicării pe teren a acestei sentințe, Conferința dela Versailles instituind o comisie specială de delimitare, care avea misiunea să examineze din nou reclamațiile Ungariei, ce tindeau la fel ca în 1946, la o rectificare de frontieră. În acest sens, trebuie reamintit că încă înainte de convocarea Conferinței din 1919, un grup de experți eminenți, desemnați de guvernul Statelor Unite, a adunat o documentare completă în vederea stabilirii unei frontiere echitabile și practice. Printre experții americani se găseau profesorii COOLIDGE dela Universitatea din Harvard, Charley SEYMOUR dela Yale, Douglas JOHNSON din Columbia, care și-au continuat activitatea în timpul Conferinței păcii, colaborând de data aceasta cu noi specialiști de o înaltă autoritate științifică și morală și desemnați de celelalte națiuni aliate. Printre ei se găseau profesorul de MARTONNE din partea Franței, sir Eyre CROGE, sir James HEADLEAM MORLEY, Allan LEEPER și alții din partea Marii Britanii. Călăuziți de voința lor de a stabili granițele celei mai juste și mai valabile, experții ca și guvernele aliate, n'au ținut seama de frontiera convenită în Tratatul de alianță încheiat în 1916 între guvernul român și puterile aliate, frontieră a cărei linie trecea în mod pronunțat mai la Vest, în avantajul României.

La Paris în 1946, delegația română a atras atenția membrilor Conferinței, că frontiera româno-ungară este o frontieră etnică. Conturul ei coincide pe cât este posibil cu linia de contact a elementului românesc și a elementului maghiar, iar trasarea ei nu era un lucru ușor de rezolvat, ținându-se cont de vitregiile istoriei: ocuparea Transilvaniei de către Maghiari mai întâi și apoi colonizarea forțată cu Unguri și Germani, care au avut ca rezultat în câteva locuri, destrămarea omogenității maselor românești din Transilvania. Așa s'a întâmplat în deosebi cu constituirea nucleului Securilor, fixat în centrul însuși al României, la 300 Km de granița româno-ungară, ceea ce face cu neputință fixarea unui contur ideal al acestei frontiere. Într-un studiu pe care l-a depus Conferinței dela Versailles, profesorul Seymour informează în această privință, că experții americani au studiat în detaliu și cu multă obiectivitate tezele în chestiune, verificându-le cu ajutorul multor statistici. "În principiu și în lipsa altor considerațiuni -scrie profesorul Seymour- frontierele au fost fixate conform liniei de demarcație etnografică între popoarele interesate. În același timp însă, au fost luate în considerație configurația fizică a teritoriilor contestate, nevoile economice normale și considerațiunile privind căile de comunicație."

Împotriva acestei opere, se ridică în 1946, ultimele reclamații ale guvernului maghiar. Așa după cum am menționat, acesta renunță la cei 22.000 Km pătrați, revendicând acum numai 4.000 Km pătrați, ceea ce era după concepția acestui guvern, numai o "modestă reajustare" a frontierei, care în realitate nu reprezintă mai mult decât patru la sută din teritoriul Transilvaniei. Delegația română lămurise pe membrii conferinței, că este adevărat că cei 4.000 Km pătrați reprezintă numai patru la sută din teritoriul Transilvaniei, însă pe această întindere trăiește 8,5 la sută din totalul populației transilvănene, ceea ce dă o suficientă ilustrare pretențiilor maghiare.

Mai mult, acest teritoriu atât de puțin întins, cuprinde trei mari orașe: Arad, Oradea și Satu Mare, orașe care pentru România sunt de o extrem de mare importanță, fiind centrele a trei mari unități administrative, care constituie pivotul însuși al vieții sociale, culturale, economice și religioase din întreaga Transilvanie apuseană.

De asemenea, cedarea către Ungaria a teritoriului de 4.000 Km pătrați, ar atrage pentru o vastă regiune a Transilvaniei dezorganizarea totală a sistemului de comunicații feroviare, dat fiind că orașele reclamate de Ungaria, fiind situate pe unica linie de cale ferată care leagă Nord-Estul de Sud-Vestul și de centrul provinciei, sunt noduri de neînlocuit în rețeaua regiunii. Astfel din Arad pleacă șase linii de cale ferată care se îndreaptă în tot atâtea direcții. Dela Săveni, orașul aparținând zonei celor 4.000 Km pătrați, pleacă trei linii. Din Carei patru linii, iar altele patru linii pleacă din Satu Mare. A lipsi România de calea ferată de interes capital care leagă Nordul de Sudul Transilvaniei, precum și de goseaua care merge de-a lungul acestei căi ferate, ar atrage asfixierea completă a întregii regiuni situată la Răsărit, regiune muntoasă fără comunicații, izolată de restul Transilvaniei printr-o barieră. Aceasta a făcut pe profesorul H. TEMPERLEY, în istoria pe care a scris-o asupra conferinței de pace după primul război mondial, tipărită la Londra, să recunoască că traseul unei frontiere, care ar lăsa Ungariei orașele Arad, Oradea și Satu Mare, ar fi fost "în același timp o crimă și o greșală gravă", deoarece lipsind Transilvania de aceste orașe, s'ar face imposibilă orice legătură sigură între Nordul și Sudul provinciei.

Conferința dela Paris s'a găsit astfel în fața a două teze diametral opuse și situația devenind deosebit de încordată, a hotărât ca la ședința comisiei politice și teritoriale pentru România, înainte de a se discuta și decide asupra frontierei româno-ungare, să fie invitați reprezentanții Ungariei și cei ai României, pentru expunerea în fața comisiei a punctului lor de vedere.

Astfel pe data de 31 August, Paul AUER, Ministrul Ungariei la Paris, a prezentat cererile bine cunoscute ale guvernului maghiar, la care pe ziua de 2 Septembrie 1946,

Continuare în pag. 9

BESTIA MONGOLĂ

— Victor CORBUT —

Unii i-au spus "omul cu fundul de piatră", alții "omul cu pantaloni de fier", pentru că nu s'a clintit din scaunul de ministru de externe al lui Stalin, din anul 1939 până în 1949, apoi din nou, din 1953 până în 1956, deținând între 1941-1946, și funcția de prim vice-președinte al consiliului de miniștri al URSS. Ucenic al lui Lenin, în timpul revoluției avea 27 de ani iar de atunci încoace a stat în continuu cocoțat în vârful piramidei bolșevice, asupra sa plânând nu mai puțin decât asupra stăpânilor săi, răspunderea pentru milioanele de oameni schingiuiți, torturați, infometaji și uciși dela 1917 până în ziua când blestemat și urit de propriii săi concetățeni, a fost zvârlit cu tot disprețul în șleahta funestă a epurațiilor lui Nichita Hrușciov. Este Viaceslav Mihailovici Skriabin care, ca și Stalin, Lenin, Troțki și alții, și-a mai adăugat un nume, acela de Molotov (fiul ciocanului) cu care va rămâne în istoria omenirii nefericite. Nu mi-

face deloc plăcere să scriu despre acest abject personaj, a cărui figură cu cap patrat și cu mustața pe oală stăruie în amintirea celor care au supraviețuit celui de-al doilea război și a evenimentelor care l-au precedat. S'a întâmplat însă că jurnalul clevelandez-The Plain Dealer-i publică, în numărul din 3 Iulie a.c. fotografia respingătoare însoțită pe deasupra de o serie de observații "duioase". Reporterul (ce-i va fi venit) spunea că s'a inspirat dintr'un articol al corespondentei Clara Abramya din MOSKOW NEWS care apare în 6 limbi și e destinat străinilor. Aceasta i-a făcut o vizită și i-a luat un interviu. Omul trăiește într-o "dacha", compusă din 2 etaje, situată în suburbia Jukov a Moscovei. Are 96 de ani, se simte bine-drăguț de el și regretă că nu poate lua parte activă la evenimentele mari ale lumii, pe care le urmărește și analizează cu mult interes. Se plimbă, citește, își vizitează copiii, nepoții și strănepoții și

dorește mult să ajungă la 100 de ani(!). Nici urmă de căință sau durere sufletească pentru crimele și ticăloșiile la care a participat sau le-a patronat în lungul satanicei sale cariere. Reportera mai adaugă împrejurarea că invitată în casă, dihania avea pe un birou doar două cărți, pe care probabil încă tot nu le-a terminat și "studiat" în deajuns: "Anti-Duehring" de Engels și "Pe Donul Liniștit" a lui Solohov.

Fără îndoială că din sutele de milioane de cetățeni ai Americii, puțini sunt cei care citesc cotidianul clevelandez și tot puțini sunt și acei care dau atenție acestui senil sau realizează ce a însemnat Molotov cândva. Dar sunt sute de milioane care îl blestemă și îl vor blestema cât va fi lumea lume. El este co-autorul "infamului pact" (cum scria la numai câteva zile un colaborator la The Plain Dealer) care-i poartă numele: Pactul Ribbentrop-Molotov din 9 August 1939. Semnat la Moscova de ei doi în numele

stăpânilor lor, Hitler și Stalin. Prin acest pact începe, de facto, al doilea război mondial. El este preambulul marelui tragedii omenirii care continuă până în zilele noastre. Prin el noi pierdem din nou Basarabia și Bucovina de Nord; prin el Polonia este din nou desmembrată și jefuită, culminând cu masacrul dela Katyn; prin el Țările Baltice, mințite, înșelate și părăsite vor fi subjugate și incorporate colosului asiatic iar viteza Finlandă va pierde partea ei din Sud. Urmare acestui pact criminal se va ajunge la așa zisul tratat dela Yalta iar Țările din Estul și centrul Europei sunt supuse de peste 47 de ani tiraniei și opresiunii bolșevice. Toate la un loc au dus la exilul nostru de astăzi, împrăștiati prin toate colțurile lumii. Monstrul trebuia să împărțesească soarta omologului său, Ribbentrop, și împreună cu Stalin, Beria, Vâșinski și alți corifei ai împărțirii diavolului, să ia loc în boxa acuzaților acelui tribunal dela Nurenberg. Cei care

vor veni după noi își vor pune și ei teribila întrebare, cum de a putut avea loc această neînțeleasă și stranie ofensă adusă istoriei omenirii și demnității popoarelor. Un răspuns pe cât de cunoscut pe atât de imperfect se poate da: "Învăgătorul are întotdeauna dreptate" și cu aceasta praful s'a ales de afirmația, pe care o socotim puerilă, a lui Jaques Maritain că, dispariția național-socialismului a însemnat sfârșitul diplomației machiavelice. Ar putea fi și așa dacă ar fi inclus și comunismul în aserțiunea sa, sau să le fi legat cumva una de alta. Aceasta este un adevăr care nu se poate combate și urmările le vedem cu ochii an de an și zi de zi.

S'a spus că "unii trăiesc din minciună și mor în contact cu adevărul". Molotov nu face parte dintre aceștia. El nu simte nici o mustrare. Monstrul din stepa mongolă care se pare că nici măcar nu a zămbit o dată în viața lui, vrea să mai trăiască, să apuce măcar vârsta de 100 de ani.

Eu îi doresc-și cu mine cred că se asociază milioane de oameni- să trăiască până când va simți blestemul nostru și urmările lui și să nu moară până când Statele Baltice vor fi iarăși libere la ele acasă, până când Basarabia noastră și Bucovina de Nord și Herța vor fi din nou și pe veci alipite Patriei, iar Ucraina și toate statele de dincolo de Cortina de Fier vor sfărâma jugul comunist și vor fi libere. Aceasta o doresc bestiei din stepa mongolă.

Victor CORBUT

Abonamentul Dumneavoastră susține un ziar care luptă pentru o cauză dreaptă

CONFERINȚA DELA PARIS DIN 1946

Urmare din pag.8

Gheorghe TĂTĂRESCU, președintele delegației române, într-o documentată expunere arăta lipsa de fundament a cererilor maghiare și cere comisiei "respectul frontierelor Transilvaniei și acela al independenței și suveranității poporului român", adăugând că "pentru aceste frontiere și pentru această independență, România, în ultima fază a războiului, a aruncat împotriva Germaniei și Ungariei, toate forțele sale vii" ... "pentru a îngădui lumii să scuture jugul nazist și Transilvaniei să scape de jugul hortyst".

Referindu-se după aceea la pierderile încercate de soldații români, arăta că "120.000 morți și răniți au căzut pe dealurile Transilvaniei, în câmpiile Budapestei și în văile Taterei. Sub zidurile Aradului, Oradiei și Satului Mare, a căror suveranitate ne-o dispută astăzi Ungaria, sub zidurile acestor orașe și pentru eliberarea lor, soldații noștri și-au vărsat sângele, aci au fost decimate diviziile noastre de elită. Soldații noștri au căzut pentru libertatea lumii și pentru libertatea Transilvaniei; cei care au murit știau că mor pentru libertatea întregii Transilvanii. Morții așteaptă ca făgăduința care le-a fost făcută să fie ținută". În încheiere, Gh. Tătărescu declara că "orice act tinzând să modifice frontiera româno-ungară ar echivala cu distrugerea unei opere de justiție și cu crearea unui nou focar de agitație în această parte a Europei" și cere comisiei să consacre decizia din 7 Mai 1946 a celor patru miniștri ai afacerilor străine, prevăzută în proiectul de tratat de pace, respingând revendicările maghiare.

După trei zile de deliberare și discuții aprofundate, comisia politică și teritorială pentru România, în ședința sa plenară din 5 Septembrie 1946, aproba prin 10 voturi (Anglia, Franța, Statele Unite, Uniunea Sovietică, Ucraina, Bielorusia, Cehoslovacia, Canada, India și Noua Zeelandă) și două abțineri (Australia și Uniunea Sud-Africană), restabilirea vechii frontiere româno-ungare, așa după cum aceasta exista la 1 Ianuarie 1938. În felul acesta, forul internațional a arătat lipsa de fundament juridic și istoric al revendicărilor maghiare și totdeauna a confirmat drepturile imprescriptibile ale României asupra întregului teritoriu al Transilvaniei.

CEREREA STATUTULUI

DE COBELIGERANȚĂ PENTRU ROMÂNIA

Pentru delegația română, obținerea statutului de cobeligeranță, era al doilea obiectiv principal în lupta pe care a desfășurat-o, în cadrul Conferinței dela Paris.

Dacă România, în prima parte a războiului a fost considerată ca o țară învinsă, România era însă o țară victorioasă în războiul în contra Germaniei, participând în mod activ în ultima fază a acestui război, la victoria finală a aliaților. Prin rolul pe care l-a jucat în această fază, prin importanța forțelor ce a angajat în luptă și a jertfelor la care a consimțit, România era în realitate a patra putere aliată. Avea deci toate drepturile să ceară Conferinței dela Paris -așa după cum a și făcut-o-recunoașterea pentru ea a statutului de țară cobeligerantă.

Trebuie știut, că recunoașterea calității de cobeligerantă, avea o deosebit de mare însemnătate pentru România, pen-

trucă ar fi avut consecințe directe asupra raporturilor dintre drepturile și obligațiunile înscrise în tratat. La fel după cum s'a întâmplat în cazul Italiei, căreia aliații și-au recunoscut acest statut, România ar fi putut obține la rândul ei imbușnățiri substanțiale ale clauzelor militare și economice. De altfel, cererea României s'a bucurat dela început de un mare sprijin internațional, atât în cadrul conferinței, cât și în afara ei. Totuși, cu cât timpul trecea și în ciuda declarațiilor făcute în diferite împrejurări la Paris, de MOLOTOV, Ministrul Afacerilor Străine al Rusiei Sovietice și de ajutorul lui VISINSKI, recunoscând marile sacrificii și meritele armatei române în războiul dus împotriva Germaniei, delegația română remarcă o constantă rezervă a delegației sovietice, de câte ori se aducea în discuție statutul de cobeligeranță al României, evitând în mod permanent luarea unei decizii. Situația aceasta a continuat până în ajunul zilei de 27 August 1946, dată la care comisia politică și teritorială pentru România, trebuia să hotărască asupra cererii românești. În prețuia acestei date, două evenimente au avut loc: unul de rutină și altul pe care aș putea să-l numesc de secret.

- Cel de rutină, a fost cererea sovietică pentruca reprezentantul Ucrainei să prezinte conferinței cererea României de cobeligeranță, rămânând ca Cehoslovacia să fie a doua putere care să susțină această cerere, când inițial trebuia să fie contrariul, ceea ce a putut fi interpretat atunci ca o schimbare favorabilă pentru noi, în atitudinea sovietică.

- Cel secret -și care până astăzi n'a fost dezvăluit- a fost întâlnirea care a avut loc în seara zilei de 26 August, între Gh. Tătărescu însoțit de Elena Văcărescu, membră în delegația română, cu Georges BIDAULT, primul ministru și ministru de externe al Franței. În această împrejurare, Georges Bidault a avut o atitudine față de România, demnă de aceea a marilor lui predecesori. N'a ezitat un singur moment și a promis pentru a doua zi ajutorul Franței, în susținerea cererii românești de cobeligeranță, trecând astfel peste acordul unității care lega cele patru Mari Puteri, în luarea deciziilor în decursul Conferinței. Doresc a aminti că acest acord a fost întotdeauna respectat la Paris de cei patru protagoniști, cu excepția Franței în susținerea statutului de cobeligeranță pentru România.

Ajungem astfel la ședința din 27 August a Comisiei politice și teritoriale, care avea misiunea să decidă în această problemă. Primul care ia cuvântul, așa după cum se stabilise, a fost delegatul Ucrainei, care a cerut pentru România recunoașterea calității de țară cobeligerantă, ținând cont de aportul considerabil pe care l-a depus în războiul în contra Germaniei. Ii urmează delegatul Cehoslovaciei, generalul Heliodor PIKA, șeful Marelui Stat Major al Cehoslovaciei, un mare și sincer prieten al țării noastre, care arată Comisiei că, dacă s'a acordat Italiei statutul de cobeligeranță, care cu o populație de 47.000.000 de locuitori a pus la dispoziția aliaților 6 divizii, cu atât mai mult trebuie să se acorde acest statut României, care cu o populație numai de 14.000.000 de locuitori a aruncat în luptă în contra Axei până la 29 de divizii și a capturat peste 100.000 de soldați germani și unguri. A adăugat că nu va putea niciodată uita că peste 20.000 de soldați români au murit eroic pentru libertatea

Cehoslovaciei. S'a trecut după aceea la vot și rezultatul a fost următorul: au votat pentru 4 delegații: Franța, Cehoslovacia, Ucraina și Bielorusia; au votat contra 8 delegații: Uniunea Sovietică, Statele Unite, Anglia, Australia, Canada, India, Noua Zeelandă și Uniunea Sud-Africană. Deci cererea românească, cu tot ajutorul dat de Franța, fusese respinsă și o nespuse de mare nedreptate făcută României.

Din relatarea pe care am făcut-o, reiese clar că în nici un moment Rusia Sovietică n'a avut intenția să acorde statutul de cobeligerantă României și că toate declarațiile și manevrele de ultimă oră, nu erau decât praf aruncat în ochii lumii. Acordarea acestui statut ar fi obligat-o să renunțe la o bună parte din despăgubirile pe care România trebuia să i le plătească, așa după cum s'a întâmplat în cazul Italiei. Acest lucru nu intră însă în punctul de vedere și în considerentele sovietice. De altfel, în aceeași zi și în aceeași sedință a Comisiei la cererea delegatului ucrainian, s'a respins cererea României, ca data reală de 24 August a intrării noastre în război alături de aliați, să fie înscrisă în tratatul de pace în locul datei de 12 Septembrie, prevăzută în proiectul de tratat. Această respingere a Comisiunii se acorda perfect de bine cu neacordarea cobeligeranței țării noastre, pentrucă ambele hotărâri respectau numai interesele sovietice. Să nu uităm că între 24 August și 12 Septembrie, toate jafurile de bunuri și averi, precum și toate fabricile demontate pe teritoriul românesc de către trupele sovietice, a căror valoare a fost evaluată de experții români la cel puțin 300.000.000 dolari, au fost considerate ca pradă de război și deci n'au fost luate în considerație în calculul despăgubirilor pe care România le-a plătit Rusiei Sovietice.

Făcând acum bilanțul hotărârilor Conferinței dela Paris, ajungem la concluzia - cu excepția regăsirii în lăuntrul granițelor noastre a întregului teritoriu al Transilvaniei - că de câte ori drepturile românești nu au respectat, sau erau în contrazicere cu interesele sovietice, niciodată legitimitatea lor nu a fost recunoscută de forul internațional. În 1946 lumea era deja ruptă în două blocuri, sfera de influență sovietică recunoscută ca atare de puterile occidentale, iar România, în această conjunctură, își făcea în mod oficial intrarea în Europa tăcerii și a suferinței, din care și astăzi face parte.

Ca încheiere, doresc să amintesc că în contra vitregiei soartei pe care am întâmpinat-o în timpul Conferinței dela Paris, delegația noastră a apărut drepturile românești, cu hotărâre, patriotism și demnitate, iar Gheorghe Tătărescu a găsit în tot timpul Conferinței sprijinul de care avea nevoie, în valoroasa colaborare a lui Richard FRANKASOVICI, Ambasadorul României la Londra, a lui Horia GRIGORESCU, Ambasadorul României la Praga, a Elenei VĂCĂRESCU, precum și a grupului de diplomați din Ministerul nostru al Afacerilor Străine, format din Miniștrii Plenipotențiar Eugén FILOTI, Edmund CIUNTU, Vespasian V. PELLA, Ion CHRISTU și din Avocatul Aurel NEGUS, fostul Consilier juridic al Legației române din Budapesta, din timpul războiului.

Mihai MĂRCULESCU

SALON LITERAR

Dumitru STĂNCESCU

CRIMA ÎMPOTRIVA SFÂNTULUI DUH

În România s'a ajuns, parcă printr'o întrecere inter-satelită, la o culme a infamiei care nu vedem cum ar putea fi depășită. Să vedem ce spune un funcționar al culturii din R.S.R., într'o perioadă în care se dau pe față fără nici o posibilitate de camuflare dezastrele unei revoluții al cărei țel este din ce în ce mai evident: desființarea Românilor prin mizerie și despuiere de toate bunurile unei culturi milenare. Redăm vorbă cu vorbă:

"ACESTA ESTE FENOMENUL CAPITAL DEFINITIV: ACEASTA RECONFIGURARE, LA DIMENSIUNI SI ORIZONTURI PLANETARE A GENIULUI ROMÂNESC, ACEASTA PASIRE A CULTURII ROMANE ÎN UNIVERSALITATEA PURA, DESPRINS DE ORICE VASALITATE SPIRITUALĂ (...) ESTE CONGRESUL AL IX-lea AL P.C.R. DIN IULIE 1965".

Articolul se intitulează "GENIUL POLITIC". Continuăm citatul: "Cei 21 de ani de nou suflu istoric (...) au decis cum va arăta destinul spiritului românesc în lume pentru secole de aici înainte, poate pentru milenii (...). Ei bine tocmai forța sufletească și GENIUL POLITIC AL OMULUI CARE A STAT SI STA LA CARMĂ DESTINELOR ISTORICE ALE POPORULUI NOSTRU și a înscris în devenirea noastră momentul hotărâtor al Congresului al IX-lea, au decis locul României, al poporului ei, locul geniului creator românesc în uriașă conflagrație dintre forțele întinericului și ale luminii, dintre război și pace, dintre desagregarea lumii și regenerarea ei. A fi plasat neamul românesc și cultura lui de partea BINELUI și VIETII în această luptă universală, a fi dat culturii române un rost mondial în această reînnoire a lumii, incomparabilă însemnată la Congresul al IX-lea, nu numai în istoria națională, ci prin implicațiile ei și în istoria universală (...). ACUM 21 DE ANI A ÎNCEPUT CEA MAI MARE EPOCĂ DIN ISTORIA CULTURII ROMANE" (Dan Zamfirescu, în "Geniul Politic", Luceafărul, nr 26, 28 Iunie 1986).

Nebunie? Nu. Ci doar ticăloșie primară, care nu face decât să concentreze în câteva rânduri mizeria celei mai sinistre recolte de condeieri din istoria literaturii române. Toți delincvenții de acest fel sunt voluntari, pentru că nimeni nu le-ar face nimic, nu i-ar omori, nu i-ar snopi din băți, nu le-ar lua blidul dela gură, dacă nu ar scrie asemenea prăpăstii. Dar aceste gorile culturale nu sunt decât niște bufoni ai "curții" care în realitate la fel de bine s'ar simți și fără ei. Am reproduș aceste rânduri pentru că puținii Români liberi au prilejul să ia cunoștință de ele. Dar: de ce să ia cunoștință de acest borhot cultural? Dintr'un motiv de mare urgență: o parte din exilații politici care sabotează cu ferocitate, ură și nesăbuiță unitatea de simțire a rezistenței românești împotriva forțelor de abolire a umanității, pe care le reprezintă aceste rânduri, pot fi puși în fața unei alegeri: ori trec de partea omeniei și a unității românești de simțire, ori se fac neconștrâși de nici o "ocupație", iremediabili agenți camuflați libertar-patriotic ai genocidului fizic și spiritual din R.S.R.

Pasajul de articol citat de noi are în el ceva de "manifest pe dos", al cărui efect este în loc să adune oamenii le spune indirect "fugiți de noi".

Cultura română s'a format cu poporul român într'un mileniu și jumătate. Istoria acestui popor și a culturii lui, dau seamă de ce-a făcut în acest mileniu și jumătate. Cum poate fi întrecut un timp de cincisprezece secole, în vederea "mileniilor" viitoare, în 21 de ani?

Comunismul a compromis toți termenii și a golit de conținut toate marile noțiuni: eroism, geniu, cultură. "Erou" a fost și Ștefan cel Mare, erou este astăzi și cărușășul care transportă cei mai mulți saci într'o zi. Geniu este și Eminescu, "geniu" este și autorul "îmnelui național" comunist. Cultură este tot ce-au scris Cantemir sau Părvan, "cultură" este și ce scrie acest energumen fără limite. Prin comunism s'a ajuns să nu se mai facă

nici o diferență între o piatră de prundiș și un diamant. Partidul stăbilește care sunt una sau alta, după necesitățile cotitirii "dialectice", așa că azi o piatră de prundiș este declarată diamant, iar diamantul piatră de prundiș pentru că mâine "dialectic" să se constate contrariul, și așa mai departe, din cotitură în cotitură, dela "congres" la "congres" dela o revoluție culturală la alta.

De aproape 40 de ani încoace, dela sfârșitul lui 1947, orice încolțire care amenință cu genul sau fie numai cu ieșirea din submediocritate, este arsă cu vitiolul marxist-leninist partinic. Dacă rațiunea, morala, virtuțile majore au fost convertite la contrariul lor pentru că cineva să-și asigure un blid de linte, cultura este supusă neîncetat unei dizolvări metodice, planificate. În toate aceste decenii, înainte sau după "congres", în momentul în care se arătau niște rezultate reale, indiferent în ce domeniu, de organizare, de cercetare, de gândire, de creație artistică și literară, în vreo instituție, publicație, editură, se da alarma secretă împotriva "focarelor" care aduceau primejdia de a se depăși incapacitatea, incuria și ticăloșia organizată, și erau peste noapte distruse. Autorul și autorii tuturor dezastrelor morale, și culturale din acești 40 de ani, dovedite mereu pas cu pas, au fost și sunt niște "genii" de vreun fel? "Geniu" cultural, "geniu" politic, "geniu" economic, "geniu" social, dovedite fără întoarcere în acești 21 de ani cu absolută evidență, e drept că "geniu", dar un "geniu al răului", care-a făcut totul împotriva binelui, al lumii și al țării în toate zonele realității: geosferă, biosferă, antroposferă. Acest geniu rău a scutit toate rezervele, a risipit energia fizică până la epuizare, cum s'a văzut iernile trecute, a cheltuit energia umană ca niciodată în istoria Europei, cu excepția Rusiei.

"Cultura" este un concept încă nedefinit până la ultima particulă a identității lui, dar cel puțin putem spune ce conține o cultură, a unui popor la un moment dat. Se face, mai ales la materialisti, o deosebire metodică oarecum dulgherească, între "cultură materială" și "cultură spirituală". Dar între acestea nu se poate stabili nici o graniță, ca între apă și untdelemn. Cultura nu poate fi tăiată în două ca un pepene. Orice "cultură" are origini "spirituale", de aceea ajungă să spunem cultură ca să știm că avem de-a face cu orice este creație în afara de "natural". Așa că nici casele, nici urcioarele, nici paratrăznete, sau bucătăria, cismăria și atâtea ocupații nu sunt "cultură materială", ci cultură pur și simplu, cum tot cultură sunt și administrația și economia și granițele între pace și război.

Compartimentele culturii, într'o vastă interdependență, sunt multe. Există o cultură a formelor, alta a substanțelor, alta a folosirii diverselor mijloace de energie și corpuri, există o cultură a cercetării, o cultură a teoriei, care poate fi științifică, filosofică, morală, există o cultură a "invenției" în care intră toate artele și literatura. De asemenea există o cultură orală și una scrisă, o cultură a moravurilor, a tradițiilor, a organizării timpului, a lui "a fi între ceilalți", o cultură a simțirilor fundamentale din existență. Toate acestea au fost stîrbite, falsificate, pervertite de marxism-leninismul totalitar, care de asemenea a desființat fără întoarcere cel puțin jumătate din ramificațiile culturii. Marxism-leninismul a făcut ceea ce nu se mai făcuse în istoria Europei: a desființat cultura formelor, a simțirilor, a gândirii, a invenției, deci tot ce înțelegem în mare când spunem "cultură": poezie, filosofie, artă, literatură, și în afara de aceasta a luptat și luptă să arunce oamenii într'o amnezie care să-i rupă de toate tradițiile, de toate virtuțile moștenite, de toate valorile umane fundamentale. Iar în România de 40 de ani se aplică marxism-leninismul până la ultima iotă.

Ce cultură a rămas din acești 40 de ani, care ar fi pus temelia "mileniilor

viitoare"? Opera "geniului politic", de pildă, în zeci de volume care se adună mereu, dar pe care nu le-a citit, nu le citește, nici nu le va citi nimeni? Mii de munți de "Scinteia" și ai publicațiilor controlate și deparazitate de gândire adâncă până la ultimul rând? Hectarele de hârtie acoperite cu delirul ieșit din orice limită imaginabilă al poeziilor cu "patria"?

Cine vorbește azi ex catedra despre cultură în R.S.R.? Cum nu s'a găsit unul dintre acești incuți fundamentali care măcar atîta să știe: "cultura" s'a născut odată cu familia ca bază de coeziune a unei așezări umane într'o comunitate conștientă de rostul și propria ei fire? "Geniul politic" a decis ca în viitor blocurile de locuit să nu mai aibă apartamente cu bucătării, și toți locuitorii acestor blocuri, oameni ai muncii, să se hrănească la o troacă comună, cantina blocului, a cartierului sau a satului. În viitoarele milenii va fi o cultură a turmelor umane, dat fiind că "masa" familiei are în ea ceva de ceremonial sacru. Câtă cultură se trage din această descoperire a familiei, cu părinți și urmași, dar și cu moși-strămoși! Ce fac "culturalii" cu autorul rândurilor citate când "geniul politic" dă asemenea ordine?

Toată "cultura" din cei aproape 40 de ani comunisti s'a făcut pe bază de ucazuri de acest fel, inclusiv cei 21 de ani ai "epocii de aur". În totalul ei, politic, social, economic, artistic, literar, științific, această cultură care exclude orice gândire în afara de marxism-leninism, se cheamă suma "cuceririlor socialiste". Dar termenul "cucerire" este criminal abuziv, pentru că nu s'a cucerit nimic, ci a fost în acest timp un fel de război civil permanent, în care însă forța armelor era numai de partea unei zdrobitoare minorități, susținută și condusă de un imperiu străin. Aceasta a fost cultura politică pusă definitiv la punct de un geniu rău, botezat "geniu politic" de un energumen turbat.

"Cultura" pentru milenii viitoare, nu e de aproape 40 de ani decât o luptă totală împotriva istoriei și culturii Românilor, și împotriva umanității, pentru că în această "cultură marxist-leninistă" intră în momentul de față și Afganistanul cu un genocid care ține de șase ani, și "revoluționar" se cheamă "operă de pace". Aceasta e cultura politică a "geniului politic".

În România "umanitatea" era neîncetat actualizată prin niște valori culturale unice în lume, care peste toate vitregiile au fost creații originale a unei lumi cu origini străvechi în Dacia, unde la începutul primului mileniu creștin s'au petrecut două metamorfoze: una culturală provocată de latinitate și alta spirituală,

operă a creștinismului. Până acum 39 de ani, cu toate mizeriile care-au băntuit țara noastră, niciodată nu a fost atacată organizat originalitatea poporului nostru, care era în sinteză cu latinitatea deci europeană și cu creștinătatea, deci universală. Această dublă intrare în forma istorică europeană și universală a fost la originea culturii pe care avem dreptul și obligația s'o numim cultură românească. În această cultură intră gândirea, comportarea și expresia neamului românesc. Împotrivirea absolută la această cultură a fost adusă de ocupația marxist-leninistă, căzută ca o grea pedeapsă după un mileniu dela închegarea definitivă a neamului românesc, cu mintea și expresia lui unice în lume, pentru că sunt originale, cum originale sunt mintea și expresia celorlalte neamuri de origine din Europa. Lupta ajunsă, după aproape 40 de ani împotriva acestei culturi europene originale, la cea mai desăvârșită organizare, este dusă de geniu rău poreclit "geniu politic".

Românii nu mai au azi dreptul să fie ei înșiși, în casa lor, în mintea lor, în vorba lor. Tradițiile au fost persecutate cu o sălbăticie nemai întâlnită în istoria noastră și rezultatele se văd azi într'un haos de mizerie, opresiune morală și materială, și izolare de lagăr întins cât țara.

Astăzi nu se mai poate trăi în R.S.R. decât prin minciună, furt, denunț, și frică tuturor față de toți. De 40 de ani Români nu mai au posibilitatea să-și cunoască propria lor istorie așa cum a fost, nu cum o schilodește "geniu politic". Cu Iorga și cu Gheorghe Brătianu, Români începeau să-și definească locul din trecutul lor în istoria universală. Cercetarea acestei probleme fundamentale a fost tăiată când începuturile istoriei Românilor au fost amestecate cu începuturile comunismului în România. Si astfel locul Românilor în istoria universală s'a definit prin Imperiul Roșu, care le-a fixat cea mai sinistru misiune: aceea a unei autodistrugerii, ca una dintre cele mai importante contribuții la distrugerea Europei, prevăzută de revoluția marxist-leninistă. "Cunoașterea" și "gândirea" istoriei au fost cele mai importante capitole din istoria culturii românești scrise, dela cronicari la Dimitrie Cantemir, Nicolae Bălcescu, Hajdeu, Eminescu, Xenopol, Iorga, Părvan, Gheorghe Brătianu. Geniul acestora a fost pus de revoluția marxist-leninistă sub satrapia geniului rău, "geniu politic" cum se pretinde care interzice Românilor, prin cel mai crunt sistem de represiune, să gândească asupra lor înșiși.

"Istoria Românilor" a fost transformată în Istoria Partidului Comunist.

Continuare în pag. 11

PRIBEGIE

Anei

A mai căzut o brumă peste noi
și înc'o iarnă ne mai nins'e'n față.
Ca arborii, iubito, amândoi
ne legănăm cu frunțile în ceață.

Ne punem creangă'n creangă gândul plin
de sevele tăcerilor de ieri
și, adăstând un echiinox blajin,
iernăm din amintiri-- de câte seri?

Ne sunt ca niște faguri încărcăți
iubirile din alte anotimpuri.
Visăm, visăm de ani împovărați,
sub steaua dinspre Tară în răstimpuri.

Dar într'o zi va fi lumină iar
și izbucni-vor alte primăvere,
și 'ntorși cu larii'n daciul altar
vom prăznui a doua înviere.

Alexandru GREGORIAN

CITINDU-L PE CIORAN

—Titus BĂRBULESCU—

"Sosit în Franța în 1937, la 26 de ani, fiu de preot ortodox român, E. Cioran n'a mai părăsit-o. S'a afirmat încet-încet drept unul dintre marii prozatori francezi. Moralist de înaltă tradiție, cultivă disperarea radicală, care adesea atinge comicul devastator..."

(Francois Crouzet, Cioran gentilom în exil)

Orice-ar spune critica structuralistă, scrisul lui Cioran nu poate fi desprins și tăiat de istoria vieții lui, nici de istoria unei patrii pierdute și devastată, strămutată în lumea liberă, în Franța pe care n'a mai părăsit-o dela vârsta de 26 de ani. Amândouă experiențele de viață s'au împletit, s'au despărțit, s'au decantat într-o artă a cuvântului cugetat amar, nutrit în sub-stratul lui liric de dragoste în care "vino-încoace" și "dureros de dulce" s'au cristalizat. (Printre cărțile de căpătâi ale maestrului în arta cuvântului cugetat amar și dospit în limbă clasică, nu figurează, oare, Eminescu, Arghezi, Stendhal, Kierkegaard?..)

Emil M. Cioran, astfel semna cândva, în românește eseurile și studiile neconformiste din "Gândirea". Așa a semnat Pe culmile disperării, Lacrimi și sfîinți, Schimbarea la față a României. Junele filosof de atunci scria exuberant și profetic. Era o voce de revoltă și catran în tumultul istoriei de totdeauna a Românilor, dar în momentul în care România avea să fie mistuită în anii de plumb și ofel care încep în 1940 (22 Iunie 1940: ultimatumul sovietic și rușinoasa cedare a Basarabiei, săvârșită nu de poporul românesc ci de către guvernul prefăcut, nevolnic și demisionar de atunci) și se termină în 1945, când poporul român intră "la iernat", după expresia lui Anton Golopenția, citat de Mircea Eliade... Istoria și arta cuvântului lui Cioran continuă liber, în lumea liberă, după destule încercări și ispite ale descompunerii (cf. Precis de décomposition: Mic tratat de destrămarea), adică de ratări ale omului, nu ale scrisului, căci scriitorul Em. M. Cioran - apoi scurt: CIORAN - nu numai că nu și-a ratat vocația de profet al istoriei smintite care i-a lovit pe frații lui căzuți în hâu (cum se spunea atunci), ci și-a formulat-o strâns, într-o limbă avară și exigentă în ce privește capacitatea ei de expresie, în franzește.

"Față de un avar, trebuie să te comporți în alchimist", scrie un comentator despre Casanova, care scria "franzește - italienește" fiind crescut în Italia rafinată a secolului al 18-lea și în Franța avută, lucidă și libertină a aceluiași secol. Cioran scrie o franceză curată și "avută", cu farmece de alchimist al limbajului. Ca Pascal, ca Rochefoucauld, ca Saint-Simon, nu imităndu-i, ci în stilul lui propriu de moralist "clasic al secolului XX", secol luminos și blestemat în același timp, strălucind ca o stea electronică și coleând în

sângele neo-barbariei. Il interesează și frământă situația omului în sâmul creației, il doare certitudinea morții necesare, relevă - cu vervă de mare pamfletar - cacofoniile existenței, cultivă neliniștea metafizică, muzica, îi plac armoniile interioare și eterne, care vin de aiurea, de altădată. Dar, cine îl citește pe Cioran - lăsând de-o parte bucuria de a savura arta făcătorului de maxime și formule clasice ("menite", așa cum atunci când dai în cărți, trebuie întâi să le "menești") - nu-l poate urmări decât pe text. Structuralist. Contextul lui Cioran - orice-ar spune cineva ("E cineva, sau oare mi se pare?")!!!, lumea și catharsisul artistic al lui Cioran purced dintr-o gândire și o experiență de viață care este undeva atinsă de un blestem. Blestemul de a fi Român, adică ne-ășezat printre alții pe care istoria i-a fericit: acestora istoria le-a dat sârăcie și poftă de pradă, apoi mediocritatea, aurită a avutului spiritual, cucerit cu trudă și suferință exemplară, dar acum pus în borcane de farmacie. Antiseptice, protejate de forța disuasivă nucleară... Românul, nefind cuceritor, n'a fost fericit decât în crâmpiele lui de istorie majoră, apărătoare a ființei lui fulgurante, în momentele de avânt și rod cultural (bunăoară, în vremea Moldovei lui Ștefan cel Mare, Munteniei lui Constantin Brâncoveanu, Transilvaniei și întreg pământului românesc între cele două ultime războaie). Românul a fost și este din nou divizat. Rătăcitor, oniric, în lăuntru geografiei lui spirituale ca și în afară.

Comentând pe Marcel Proust, după ce citise un singur tom din "Căutarea timpului pierdut", Paul Valéry scrie: "...interesul lucrării rezidă în fiecare fragment. Poți deschide cartea unde vrei... Vitalitatea ei nu depinde de ceea ce precede. Este o activitate proprie a testului cuvintelor. Autorul divizează..." Se poate citi Cioran cum Valéry citea Proust: în fragmente autonome, care au forma unor maxime, unor aforisme, uneori o scurtă snoavă trăită sau povestită nastratinește, toate sunt avar și precise în ce privește înțelesul cuvintelor. Lectorul îl divizează citindu-l pe Cioran. El pune în raport de înțelegere cu timpul lui istoric, cu straturile de limbă - maternă, dobândită -, cu lecturile lui - clasice, moderne, contemporane -, cu iubitorii și detractorii lui de azi, de altădată. Ci citește - nu în diagonală, ci cu un interes plin și gustos, al paginii citite, recitită,

adnotată. -Este un "exercițiu de admirație", cum își numește el o carte apărută recent (Exercices d'admiration, Gallimard 1986), însă pe care un cititor (cel puțin, care-l cunoaște și în românește) este incitat să-l tâlmăcească și cu ajutorul unor chei.

Ce fel de chei? Care dintre ele se potrivește, se învârteste rotund în broască? Citindu-l pe Cioran astăzi, ai impresia că te plimbi într-o agoră mult post-datată, în tovarășia unor înțelepți, sau nebuni de înțelepciune, altădată cunoscuți, necunoscuți (unii cunoscuți grație emulilor lor: Socrate prin Platon; Nae Ionescu prin învățacei lui...) neconformiști, ba chiar în marginea societății din vremea lor, rău-famați: Epictet, Seneca, Marcu Aureliu, Zenon, Diogene... Alții frenetici, convulsionari, "flagelanți": Nietzsche, Sfânta Tereza d'Avila, Chestov, Dostoievski, Pascal, Sfântul Ion Scărarul, Grigore Palamas, Simone Weil... Sfîinți, sămânță de sfîinți, demoni. Paul Valéry, Montaigne, Baudelaire și Sartre, Chopin și tuberculoza... Alții apar în filigramă: Nae Ionescu, C. Noica, M. Vulcănescu, P. Tutea, Tudor Vianu, M. Sebastian... Ba, dela o bucată de vreme, sunt evocați clar și nominal: P. Fondane (Fundoianu), Mircea Eliade, E. Ionescu.

Fără îndoială, există o cheie cu ajutorul căreia încerci să deslegi niște taine de gândire și expresie românească în evocările livești, în referințele la oameni: portrete scurte și dense, amintiri de familie, colorate de humor și dor stăpânit, la paisajul intelectual de calitate superioară "aticistă", nu academică, impregnat de mesianism cultural românesc, în care tânărul Emil Cioran a crescut și s'a format. O lume apusă astăzi pe harta spirituală a Europei, estompată în scrisul lui Cioran, "assagi", spune el într-o notă rapidă, adică "devenit înțelept" cu trecerea anilor și probabil după multe avanii pe care le-a îndurat personal și injust, în altă lume, alte mesianisme). Peste istoria Românilor și istoria idelilor noastre dintre cele două războaie, s'au depus altă istorie, alte ideologii venite de aiurea. Dogmatic, cu interzicerea de a evoca, sau măcar de a discuta în cunoștință de cauză, senin, pe idei, o filosofie a istoriei românești care, în definitiv, se înscrie în vârstă de aur a culturii moderne românești. Din ea au purces în exil cele câteva capete creatoare din facerea românească, avatar miraculos, salvat din "ier-

natic" și purtător al genului-artist românesc în lume. Fie el formulat în limbă străină. Într-o "limbă sacră", pentru uzul tuturor neamurilor de cititori.

Statutul creator al lui Cioran este acela al unui exilat. "Trebuie să vii de departe pentru a scrie o franceză atât de pură"... zice despre el J. Grosjean în N.R.F. (Janvier 1980). Ca Zenon printre Eleni: "Născut în insula Cipru, Zenon, părintele stoicismului, era un Fenician elenizat care își conservă până la moarte calitatea lui de metec... Ești ispitit să susții că ceea ce uluiește și distonează într-o civilizație avansată, este opera noilor veniți, lucrare a emigranților, a marginalilor"... (Ecartement, Sfășieri. P. 148. E. Cioran)

Cioran este frumusețea și scandalul genului românesc exilat în lume. Într-o lume a civilizației avansate și a libertății spiritului, iubită de noi, pentru că iubitoare totuși de spiritul de sfântă revoltă contra imposturilor inteligenței laice sau teologice, iubitoare de orfani. Cioran este orfan și de țară și de Dumnezeu. Își scandalizează compatrioții când scrie: "O patrie este

pământ cleios. Capcană pentru vânat"... (Sfășieri, t.n.) în fond, este un omagiu adus țării de care nu te poți desprinde. (Colette scria la fel, mai feminin: "Tara mea este aceea pe care am părăsit-o"... Era Burgundia).

Dumnezeu este un Dumnezeu rural, care umblă prin livezi. (Creatorul și stăpânul firii, îl ajută pe nevoias: "...în ziua aceea, vom beam la masă despre teologie. Slujnica, o țărancă fără carte asculta, în picioare. Eu cred în Dumnezeu, când mă dor dinții, zise ea..." (Sfășieri). Dumnezeu Românului? Snoavă cu tâlc, ca dela Creangă citire.

Din pribegie, Cioran și-a făcut virtute. Si-a făcut arta scriitorului de limbă franceză. Istoria lui și a Românilor - lovită de blestem - nu o mai tratează decât în termeni de artă, în chip de parabolă. Sub forma unui transfert artistic. Proza filosofică și muzicală a lui Cioran cântă pascalian. Cu incidente frivole, ironie socratică, gustul paradoxului. (Transpus în românește, dela Nae Ionescu vine...) Cântă adesea fremătarea păsării migratoare care s'a rătăcit de stol. Convine exilului tot așa de dureros-de dulce precum doliul îi sta bine

Electrei. Tot așa cum îi stă bine lui Stendhal exilat său la Milano (exil voluntar), unde își prelucra genul lui românesc din propria lui matrice stilistică. În limbă maternă... Caragiale, exilat (voluntar) la Berlin, scrie românește. (Este adevărat însă, că era incapabil să învețe bine nemțește!...) Emil Cioran, exilat de soarta Românilor, la Paris, nu mai scrie românește, pare-se. M'ăși mira. Nu m'ăși mira să aibă "ceva țărâșă prin sertar", în românește. Publicabile mai târziu. Pentru bucuria noastră, sau a celor care îl vor citi...

Din limba natală, Cioran și-a păstrat stilul cercetător, întrebător, cu căderi de frază "comice devastatoare" pentru întrebarea care sfârșeste astfel în îndoială candidă. (Transpus în românește, adică: în păcăleală spirituală, care dela Păcală vine...) Stil mai senin, totuși, ca altădată; căci alte căderi și experiențe de viață, noi și alte lecturi i-au prelucrat forța creativă.

Si bineînțeles, a rămas vie și prezentă în opera lui de astăzi viziunea lumii și a morții, care din Răsăritul copilăriei vine, astăzi uitată de Dumnezeu și bătuți - nu vizitați - de dracul.

CRIMA ÎMPOTRIVA SFÂNTULUI DUH

Urmare din pag. 10

cu Marx, Lenin și "geniul politic" puși în efegie, plus Buerebista. Nu există domeniu al culturii în care vreun Român capabil, rămas în puterea "geniului politic", să mai poată ajunge la vreo autoritate în lume. Există azi Români de mare prestigiu în arheologie, în istoria și filosofia culturii, în filologie, în medicină, fizică, matematici, inginerie, literatură, artă, dar dintre aceștia nici unul nu își are reședința în R.S.R. Nici un scriitor rămas în R.S.R. n'a ajuns în aceste aproape patru decenii la nici o faimă în lume. Si cum să ajungă? Fără libertatea gândirii, nici un talent nu poate să-și dea adevărata lui măsură.

O generație care începea să-și desfășoare aripile pentru o regenerare după primii douăzeci de ani dela invazia marxism-leninismului a îndrăznit să ceară, de prin 1965, cu mult curaj și bună credință libertate "în numele adevărului". Dar a fost rău răspătită, în etape succesive, dela "congresul" mult cântat încoace. Noua generație, foarte promițătoare a fost, am spune "științific", anihilată. Procedul a fost combinarea presiunii directe sau indirecte cu corupția. Unii chiar au murit prematur, alții trag azi targa pe uscat, alții întind la nesfârșit șerbetul liric cu "patria", alții s'au șters de tot, alții au cedat, intimidăți sau corupți. Nu trebuie să li-se facă o vină majoră. Erau oameni tineri, nepregătiți pentru replica la viclenie și ispită, contra-virtuțile "geniului politic".

Aceasta a fost în realitate "redimensionarea conștiinței de sine a poporului român", căruia i se interzicea să gândească asupra lui însuși cu tineri care începeau să se afirme.

Ceea ce în societățile pieții libere se

chiamă "deturnare de fonduri" în viața publică, fiind vorba de bani, s'a petrecut în România cu genul românesc în toate manifestările lui, dela genul comportamentului istoric milenar până la literatură. Numai că în lumea liberă cei ce abuzează de fondurile publice trebuie să dea socoteală. Când malversatorii de fonduri sunt dați de gol, se fac procese, răsunațoare și se dau sentințe grele. "Geniul rău politic" din R.S.R. nu răspunde decât în fața Satanei, pentru că numai aceștia îi dă socoteală când nu nimiceste după "normă" în infernul adus de comunismul promițător al "raului pe pământ". Pentru mileniile care vor veni de un lucru putem fi siguri: ceea ce e dărâmat este bun dărâmat.

"Epoca" de aur, a istoriei și a culturii românești cum se tot cântă, a fost răstimpul unui cumpănit război împotriva spiritului și de altfel până azi primul în istoria noastră. Când Bulgarii ne-au impus cultura religioasă în limba slavonă, au atacat esența culturii creștine, care după câteva secole a înflorit în limba română. Dar acum este atacată esența poporului nostru. Scriitorii și gânditorii reali care există, în afara de scribi partidului și ai Cîntării României, sunt chinuți în spirit la fel de total ca toată lumea de acolo opusă dublului genocid: spiritual și fizic.

Rezultatele genocidului spiritual se văd în felul de-a scrie "cultural". Cine e în stare să scrie, între atâtea alte aberații, "cărma destinelor", universalitate pură, "destinul spiritului", înseamnă că s'a născut fără destin, ceea ce românește se spune așa de bine: "LEPADAT DE SOARTA".

Dumitru STĂNCESCU

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

PROBLEMA LUI "NU" DE EUGEN IONESCU, PROBLEMA LUMII

-NON, traducere de Marie France Ionesco- Gallimard, 1986

—Horia STAMATU—

În România dintre cele două războaie mondiale s'au petrecut în zona spiritului evenimente importante, scoase azi din discuție din cauza unui absolutism al "diamatului" care ființează, înființează, desființează și reînființează istoria lumii de când a fost, este și va mai fi.

Literatura clasică românească, născută în secolul XIX, fusese opera unor foarte lucizi "perturbatori", care-au ridicat o literatură atât de nouă la un nivel european. Acei "perturbatori" au denunțat cu extremă acuitate mai întâi incoerența unor automatisme papagalicești care-au fost numite "beția de cuvinte" și efectiv au scos cultura română scrisă de atunci din acea beție.

După cincizeci de ani de rutină statală a unei Români moderne, dublată în 1918, energia trezirii spirituale adusă de clasiți nu mai iradia în actualitate, dar reapărea beția de cuvinte, așa că inevitabil trebuiau să apară niște noi "perturbatori". De astă dată erau de pus în problemă nu doar modalitățile istorice, în continuarea adaptării la modern, ci însăși posibilitatea cea mai adâncă de întemeiere a existenței. Primul semn al unei treziri în sensul cel mai profund după 1918 a fost, în filosofie, răzvrătirea lui Nae Ionescu împotriva pozitivismului vetust și sufocant al Universității. Atunci apărea o nouă gândire în lume, după care existența începea să fie temei al metafizicii opuse astfel unor sisteme "obiective" anti-umane, cum erau pozitivismul și toate materialismele adiacente cu un fel de "revoluție" a omului împotriva lui însuși, cum avea să spună după cel de-al doilea război mondial un filosof al secolului.

Doctrina dominantă în România după 1918, s'ar putea numi un fel de "situaționalism", definit mai înainte de Caragiale: "Românul se naște bursier, trăiește funcționar și moare pensionar". Acestui situaționalism, tot mai generalizat, îi corespundea în literatură un trist fenomen descendent, în sensul că din "provocatori", adică oameni sinceri și de curaj, scriitorii deveneau niște "producători" a ceva ce se chema literatură dar intra în categoria descoperită prin anii '60 de un tânăr scriitor francez, și botezată "literaturică" ("literaturette").

Provocată direct sau indirect, "ea fuma vagatur", de curajul lui Nae Ionescu, generația care începea să se afirme la sfârșitul anilor '20, a început să opună ca antipod al "situaționalismului" producător de literatură lipsită total de problemă, ceva numit "experiențialism", termen provizoriu găsit se pare de Mircea Eliade, prin 1932. După concepția experiențialistă, a fi în lume înseamnă o continuă încercare, prin propriile forțe spirituale, nu o simplă "așezare" dată de circumstanțe, într-o lume în care existența culmina cu rațiunea suficientă a situației în cadrul unor valori prestabilite, neverificate personal prin experiență și critică. În acest context al spiritului unei dramatice rupturi dintre o nouă generație și sistemul de valori prestabilite, neverificat în alcătuirea, apare Eugen Ionescu, luptător decis împotriva oricărei "dela sine întelese".

"NU" a fost contribuția esențială la o răsturnare de mari proporții. După pozitivismul care era o "inchidere" în sistemele "obiective" ale unor ideologii reduse la stat-societate-economie, continuat cu totalitarismele anacronice, venea o "deschidere" care era dincolo de orizontul redus la istorie ca fel absolut. Și astfel dela spaima secolului trecut, al clasicilor, că am fi cu România doar o biată provincie marginală a Europei, venea șapama că această lume însăși este în întregime o provincie față de un absolut neconvenabil la niciuna din valorile "dela sine întelese", impuse de conviețuirea oamenilor în spațiu și timp.

Simultan veneau, un lup singuratec ca Emil Cioran, care își încheia, precoce, socotilele cu vicioasa eternizare a unui provizorat rușinos, istoria, și un supra sensibil dar feroce vânător al ideii până la epuizarea ei, Eugen Ionescu.

Ideea pe care trebuia s'o desființeze dialectic Eugen Ionescu, era ceea ce intră în termenul "literatură". În acest scop a pornit metodic, verificând cu excepțională forță de pătrundere literatura "situaționalistă" de care vorbim mai sus. Astfel în anii 1932-1933, în cartea apărută în 1934, "NU" răscolind furtunos bălciul vanităților literaturii române contemporane, ajunge la negarea metafizică a literaturii așezată pe un vid ontologic.

Cartea are trei părți care uneori chiar se întretaie: una a demitizării de notabili, alta de șarjă funambulescă a târgului literelor bucureștene, cu trei centre de desfacere, unul instituțional, Cenuclul lui Lovinescu, alte două circumstanțiale, Capșa și Corso. Iar a treia parte este aceea a punerii fără milă a chestiunii de încredere: care e valoarea literaturii. Ca și în teatrul de mai târziu, dramaticul se ascunde în șarjă și burlesc. Din capul locului trebuie să spunem că susținătorul aprins al acestei cărți, care a și decis apariția ei, a fost un filosof, Mircea Vulcănescu. În contestabilul singurul dintre arbitrii premiului pentru tineri, care a înțeles ce reprezenta această carte.

După ce arată slăbiciunile literaturii noastre post-clasice, printre care și încercarea nereușită de ancorare în modern, autorul trece la ceea ce îl persecuta cu adevărat: îndoiala asupra sensului literaturii în existența noastră și desauten-

tificarea scriitorului prin expresia care niciodată nu duce la adevăr. Căutând urmele absolutului în literatură, Eugen Ionescu ajunge la constatarea că pierdea vremea cu o căutare în gol. Ca și Cioran, care căutând urmele absolutului în istorie nu găsea decât niște foarte triviale degradări. Unul se simțea trădat prin inevitabila pervertire a logosului în expresie, celălalt se socotea trădat de istorie în întregul ei, în măsura în care compromitea orice viziune.

Toate acestea nu aveau nimic de-a face cu vreo "revoluție", Eugen Ionescu n'a ajuns să pună în problemă rostul literaturii în funcție de nicio "angajare", socio-național-politic-economică, ci în funcție de importanța sau neimportanța soteriologică: dacă literatura este un mijloc de mântuire în absolut este necesară, dacă nu, este inutilă. Aceasta e problema fundamentală a cărții, în cel mai adânc strat al ei, pe care putem să-l numim "critica literaturii pure" în analogie cu "critica rațiunii pure", și într'un caz și altul fiind vorba de limitele literaturii sau ale rațiunii în general.

Desautentificarea noastră, adică pierderea consecvenței cu sine însuși, începe chiar cu "expresia" care nu e decât ceva născut mort, care ascunde ne-exprimatul viu. Prin vorbire ne trădăm propriul adevăr după cum și raporturile cu adevărul fundamental al existenței, cu temeiurile ei. Oricând se poate demonstra că despre același lucru se pot face judecăți în absolut opoziție. "Autorul", spune Eugen Ionescu, adică el însuși, "nu vrea decât să deplângă faptul că a fost condamnat să vorbească" (retraducere după traducerea franceză). În concluzie: "cum să fie autentic", adică eu însumi, "când încă dela început mi-e dat să fiu trădat de expresie". Autentic fiind egal cu "însuși", acest "însuși" este condamnat să dispară, când se mută în "spusă". "Însuși" este ceva misterios și nu poate fi "exprimat" cum nici Dumnezeu nu poate fi "demonstrat". Aceștia sunt cei doi poli ai misterului: "existența" și "absolutul"; după cum "însuși" nu poate fi eternizat prin expresie, nici absolutul, Dumnezeu, nu se lasă actualizat prin vreo explicație.

Expresia este o trădare a lui "însuși" pentru că ea nu există decât datorită unui prealabil sistem de comunicare, istoric, deci care nici nu începe nici nu se încheie cu el. Așa că pe cât mă străduiesc mai mult în slujba expresiei, mă depărtez tot mai mult de mine însumi, după cum când găsesc tot mai multe argumente pentru existența lui Dumnezeu, tot mai mult mă îndepărtez de Dumnezeu. Pe cât mai cunoscută și recunoscută este expresia literară a unui "însuși", pe atâtă expresia celui "însuși" este tot mai puțin a mea, tot mai mult a nimănui. Așa că până la urmă geniul, care devine al tuturor, "este o fundamentală lipsă de personalitate, este sursa locurilor comune din noi toți, el este toată lumea și nimeni" ("NU"). Ar părea curios că la asemenea "critică" a "literaturii pure", s'a ajuns într-o provincie a modelului francez. În realitate nu este așa de curios, pentru că în Franța timpului era prea copleșitoare religia literaturii, și cultul geniului era intact.

Dar spre anii '50, lucrurile se aveau altfel. Religia imperiului literaturii se zdruncinase odată cu trecerea unei Franțe mondiale la una națională, deci provincială, iar "geniul" fusese compromis prin cultul pseudo-geniilor fabricate de propagandă, așa că un Eugen Ionescu putea să apară și în Franța, cum a și apărut, purtător al unor puternice concluzii justificate istoric: expresia nefiind o manifestare a absolutului poate fi deformată și reformată în orice fel, cum se vedea în Estul Europei, iar cultul geniului este o amăgire pentru că temeiul existenței noastre nu e de găsit în aparițiile istorice. Și astfel, "perturbatorul" dintr-o generație de provincie, ajunge la capitală, în Paris, odată cu maturitatea, la o "critică a judecății", la care e dus de o treia concluzie: expresia nu se justifică prin mine, prin "însuși" ci prin origini. Acest gând a fost temeiul extraordinarei piese "Les Chaises", "Scaunele". Dacă transmit ceva ce e dincolo de mine, expresia ajunge să fie autentică, așa cum ne învață și Evanghelistul, "și nu era el Lumina, ci a venit ca să mărturisească despre Lumină" (Ioan, I-8). Salvarea din trădările în lanț ale istoriei și ale expresiei unui "însuși" redus fie doar la el sau la "noi", este depășită prin regăsirea originilor, din nenorocire tot mai șterse într-o lume amnezică intrată deja în afazie, așa că fosta beție de cuvinte dintr-o provincie, cu peste un secol în urmă, ajunge un fel de "buimăceală" a întregii lumi, care, după repetatele spuse ale fostului critic al "literaturii pure" din acea provincie, se imbecilează văzând cu ochii. Imaginea acestei noi situații ne-a fost dată în piesa amintită, care este cea mai puternică parabolă a lumii tot mai decrepite dela sfârșitul mileniului doi.

Ca și în "NU" gravitatea dramei este învăluită în grotesc și caricatură ridicată la "colosal". Autorul merge așa departe în șarja lui, încât atâția au petrecut de minune la spectacol, dar probabil puțini au văzut între altele că în piesă este și o urmă deformată până la cosmar a mitului "Tristan și Izolda". Doi bătrâni, aproape centenari, după o nesfârșit de lungă iubire dominată de o inefabilă spaimă, se sinucid împreună. Leit motivul, "dureros de dulce" din opera lui Wagner este aici constatarea tot mai intensă a

unei afazii, de care bătrânul îi vorbește bătrânei: "AH! Mi-e așa de greu să mă exprim... Trebuie să spun tot". Iar mai departe: "Nu am să vorbesc eu, am angajat un orator de profesie, el va vorbi în numele meu", anunțând mesajul pe care el nu mai poate să-l spună: "I-am cunoscut pe toți", adică toată lumea lumii, "Am să le comunic mesajul... Toată viața mea simțeam că mă înăbuș; acum vor ști toți, datorită fie, oratorului, singurii care m'ați înțeles". Nu avem timp să facem analiza artistică a piesei care poate fi oricând adaptată la un spectacol de operă: "Tristan și Izolda la sfârșitul lumii". De aceea trecem la finalul care ne dă cheia parabolei. Oratorul vine, dar deși "orator", nu poate vorbi, îngăimează sunete fără niciun sens. De aceea începe să umple o tablă neagră cu semne. După ce șterge primele majuscule înșirate fără niciun sens, scrie înșfârșit "mesajul": "L ADIEU LDIEU LRL". Din motive tipografice nu putem reda pe L și R ca în carte (E.I. "Théâtre", I, Paris, 1954), deci cu semnificația grecească "lam-bda" și "rho", primul scris ca majuscula romană V inversată, al doilea la P roman. Să fie vorba de un non-sens mărit ca atare și prin amestecul de alfabeturi? Părerea noastră este că aici trebuie să ne oprim și să renunțăm la comoditățile oferite de categorisirea "absurd". Până la urmă se pare că nu este deloc o "absurditate": "Si totuși este un mesaj scris pe tablă neagră L ADIEU LDIEU LRL, și care descifrat ar da: LOGOS ADIEU LOGOS DIEU LOGOS RHETOR LOGOS". (Mariane Reinke, "Zwei Welten und Zwei Zeiten im Werke Eugen Ionescos". "Dua lumi și două epoci în opera lui E.I.", teză de doctorat, Köln, 1964).

Cu ajutorul acestei descifrări putem îndrăzni să trecem de jocul gratuit. În scrierea greacă prescurtată, un fel de stenografie care exista și la Romani, "lam-bda" majuscul era pentru Logos, iar "rho" majuscul pentru "rethor". Alăturarea repetată "Logos" și "Dumnezeu" ne duce inevitabil cu amintirea, câtă mai avem, la începutul Evangheliei: "La început era Cuvântul și Cuvântul era cu Dumnezeu și Cuvântul era Dumnezeu" (Ioan, I-1). La fel este și traducerea latină și traducerile în toate limbile europene moderne. Când apare prima oară inițiala Logosului este separată de ADIEU, care poate fi și pentru "Dieu" în limba franceză medievală (sec. XII), poate fi și pentru "A dieu", "la Dumnezeu", dar poate fi și oarecum "adio Logos", adică despărțirea de Logosul devenit "Deus otiosus", Dumnezeu retras din lume, cu alte cuvinte am ajuns niște "uitați de Dumnezeu". Ceea ce parcă ar fi chiar așa, pentru noi toți, nu doar pentru noi "nelegitimii" fii ai lui Dumnezeu de dincolo de Cortina de Fier. În orice caz clar a rămas în inscripția ștearsă din memorie "Cuvântul (era) Dumnezeu". "Rethor" între "Logos" și "Logos" ceea ce apare ca adaos nu ar fi un adaos, ci tot un efect al amneziei noastre care traduce astfel pe Ioan, "nu era el (Evanghelistul) Lumina, ci el a venit să mărturisească despre Lumină" (Ioan, I-8), de care am vorbit mai sus.

Așa am ajuns, cu Eugen Ionescu ajuns și el matur, la dreptul sens al lui "însuși" pe care el l'a apărut în "NU" de expresie, deci și de literatură. "Însuși" nu are un sens temeinic dacă nu "mărturisește Logosul", dacă acesta nu e prezent în "expresia" lui. Cum să fie prezent? Credem că prin ceea ce se cheamă "inspirație" și spune cu toată evidența "în spirit". Dacă "expresia" lăsată la hazardul ei trădează, Logosul inspiră și prin "Rethor" transmite lumina Lui. Omenirii buimace, omul de azi, "Om șters, uituc", (Ion Barbu, "Oul dogmatic", prins parcă "uitător ireversibil" (idem) în drama amneziei până la afazie, nici nu mai ține nimic, nici nu mai poate spune nimic, nu mai poate "vorbi", i-a fost luat piuitul, cum spun sofiștii idolatri ai "semnelor" redus la funcționalismul comunicării neutralizate față de "sens", de întemeiere în a fi nu doar în a se arăta.

După îndoiala dramatică din "NU" Eugen Ionescu pare că ar fi ajuns la convingerea că există un mesaj, că acesta trebuie exprimat, că astfel nu se ajunge la o trădare a lui "însuși" ci el tocmai se confirmă printr'un act de solidaritate cu originile sacre, care "consecră" expresia ca autentică. Cu Eugen Ionescu și alții din generația lui, după clasiții naționali din secolul XIX, România au dat niște clasiți ai secolului XX, care nu mai sunt naționali, dar în contextul marilor culturi occidentale, au dus în lume ceea ce acum 50 de ani, autorul lui "NU" propunea pentru provincia lui de atunci: "Un nou juminism se impune. O noapte lungă, opacă, a urmat unei secunde de luciditate". Un "juminism" ar fi acum o "întinerire" în spirit a lumii, care trebuie să-și regăsească, în Occidentul nostru, "secunda" lucidității lui, lungă cât un ev și pierdută în acest mileniu ce se încheie prin amenințarea unei totale organizări perfecte a infernului.

Cei câțiva clasiți ai secolului XX pe care i-au dat România dacă nu sunt "naționali" nu sunt deloc o pierdere pentru "națiune". Mărturisind sau nu, știm cu toții că supra-viețuirea Europei ne-eurasiatizate nu va fi posibilă decât prin ajungerea la o națiune europeană. Așa că avem toate motivele să ne bucurăm că niște Români excepționali fac parte dintre cei ce pun azi bazele "națiunii europene" de mâine.

HYPERION

Centrul de promovare a cărții românești

PAGINI DIN INTERMEZZO No. 3 Trifoiul cu patru foi

Savantul Berembest, pe baza unor cercetări și observații îndelungate, a stabilit că se găsesc trei trifoiuri cu patru foi față de nouăzeci și șapte trifoiuri cu trei foi. Italianul Micoromegassini a stabilit însă procentul de două trifoiuri cu patru foi la sută. Iar Germanul Glumenblatt, de șase la sută: aceste statistici contradictorii au suscitât vii, aprinse și pătimase controverse, polemici, dueluri, asasinat și sinucideri.

Cei trei savanți mondiali s'au întrunit atunci într-o localitate misterioasă, situată la confluența unor fluvii spaniole și au căutat, pe bază documentară extrem de serioasă, să stabilească un adevăr eclectic. Deoarece, însă nici unul nu vroia să cedeze ori să dea dela sine o singură foaie de trifoi măcar, situația era foarte încordată. Dar s'a agravat și mai mult în clipa în care un al patrulea savant, Polonezul Asmat-zukievitz a afirmat că la sută de trifoiuri nu se găsește nici unul cu patru foi.

Aserțiunea acestuia părea întărită solid de temeinice dovezi, așa încât opinia științifică mondială atârna greu de partea lui. În sprijinul convingerilor sale aducea și un argument de ordin teoretic: trifoiul înseamnă, prin definiție, trei foi; și trifoiul cu patru foi este, deci, o flagrantă contradicție în termeni.

Ceilalți trei savanți, deși adversari, s'au unit împotriva adversarului comun, Polonezul Asmat-zukievitz. Au scris împreună o carte groasă prin care combăteau aprig

teoriile Polonezului. Ei susțineau teza interesantă că realitatea trifoiului este irațională illogică. De vreme ce este illogică, sau propriu zis chiar alogică nu i se pot aplica criteriile logice.

Trifoiul cu patru foi nu este posibil logic; e posibil în viață. Și cea mai bună dovadă nu este aceea că se găsesc două, patru sau șase la sută?

Polonezul a răspuns ironic printr'un eseu, scris spiritual și degajat. El conținea, în esență, următoarele: o apărare a spiritului logic; realitatea este supusă principiilor logice; numai capetelor celor trei savanți le lipsește logica și generalizează cazul lor particular și patologic. Dacă ar fi să-i credem, atunci cei trei savanți ar fi patru, așa cum patru ar fi cele trei foi ale trifoiului. Aplicând însă metoda însăși a celor trei savanți, metoda empirică, și numărându-i, vedem că cei trei savanți sunt numai trei. Pe urmă, presupunând chiar că există la o sută de trifoiuri cu trei foi, două, trei sau șase trifoiuri cu patru foi, orice trifoi ar trebui să fie 2 sutimi sau 4 sutimi sau 6 sutimi cu patru foi. Dar trifoiul cu trei foi nu are nici măcar o sutime dintr'o a patra foaie.

Savantul Berembest, drept replică, a fotografiat un trifoi cu patru foi (e drept cam vestejit) și a reproduș fotografia în ziarul Times. Dar Asmat-zukievitz nu s'a lăsat deloc intimidat. El a susținut că esența trifoiului: este să aibă trei foi. Că trifoiul cu patru foi este neadevărat, inautentic, patologic și

aberație. Or știința nu se ocupă decât de adevăr; cazul trifoiului cu patru foi nu poate fi generalizat, pentru că nu e o caracteristică esențială a trifoiului; și chiar dacă există e ca și cum nu ar exista. De altfel, Polonezul crede că nici prin eroare nu există asemenea trifoi și că se îndoieste la culme de autenticitatea fotografiei lui Berembest. A reproduș el însuși un trifoi cu trei foi, un trifoi frumos și verde, pe care l-a opus trifoiului vestejit al lui Berembest. A declarat că lasă opinia mondială, să tragă consecințele.

Toți intelectualii din lume au luat parte activă și vehementă la controversă. S'au deschis anchete. Au căzut guverne. S'au întâmpat revolții. Numai o babă se pieptăna în tot timpul acesta. A fost surprinsă în flagrant delict. Condamnată. Arsă de vie. Și în toate statele s'a pornit atunci o prigoană împotriva fabricanților de pieptene. S'au închis fabricile. S'au confiscat pieptenele pe motivul că e un lux criminal să te piepteni în acele grave momente, în care se va hotări pacea sau războiul lumii. Situația planetară era extrem de complicată și de încordată.

Un chinez Pep-Te-Ne Le a pus undelemn peste foc erijându-se cu o teorie nouă inspirată de cei trifoi ai Polonezului: a afirmat, anume, că trifoiul cu patru foi se află în număr de cincizeci la sută; deci cei cu trei foi (după calcule minuțioase) tot cincizeci la sută.

Europenii au făcut atunci un protest la Liga

Națiunilor, argumentând că "ce să bagă Chinezul?" Ce se pricepe Chinezul? Pe urmă numele lui care amintește un ustensil reprob de când cu baba, constituia o obraznicie sfruntată. Degeaba s'a apărut, pe de o parte jurându-se că e insuficient de dorințe obiective de cercetare științifică; pe de altă parte, pretextând căi care-iesențială cuvântului Pieptene, nu e cuprins în numele lui care este Pep-Te-Ne, iar nu Piep-Te-Ne. Că în cazul acesta ar trebui eliminat din dicționar și cuvântul francez pied, care începe ca "pieptene".

Francezii, simțindu-se direct ofensați s'au plâns, pe cale diplomatică, guvernului chinez care însă nu a

vrut să știe de nimic, de par'că era Turc.

Un atentat a fost încercat asupra lui Pep-Te-Ne, la care Chinezii au răspuns printr'o tentativă de incendiere a consulatului francez din Shanghai. Franța a decretat mobilizarea. Războiul ar fi izbucnit cu siguranță dacă un fapt nou nu ar fi adus o destindere:

Cinci copilași (unul japonez, altul bengalez, altul olandez, altul sud-american, și altul antisemit) au făcut fiecare o colecție de o sută de trifoiuri.

Primul copil avea trei trifoiuri cu patru foi; al doilea, două; al treilea șase; al patrulea nici unul; al cin-

cilea cincizeci.

Indată întreaga vină a căzut, cum se cuvenea, pe capetele responsabile ale celor cinci savanți. Aceștia, au dreptate fiecare în parte și nu au dreptate împreună; faptele vorbesc. Ei își bat capul și nu mai înțeleg nimic și încearcă, nedumeriți, să soluționeze intriganta problemă.

Stau ascunși unde, unde nu crește trifoiul, așa că își urmează cercetările în mod pur teoretic. Au fiecare partizanii lor puțini.

De atunci însă știința este desconsiderată și pacea lumii asigurată, în mod provizoriu.

Dar povestea nu s'a sfârșit. Nici nu se poate.

SOUS LE PATRONAGE DE
L'UNIVERSITE
DE PARIS - SORBONNE

Comité d'Honneur

Christian BEC
Alain BESANCON
Olivier CLEMENT
George DUMEZIL
Alphonse DUPRONT
Gilbert DURAND
Christinel ELIADE
Eugene IONESCO
Stephane LUPASCO
Yakov MALKIEL
Robert MARTIN
Michel MESLIN

Président A.R.A.

Maria MANOLIU-MANEA

Comité de Soutien

Mirocea COANDA
Herman MAYER
Ion RATIU
Aurelio RAUTA
Albert SAMUEL

Comité d'Organisation

Jean ALMOSONO
L. M. ARCADE
Paul BARBANEGRA
Matei CAZACU
Antonia CONSTANTINESCU
Neagu DJUVARA
Marie-France IONESCO
Basarab NICOLSCU
Cicrone POGHIRIC
Sanda STOLOJAN

LE XIIe CONGRES INTERNATIONAL
DE L'ACADEMIE ROMANO-AMERICAINE
EN COLLABORATION AVEC
LE CENTRE ROUMAIN DE RECHERCHE - LA MAISON ROUMAINE - LE CENTRE HYPERION
EN SORBONNE, 24 - 27 juin 1987

HOMMAGE A MIRCEA ELIADE

Prima circulară

Anul viitor se vor împlini 80 de ani de la nașterea marelui istoric al religiilor și marelui scriitor român Mircea ELIADE care ne-a părăsit în aprilie trecut.

ACADEMIA ROMANO-AMERICANĂ (A.R.A.), în colaborare cu trei centre culturale de la Paris, îi va cinsti memoria.

Consacrate cu precădere moștenirii spirituale pe care ne-a lăsat-o Mircea ELIADE, multe dintre lucrările congresului vor avea și alte orientări, conform dorinței pe care a exprimat-o însuși Mircea ELIADE în toamna anului trecut când i s'a vorbit despre proiectul sărbătoririi.

Cei ce doresc să prezinte comunicări în limbile română, engleză sau franceză, sunt rugați să ne adreseze un rezumat, înainte de 15 Decembrie 1986. Durata expunerii nu trebuie să depășească 20 de minute pentru a lăsa timp necesarilor discuții.

Va conține informații mai largi o a doua circulară, destinată celor care-și exprimă intenția de a participa la congres prin imprimatul alăturat. Ne-ai îndatora dacă ni l-ai trimite cât de curând și nu mai târziu de 15 Octombrie viitor.

Și după închiderea congresului vom avea prilejul bunelor întâlniri: duminică, 28 iunie, au fost prevăzute două vizite organizate. A doua, pe Sena, ne va conduce printre monumentele luminate ale vechiului Paris.

Nădăjduim să vă avem printre noi.

Adresser tout courrier à l'organisateur local : L. M. ARCADE
4 rue Général-Henri-Bertier, 92200 Neuilly-sur-Seine - France

INTERMEZZO No. 2 (fragment)

Dacă aş avea toate succesele din lume. Dacă aş fi luceafărul gândirii literare cosmice. Dacă iubita mea m'ar iubi, cu o dragoste egală, până la sfârșitul vieții - aş fi tot așa de nefericit. Lucrul acesta îl știu foarte bine.

Asta nu mă împiedică să doresc succesele lumii, etc. De filosofat asupra contradicției spiritului omenesc. Aviz amatorilor. Domnule Comarnescu, d-ta.

He-ei! Am strigat și eu: "Oprește-te clipă, că ești frumoasă!" Si, din anumite puncte de vedere, consiliez: "Oprește-te clipă de peste o săptămână, căci imi închipui că ai să fii frumoasă! N'a fost auzit Lamartine, care era un mare poet romantic, o să m'audă, o să m'asculte cineva pe mine?" Si așa toate, domnule dragă și iubit confrate întru

efemeritate, până am să mor. Lucrul acesta se întâmplă, cel puțin odată în viață la toată lumea. Ei și? N'are nici o importanță.

Dar atunci, de ce mă sperii atâta, Doamne, de ce mă sperii de moarte în toate zilele, în toate nopțile, la toate corpurile? De ce îmi tremură oasele și dinții, și carnea? De ce fug ca un tembel, ca un tembel? De ce îngheț, cu răs, plâns, cu sughit - în fața acestei orori de deasupra răsului, de deasupra plânsului, de deasupra sughitului? Eu sunt moartea. Viața este un provizorat. Moartea mă definitivează. Moartea sunt eu. De ce mi-e frică de mine, de ceea ce mă esențializează?

Nu e bine să vorbesc despre asta că nu mai dorm la noapte. Si pe urmă sunt superstițios. Să nu fie într'un ceas rău. (toate

astea se explică prin proasta funcționare a stomacului!).

O! Doamne Dumnezeu! Partea mea de Paradis! Dar partea mea de Paradis! Iremediabil am pierdut partea mea de Paradis? Doamne Dumnezeu, nu aş vrea să fiu melodramatic, și nu aş vrea să crezi că vreau să realizez, prin opoziția contrariilor, un efect de stil romantic (gen "Venere și Madonă"). Dar te iubesc de undeva, cândva. Amintirile căror lumini mă torturează? Mă torturează! Nu vezi cum mă tăvălesc? Cum întind mâinile în neștire? Cum merg pe drumuri infundate, pe drumuri tot întoarse? Cum nu am tăria să merg pe nici un drum?

Partea mea de paradis nu vreau s'o dau nimănui: Vreau să merg la ea, cu iubita mea.

NUMELE ..... PRONUMELE .....

ADRESA PERSONALĂ.....

TELEFONUL.....

DOMENIUL ACTIVITĂȚII ..... da ..... nu

Doresc să particip la congres ..... ☐ ..... ☐

Îmi propun să prezint o comunicare (2)..... ☐ ..... ☐

Titlul provizoriu ..... ☐ ..... ☐

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ȘI RESPONSABILITATEA ASOCIAȚIEI "HYPERION"

DRUMUL PESTE POD, SPRE CAPELĂ

CONFERINȚA PREOTULUI GHE. CALCIU-DUMITREASA

SFINȚIREA TROIȚEI

RĂMAS BUN DELA OASPEȚII VENIȚI DE DEPARTE

Există în fiecare din noi, exilații de pe acest pământ, un dor tainic de reînnoire la o geografie spirituală pecetluită în noi, un orizont abisal specific numai nouă și plămădit undeva la jumătatea distanței dintre reverie și realitate.

Răspunzând acestei nevoi spirituale de regăsire și retrăire a identității noastre, dincolo de carapacea și presiunea unor timpuri și culturi diferite de spiritul și formația noastră psihosomatică, răspunzând deci acestei nevoi de evadare din noi înșine și din lume și de întoarcere la acel orizont specific românesc și creștin, Asociația Culturală Românească din Hamilton a creat această oază de trăire românească numită și recunoscută drept "Câmpul dela Hamilton".

Prin intermediul ziarului "Cuvântul Românesc" am fost informați deci, că după tradiție, și în acest an tabăra de vară își va deschide porțile între 27 Iulie și 3 August să primească sufletele noastre oboseite de rutina cotidiană.

Aflasem de asemenea de faptul că Asociația Culturală din Hamilton (Canada) începuse o campanie de adunare de fonduri pentru ridicarea unei noi clădiri, care să adăpostească în viitor activități de natură să țină aprinsă în candelă Neamului acea lumină adusă de fiecare din noi din plaiul carpatodunărean.

Sosisem de Sâmbătă seara, înfruntând arșița autostrăzilor americane și canadiene.

Si iată-ne deci în fața unei pietre dela intrare pictată în culorile drapelului românesc nepătat. Intrăm pe drumul care duce spre tabără ca printr'un tunel luminos pardosit de orgile unor copaci tineri și plopi foșnitori. Avem în față priveștiștea rustică a Câmpului și a casuțelor de dormit. Pe partea stângă dela intrare ca într'un sanctuar străjuiesc steagurile românești, canadiene și americane. Sub faldurile lor sunt ridicate două cruci de piatră, semn că la manifestările culturale și religioase dela câmp vor fi de față, nevăzută, și toți eroii de acum și din totdeauna ai Neamului.

La intrarea în tabără suntem întâmpinați din toate părțile de călduroase salutări frățești din partea celor deja prezenți.

Deschiderea oficială a Săptămânii Câmpului a avut loc Duminică dimineața, 27 Iulie. Clopotele din turlă chemau la slujba Sfintei Liturghii pe cei dela Câmp. Au slujit Prea Cuvioșii și Cucernicii Părinți: Arhimandrit Roman Braga, Preot Gheorghe Calciu și Preot Nicolae Zelea.

Un "cor de ingeri" așa cum i-au numit cei prezenți pe cântăreți, au dat răspunsurile la Sfânta Liturghie. Predica a fost ținută de Părintele Calciu. O predică vie, tulburătoare. Se citise Evanghelia exorcizării de către Hristos a unui demonizat, prilej nimerit spre a aduce în actualitate situații similare existente în întinericul asupririlor ateiste.

Urmează apoi o procesiune liturgică dela

TABĂRA DELA CÂMPULUI (ASOCIAȚIA CULTURALĂ ROMÂNESCĂ DIN HAMILTON) CHEAMĂ CĂTRE EXILUL

Românii participanți la Săptămâna Câmpului, Ontario, Canada, luată creată de regimul comunist și care are de influență a intereselor forurile și organizațiile oficiale din necesare măsuri concrete, urgente situații.

Pentru acest scop, propunem:

1. Reîntoarcerea la valorile tradiționale creștine și naționale românești.

2. Crearea și susținerea de către tot exilul românesc a unei misiuni de reprezentare și de promovare (lobby) a intereselor naționale pe lângă organizațiile guvernamentale și ne-guvernamentale și în special pe lângă cele ale Statelor Unite ale Americii, dela Washington, D.C.

În acest context, vedem în Pr. Prof. Gheorghe Calciu-Dumitreasa, (prezent la Săptămâna Câmpului Românesc) ca una dintre personalitățile marcante pentru stimularea creerii acestei misiuni.

Pentru un cât mai bun succes al acestei misiuni, solicităm sprijinul spiritual, moral și financiar al tuturor persoanelor, organizațiilor

Semnează,

Adunarea Ad-hoc a Românilor
Săptămâna Câmpului
dela Hamilton,

Urmează 97 de semnături.

Capelă spre locul unde sculptorul în lemn Cercel ridicase nu demult o frumoasă troiță în memoria tatălui său. Un sobor de preoți (Arhim. Roman Braga, Gheorghe Calciu, Nicolae Zelea, Sterie Mihădăș, Dumitru Ichim și Mihai Handrabur) au sfințit apoi Sfânta Cruce.

După aceea a urmat o plăcută petrecere campanească, unde frați de Neam și credință au avut posibilitatea să schimbe impresii, gânduri, și să-și împărtășească necazurile și bucuriile exilului.

Martă seara mult încercat și curajosul Părinte Calciu a ținut o conferință despre "Suferința umană și providența divină". Ca un prolog la expunerea Sf. Sale, Părintele Calciu a prezentat un scurt raport asupra intervențiilor sale pe lângă autoritățile guvernamentale americane.

Conferința a fost acaparată și coplesitoare, presărată de exemple și amintiri din închisorile comuniste cărora Părintele Calciu le-a plătit obolul a nu mai puțin de 21 de ani.

Miercuri seara am avut ocazia să-l ascultăm pe

Părintele Arhimandrit Roman Braga. În urma discuțiilor "platonice" dela Câmp, Prea Cuvioșii Sa își schimbă ad-hoc titlul și tema conferinței anunțate. A vorbit "sofranci" despre spiritul și trăirea românească. Partea "academică" a expunerii a fost apoi completată prin comemorarea a câtorva exemple din suferința și experiența Cuvioșiei Sale ca victimă a închisorilor de "reeducare". O tăcere de timp "încercat" s'a așezat în sufletele celor prezenți. Lacrimi în ochi, de indignare, dar și de iertare creștină s'au scurs peste obraji ascultătorilor.

De necrezut, dar adevărat. Ceea ce se spune că s'a întâmplat la Pitești, la Aiud, la Canal, este o realitate. O realitate apăsătoare, din care cei prezenți la Conferință n'ar fi putut ieși mai bine, decât printr'o rugăciune închinată memoriei celor care întrând în acele iaduri comuniste nu s'au mai întors între noi, ci au mers direct în ceața mușcilor.

Joi dimineața s'a plecat la Niagara Falls. Frumusețea peisajului a fost completată

DE VARĂ L ROMÂNESC CULTURALĂ ROMÂNĂ) N-CANADA MARE ROMÂNESC

...măna Câmpului Românesc dela
ad în discuție tragedia națională
...nele organizatorice, de reprezen-
...naționale românești de pe lângă
...tările de exil, consideră că sunt
...efective de redresare a acestor

...rmătoarele:

și instituțiilor românești din exil.
3. Sugerăm organizarea primei
adunări mondiale a Românilor din
Exil în vara anului 1988, când se
comemorează aniversarea a 70 de
ani dela Marea Unire, adunare care
să aibă caracterul unei întâlniri
naționale, culturale și artistice.
Având speranța că apelul nostru
își va găsi un ecou pozitiv în
conștiințele vii românești,
așteptăm ralierea la această
chemare.

Orice azeziune, sugestie și con-
tribuție imediată la apelul nostru
se pot face pentru început pe
adresa:

Asociația Culturală Română,
Box 4217 Station "D",
Hamilton, Ontario, Canada,
L8V 4L6

mănilor participanți la
pului Românesc
Ontario, Canada.

2 August 1986

de voia bună și cântecul
nostru tradițional.

Vineri seara a avut loc,
așa cum se anunțase, Confe-
rința D-lui Ion Halmaghi.
Această conferință a venit
ca o concluzie și ca un
răspuns la aculele probleme
care frământă Exilul
românesc. Spiritul de sin-
teză și percepția profundă a
timpurilor tulburi în care
trăim, coordonatele majore
care definesc ființa și
aspirațiile adevăratului
Exil Românesc, nădejdea că
Dumnezeu va scoate
poporul român din noaptea
în care stihile istoriei ne-
au împins, sunt elementele
de bază ale expunerii D-lui
Halmaghi.

Sâmbătă a fost dedicată
ca de obicei artiștilor și
poetilor cu un program care
a precedat masa de luat
rămas bun.

Ajungerea la marginea de
încheiere a Săptămânii
Câmpului Românesc din
Hamilton, petrecută în
întregime acolo și de Părin-
tele Calciu, ne oprește gân-
durile la câteva reflecții. În
geografia spirituală a
Exilului Românesc,
Asociația Culturală și Câm-
pul de vară dela Hamilton
se înscriu ca două instituții

aparte menite să contribuie
substanțial la procesul de
sedimentare și de cultivare
a acelor valori definitorii de
conștiință și trăire
românească, să țină vie
flacăra iubirii de Neam și
credință a elementelor ac-
tivate și dedicate țelurilor
fundamentale în lupta pen-
tru eliberarea țării.

Si precum flacăra unei
candle nu pierde din in-
tensitate atunci când aprin-
dem dela acea flacăra o altă
candelă, tot așa și cu focul
dragostei de neam și
credință întreținut la vatra
de trăire românească dela
Câmpul din Hamilton.

Prezența întimpul Săptă-
mânii Câmpului Românesc a
celor 9 preoți (Arh. Roman
Braga, dela Mănăstirea El-
wood City, Pa., Gheorghe
Calciu Dumitreasa, Cleve-
land, Ohio, Petre Popescu,
Montreal, Sterie Mihădas,
Toronto, Pantelimon Stanciu
din Canton, Ohio, Virgil Păr-
vănescu, Cleveland, Ohio,
Nicolae Zelea, Hamilton,
Dumitru Ichim, Kitchener,
Mihai Handrabur, Toronto)
a avut o deosebită influență
atât asupra întregii comu-
nități spirituale, cât și a
fiecărei persoane în parte.
Prin conferințele ținute,

prin discuțiile constructive,
prin voia bună și frăția
celor prezenți se menține
nădejdea că într-o zi, atunci
când marama întunecată va
fi ridicată de pe ochii țării,
vor fi oameni pregătiți să
contribuie la refacerea
spirituală și culturală a
nației, la continuarea
tradiției milenare a
poporului român, pentru
care cele câteva decenii de
suferință sunt mai mult o
provocare decât un destin
fatidic.

Câmpul de vară are deci
și o dimensiune pedagogică,
fără de retorica dogmatică
bineînțeleas, un fel de univer-
sitate populară de genul
celora create cândva la
Vălenii de Munte.

Aici profesorii sunt mai
mult lucrători și exemple
de viață și conduită, iar
metoda de învățământ
constă mai mult dintr'un
dialog deschis, într'un
schimb de idei și de opinii,
toate însă înscriindu-se în
aceleași coordonate
definitorii pentru exilul
adevărat și activ românesc.

Examenul de conștiință
al participanților la aceste
cursuri de vară se dă de
fapt la locul sau în
comunitatea la care fiecare
se întoarce, totdeauna mai
elucidat și mai plin de
încredere că nu trăiește acel
complex de singurătate al
Profetului Ilie, căruia Dum-
nezeu i-a promis că mai are
întotdeauna, undeva,
"șapte mii de bărbați" care
nu și-au plecat genunchiul
în fața lui Baal.

Acestea sunt de fapt și
motivele reale pentru care
am ales calea exilului. Un
exil cauzat numai de
socoteli personale și
materiale, este moartea
duhului.

Tabăra de vară din acest
an dela Hamilton poate fi
considerată un succes. Este
un nou început, o nouă cale
de a ne aduce fiecare con-
tribuția la salvarea și mân-
tuirea Neamului la
eliberarea acestuia din
măinile imposturii.

Prezența părintelui Cal-
ciu a reprezentat un catali-
zator spiritual în eferves-
cență de idei, probleme, în-
trebări și răspunsuri, care
s'au succedat neconștient în
întreaga săptămână.

În final, adunarea ad-hoc
a Românilor participanți la
Câmpul Românesc din Ha-
milton a elaborat o chemare
către Exilul românesc.

Există o nădejde că această
chemare va fi auzită și ur-
mată. Poate că ea și alte
inițiative românești con-
centrate în aceeași direcție
vor putea rupe starea de
apatie, indiferență și de
egoism în care, din păcate,
mulți dintre noi suntem
prinși sau pe cale de a
aluneca.

Revenim la momentele de
încheiere ale Săptămânii
dela Câmpul Românesc.

După masa de încheiere
și despărțire și la timpul
apusului de soare, s'au
coborât drapelele sub
privirile atente ale par-
ticipanților care murmurau
înnu întoarcerii luminii la
locul hărăzit pe firmamentul
celest: "Zi te-ai dus, la
apus..."

O lumină nouă se aprin-
dea și în candelile inimilor
noastre: petrecusem la
Câmpul Românesc dela
Hamilton o săptămână de
neuitat.

Participant

LA UMBRA POMILOR LA CÂMPUL ROMÂNESC

CONFERINȚA ARH. ROMAN BRAGA

CONFERINȚA PROF. ION HALMAGHI

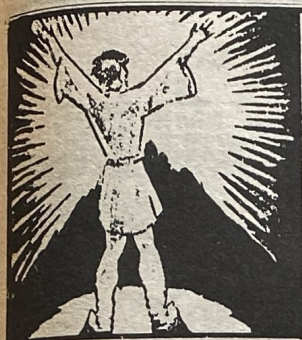

MASA COMUNĂ LA ÎNCHIDERA SĂPTĂMÂNII CÂMPULUI

OAMENI CARE AU FOST VASILE MILITARU

O SUTĂ DE ANI DELA NAȘTEREA POETULUI

—Grigore SCOROCHIRJĂ—

SUB TRICOLOR

Neam român ce vii din vîfor, Neam ce-ai sîngerat din greu,
Dar cu pieptul tău, dușmanii și-i-ai biruit mereu;
Neam viteaz care urcăt-ai culmea visului tău sfînt,
Dar, de și cu zori pe gene, astăzi gemi ca ieri mai frînt, -
Smulge-ți sufletul din noaptea ce-a-nceput să te'mpresoare;
Urcă-te pe culmi, spre soare,
Neam cu țara toată flori,
Plină numai de comori;
Strînge-te sub Tricolorul biruinelor străbune:
Pune umăr lîngă umăr, suflet lîngă suflet pune,
Să te faci năprasnic munte, fără nici o cărăruie,
Să nu poată nici o fiară pe-a lui steiuri să se suie,
Ci să cadă fulgerate,
În prăpăstii fără fund,
Toate fiarele spurcate
Ce'n hățișuri și-s'ascund!...

Nu simți tu vrăjmașa haită ce'mprejurul tău se strînge,
dornică de hoit și sînge?...
Nu-i simți oare răsufierea?... Colții lacomi tu nu-i simți,
Ascuțiți ca niște ace și, ca secerea, cu zimți!...

Tu privești cu nepăsare cum se luptă ticăloșii
Să-ți alunge Tricolorul cu-ale lor otrepe roșii?...
S'ajungi robul unor haite pe-ale tale plaiuri verzi?...
Să-ți pierzi datinile toate, hora, doinele să-ți pierzi?...
De prin sfintele biserici să te lași cu cnutul seos?...
Clopote să nu mai sune la'nvierea lui Hristos?...

O, de mii de ori nemernic ar fi neamul ce sub soare,
S'ar lăsa rob în lanțul liftelor cotropitoare,
Fără Dumnezeu și Tară, -
Cînd, sub focul lui de pară,
Liftele cu zdrențe roșii ar putea oricînd să piară!...

Neamul meu, - în miez de noapte, glas adînc, cu dor fierbinte,
Se ridică pîn'la mine, din străbunele morminte;
Sunt Voivozii și plăieșii, buciomașii dela munte,
Sunt arcașii, scutierii cei cu pletele cărunte,
Cari, în vremuri vechi, putut-au toate liftele să'nfrunte...

Oare, tu nu le-auzi glasul?... Gemăt lung e glasul lor
Și ne strigă tuturor:
"Strîngeți-vă laolaltă toți, sub sfîntul Tricolor!...
"Brațul tuturor să-l țină! Brațul tuturor să-l poarte!...
"Doar sub el e biruînță, - în afara lui, e moarte!..."

Eu ascult și mă cutremur hohotind, cu ochii uzi...
Neamul meu, tu n'auzi glasul marilor străbuni?... N'auzi?...
Stai năuc și mi-te clătini?...
Nu străbate pîn'la tine glasul marilor Mușatini
"Descălecători de Tară, păstrători de Neam și datini?..."

Neamul meu, - eu plîng și scriu:
Dacă nu ești mort, ci viu, -
Fă din Tricolor trei flacări, iar tu, foc mareț sub ele,
Suie-ți flăcările sfînte pînă dîncolo de stele,
Ca să nu le mai ajungă hoarda liftelor mișele!...

Dacă nu poți face astfel, Neamul meu - de mii de ori,
Mai curînd să vrei să mori,
Decît, rob, să vezi deasupra-ți cîrpa steagurilor roșii
Și s'auzi cum strănepoții își vor blestema strămoșii!...

Vasile MILITARU

VORBE CU TÂLC

Dacă vrei vrăjmașul de-astăzi să te'mbrățișeze mîine,
Pentru piatra ce-ți aruncă, - tu aruncă-i lui o pâine:
Tigrul gata să sfașie, - îl vei face, astfel, căine!

***
Chiar de-ar fi să mori de foame, - nu-ți striga la lume chinul:
Te vor plînge trecătorii, dar va rîde mult vecinul!

***
Avarule, ți s'a cerut de-atîtea ori să faci un bine,
Dar, deși ai, tu niciodată n'ai dat o pâine dela tine
De-aceia fac o socoteală și cred că nu mă'nșel de-o fac:
Din toți săracii omenirii, tu ești cel mai sărac sărac!

Vasile MILITARU

mai apoi a văzut lumina tiparului "Vorbe cu tâlc", care s'a bucurat de un mare succes.

Talentul scriitor a mai scris: o operă istorică în versuri, "Viermi și stele", fabule, vol.II, care cuprinde fabule ca: Nunta cerbului cu vulpea și Răzbușarea vulpii, pentru care V. Militaru a avut mult de îndurat între anii 1933-1940; Poemele nemuririi, 1942, Merele de aur, terminate în 1941, Ben Hamar cântă, 1937, Colivia de aur, colecție de poezii închinată soției sale, Temelie de veac nou, poezii patriotice, Cîntecele vinului, etc.

La venirea comunistilor, în 1944, Vasile Militaru a fost arestat, iar la 20 Iunie 1959 condamnat de Tribunalul Militar din Craiova la 20 de ani de temniță grea, 10 ani de degradare civică, pentru crime de uneltire contra ordinii sociale, confiscarea totală a averii, etc.

În anul 1959 moare la închisoarea dela Târgu Ocna; mai târziu, prin stăruința soției sale Ecaterina Militaru, rămășițele lui pămînteste au fost aduse și îngropate la cimitirul Bellu din București.

În testamentul său, Vasile Militaru scrie: "Două mari daruri mi-a făcut Dumnezeu în curgerea vieții pămînteste - daruri de care să mă simt legat pînă dîncolo de hotarele acestei vieți și să mă știu fericit că sînt tezaurul unor asemenea comori pentru care nu voi putea găsi niciodată cuvintele pe

care le-aș căuta, prin care să mulțumesc Celui Atot Dăruitor.

Si să-Ipreamărescpe El, că m'a fericit cu acestea două, mai mult decît cu toate comorile lumii pămîntene.

Cel dintîi este darul poeziei, prin care atît căharul Sfîntului Duh a fost cu mine, mi-a ajutat să-I aduc prinosul meu de veșnică adorare, și să caut că prin același har, să călăuzesc spre lumină și Cuvîntul Lui pe cei "orbi" și "surzi", pentruca și aceștia să-L vadă și să-L audă.

Darul acesta, - darul poeziei - foc pe care Dumnezeu l-a aprins în inima mea încă mai înainte de adolescență și l-a menit să nu se stingă niciodată, asemenea focurilor mistice din vetrele templelor de inițiere din antichitate a avut nevoie de o "vestală".

Purtătorul de grijă al tuturor, știind aceasta cum le știe pe toate - a destăinat numai El stie cînd - și pe acea vestală, care venind în viață cu 23 de ani mai tîrziu decît cel cu focul poeziei - care scrie aceste rînduri - s'a așezat împlinitoare a sacrei sale datorii de a veghea pentruca misticului foc să nu i se stingă nici orăză, ci să ardă cu aceeași pară, zi și noapte, între preamărirea Celui care a numit-o Preoteasă focului lui Apollo".

Acea vestală, a purtat și poartă la ceasul cînd scriu aceste rînduri, numele de Ecaterina V. Militaru.

La 21 Septembrie anul acesta se împlinesc 100 de ani dela nașterea marelui poet român Vasile Militaru.

Fiu deplugar, el a copilărit în mijlocul holdelor și luncilor pline de flori, pe care avea să le cînte mai tîrziu cu atîta duiosie, în volumul său de poezii, Stropi de rouă, cu care se șasează de altfel printre scriitorii noștri de seamă.

Descoperit de Duiliu Zamfirescu în 1907, întăile poezii i s'au publicat în revista "Literatura și arta română", condusă de Nicolae Pătrașcu, revistă la care a continuat să colaboreze pînă cînd aceasta și-a încetat apariția.

Incurajat de Vlahuță și Delavrancea, grație cărora a obținut un post la Ministerul lucrărilor publice, V. Militaru s'a putut dezvoltă colaborînd la mai toate revistele literare.

În 1919, și-a dat la lumină întăilul mănunchi de versuri "Stropi de rouă". Prima ediție epuizându-se repede, Cartea Românească a tipărit același volum în ediția a II-a.

Rînd pe rînd, au apărut: "Cîntarea neamului", poeme în versuri, "Ilinca" și "Harul busuiocului" - două piese de teatru sîtesc în versuri; "Doina", poem în versuri, "Graur cel necosotit", povestii în versuri.

Din 1927 și pînă la sfîrșitul anului 1930, a publicat în ziarul "Universul" un mare număr de fabule, din care a întocmit un prim volum; iar

ÎN TRE PRUT ȘI NISTRU

A roști numele Basarabia e una cu a protesta contra dominațiunii rusești - Mihail EMINESCU

ÎMBĂTRÂNESC SATELE NISTRIENE

— Nicolae LUPAN —

Si nu pentru că Românii basarabeni ar face mai puțin copii decât alte minorități naționale sovietizate. Nul... Deposedat însă de străbuna lui bucată de pământ, plugarul de altă dată nu mai are cu ce crește o vacă, un cal, niște oi, să cumpere un plug, un cultivator, o cositoare, de pe urma cărora să-și poată ține cu demnitate casa ca pe vremuri. Iată de ce părinții nu-și mai ridică urmași în dragoste de glie. Ba mai mult, îi îndeamnă să se ducă încotro i-or duce ochii, numai să nu rămână robi în colhoz. Cum s'ar zice, "satul arde!"

În schimb, scriitorii, căci la ei vreau să duc vorba, ... "se piaptână". Chiar și Ion Constantin Ciobanu, despre care se spune că, prin Codrîi și Cucora lui, s'ar fi consacrat țărânilor. Eram gata s'o cred și eu, când întâmplător am desprins dintr-o recentă cuvântare a dumnealui următoarea afirmație: "Astăzi Moldova e o republică industrială"!.. Afirmație, ce m'a făcut să-mi pun pe loc anecdotica întrebare din Basarabia: "Așa ceva e bine sau rău pentru noi, moldovenii"?!

Foarte rău, mi-am zis eu, tot pe loc, citind și a doua frază din aliniatul cu pricina: "Aproape două treimi din populație s'au strămutat cu viața la oraș". Foarte rău și foarte grav!.. Mai întâi, prin faptul că satele dintre Nistru și Prut au îmbătrânit cu aceeași "aproape două treimi". Si apoi se mai știe, de când lumea, că veșnicia unui neam rezidă în graiul său străbun anume la țară!.. Cu atât mai mult, deci, în condițiile unei rusificări urbane planificate la nivel de stat. Așa dar, ajuns la oraș basarabeauul nimereste dintr'odată în cazanul asimilării lingvistice dela uzină, fabrică sau șantier, unde nu mai aude vorba mamei, ci numai pe cea a lui Lenin.

Dar nu asta îl frământă pe privilegiatul romancier Ică Ciobanu. Grijă dumnealui este "tematica urbană" prin prisma a "două locuințe pentru scriitorii ruralo-urbani: una la țară și alta la oraș". Că bieții tineri țărani, strămutați dela sat la oraș, dorm clăie peste grămadă prin subsoluri pline de igrie și prin hale părăsite, puțin importă. Principalul e că așa scribomani ruși ca Astafie, Rasputin, Belov sau Calinin, ca să nu mai vorbim de celebrul Solohov, au scris și scriu mereu despre innoirea (prin îmbătrânire) a satului colhoznic! Pe când, condeierii moldoveni - nici gând să le urmeze pilda!..

Ma întreb dar, care dintre scrierile zi

contemporane ale celor circa 200 de condeieri dela Chișinău ar supraviețui, dacă s'ar schimba regimul totalitar sovietic și n'ar mai avea cine să le retipărească pe spinarea poporului muncitor?.. Si încă ceva: adică, un Malarciuc, dat fiind faptul că e vorba de o lipsă acută de apartamente la Chișinău, n'ar mai putea suge din degetul mic o "capodoperă" despre Serghei Lazo - fără "spațiu locativ suplimentar"?!

Poate că anume lipsinea de acest privilegiu ar duce la ștergerea "fazelor uciderii veștii în literatură", vorba lui Serafim Saca, când lupta din această pretinsă literatură "se dă pentru nuanțe și culori", în ciuda celui daltonism dirijat care face ca "negrul să învingă și să devină culoare intermediară" de care nici nu mai roșește nimeni!..

Într'adevăr, cine a văzut un scriitor-publicist roșind în fața pretenției colectivizării benevole, când de fapt a fost făcută în condiții atroce de terorism polițienesc, cum nu mai cunoscuse vreodată zbuciumata istorie a Basarabiei și Bucovinei: impozite agricole imposibile, perchiții ilegale, arestări arbitrare, condamnări la închisoare, la muncă forțată, înfometare organizată prin măturaarea ultimului bob de porumb din podul țărânului și, în sfârșit, deportarea din Iulie '49 a 10-15% din populația fiecărui sat?!

A înregistrat istoria literaturii sovietice moldovenești vreun rând scris în apărarea satului de fărâdelegile regimului comunist?.. Din contră: orice fază neagră din viața țărânului basarabeu înfeudat a găsit și găsește un răsunet dintre cele mai pozitive în "publicistica" scriitorilor angajați.

Cum s'ar zice, pentru fiecare perioadă de asuprire și îndobitocire a plugarului - o avalanșă de pseudopublicistică scriitoricească a fost lansată!.. "Si în toate, ca să reiau spusele unui veritabil publicist dela Chișinău, nici un rând, măcar unul singur, despre drama prin care erau puse să treacă pământurile noastre", în fața mândrului plugar de altă dată, astăzi despersonalizat, proletarizat și pus în dependență totală de toanele unui președinte de colhoz, de cele mai multe ori adus din altă parte, ca să poată scoate, fără murdărie de conștiință, sufletul din oameni, pe care nu-i cunoaște din copilărie și nici nu vrea să-i cunoască!..

BASARABIA: port național românesc (1980)

Sărbătoare rusească la Chișinău

— Ion URSU —

Sărbătoare, ale cărei începuturi însoțite se trag dela 2 August 1940. Când o "delegație a oamenilor muncii din Basarabia", în frunte cu comisarul nord-estic Constantinov și învățătoarea Crăciunescu, "cuprinsă de un sentiment de adâncă fericire", cerea Sovietului Suprem al URSS-ului formarea Republicii Moldovenești.

Nu știu cine cuvântase atunci din partea Țărilor Baltice la acea comedie dar și ele, cu consimțământul lui Hitler, fură încorporate în "marea familie a popoarelor Uniunii Sovietice".

Se produse, deci, încă o minune a legislației sovietice când, fără alegeri parlamentare preliminare, Basarabia fu dotată din oficiu cu Prezidiul al Sovietului Suprem al RSS Moldovenești.

Mai mult, printr'un ucaz special erau definite noi granițe ale Basarabiei ce nu mai cuprindeau Izmailul, Hotinul și Cetatea Albă, fiind dăruite Ucrainei. Si tot prin trăsătură arbitrară de condei Chișinăul devine

Chișinev, Bălți - Belti Orheiul - Orgheev, Cetatea Albă - Bielgorod-Dnestrovsk, Cernăuții - Cernovți, Herța - Gherța, Adâncata - Glâboacă.

Si toate acestea, sustine azi negru pe alb Chișinăul fără a se sinchisi de ce ar putea spune Bucureștii, însemnau nici mai mult nici mai puțin: "Poporul asuprit și-a regăsit Patria"!

Nu știu ce prezenta pe atunci Comitetul Central al Partidului comunist român și din cine era format, dar diriguitorii de azi dela Chișinău aduc cu mândrie pe tapet un fragment de declarație pe care acel Comitet Central dela București l-ar fi publicat nu știu pe unde la 1 Iulie 1940: "Vestea despre eliberarea Basarabiei de sub jugul boierilor și capitaliștilor români a trezit o colosală bucurie în rândurile oamenilor muncii din întreaga țară...". Mai mult acel Comitet Central dela București, cei drept, nu se divulgă componenta lui, ceea ce a plombat autorităților române: "Dați basarabenilor dreptul să se

reîntorcă în Basarabia Sovietică"!!!!

Si mulți s'au întors. Dar când își dădura seama de prostia făcută, era prea târziu. Cum i s'a întâmplat și lui Petre Tipchin dela atelierele CFR din Galați unde o ducea ca în sânul lui Avraam dar care, căzând în cursa propagandei sovietice radiodifuzate, reveni la Tighina de unde, după un an, fu dus cu forța într'un batalion de muncă forțată din stepe Donului. Anume aici, după încă un an de chin și foame, îi rămase soția pentru somnul de veci, fără cruce și fără mormânt, iar el își pierdu pentru totdeauna 80% din vedere!..

Cam asta a fost și rămâne "Patria regăsită" pentru zecile de mii de basarabeni și bucovineni imbatloniați și exterminați în fund de Rusie și Siberie, neștiind nimeni nici până în ziua de azi, când la Chișinău se sărbătorește cea de a 46-a aniversare a Republicii Moldovenești, de ce și pentru ce?!

UNDE Ș-UNDE CÂTE-UN RUS

— Sava GÂRLEANU —

Mare meeting la un colhoz oarecare din Basarabia. Unul din cele multe ce se țineau șir de ani în trecut mai apropiat, unde se strigau fel de fel de lozinci, care mai de care mai "mobilizatoare". Meeting, ar vrea să zică la obârșie ceva benevol, o întâlnire determinată de vreun eveniment, de necesitatea de a afișa, a exprima vreo doleanță, interes. Un grup, o categorie de oameni, vreo organizație a lor, nu neapărat politică, hotărâste să-și spună în public părurile, să se facă auziți. Cam așa. În Uniunea Sovietică însă e și aci "altă treabă", altă substanță, alt rost.

Meetingul e voluntar, chipurile, dar poftim de a absenta dela el, dacă-ți vrei binele. Așa la meetingul acela colhoznic era plecată toată suflarea, satul rămânând pe un timp cu totul pustiu. Numai Antoci, îngrijitor al grajdurilor de

vite ale colhozului, a avut aprobare de a lipsi dela meeting, trebuind tocmai atunci să pună vitelor nutreț; cu condiția însă ca de îndată ce a efectuat treaba să vină și el la meeting. Face Antoci treaba și acum se grăbește pe drum într'acolo, ca nu cumva să planeze asupra-i bănuiala că ar vrea să tragă chiulul. Când colo, iaca în cale îi vine Baba-Ioana, mergând încetșor, rezemându-se în ciomag.

"Păi, cum, Baba-Ioană, plecași dela meeting? Se poate?!" - exclamă Antoci, mirat ca niciodată. Cum?! El aleargă acolo ca nu prea "întârzie", iar ea a plecat!

"Plecași, maică, uite, că nu-mi place mie ce fac ei aci la meeting" - zise bătrâna șiret.

"Apăi, cum Ce faci?" - Păi, începură să strige, că zice: să trăiască "un și un" câte-un rus; sovietic, deh. Și mie, maică nu-mi place să fiu părtaș la de-al

de-astea. Au nerozit, auzi! La meeting (uri) se obișnuia a se striga la infinit, scadad: Tră-ii-aa-scă Un-nea Sov-ietică, trăiască un-niunea cu Rusia, trăiască Rusia. Si babei au "început" să-i sune astea altfel în urechi, potrivit tainicei ei dorințe, ea mai speculând pe undeva și cu slăbiciunile bătrânețelor.

Așadar: trăiască (numai) unde ș-unde câte-un Rus. Deci, ceva "scandalos"; dar ar fi foarte sănătos. Nu știa Baba-Ioana, cu simțul ei politic dezvoltat în direcție deosebită, cât de întinsă e Rusia aceea și cât de mulți sunt Rușii prin ea. Vedea numai că prea s'au înmulțit Rușii aceștia venetici pe aci, răsrind mereu ca din pământ, de pe unde-or fi venind. Nu le-ar sta oare mai bine să fie așa numai "un ș-unde câte unul"? Siretlicul Babei-Ioana a devenit subiect de șnoavă a satului; colo, mai în surdină însă.

Au dispărut lăutarii!..

Vorbind de ritualul și repertoriul muzical al nunții, voi spune doar atât că între Nistru și Prut n'a fost pregătit încă nici un lăutar pentru ea. Lucru foarte grav. Pentru că, odată cu dispariția lăutarilor, dispar așa elemente tradiționale românești ca poftitul cu muzică la nuntă, vorniceii, druzele, împodobirea și îmbrădobitul miresei, jucatul colacilor și al zestrei miresei, întâlnirea nunilor, etc. Or, ce face, pe lângă toate aceste perle naționale, o nuntă zis cosmopolită, cu muzică modernă, flori la monumentul lui Lenin și cuvântări politizate?

Fenomenu statalizării ceremonialului de nuntă în Basarabia și Bucovina e

mult prea răspândit și, deci, inadmisibil din punct de vedere românesc. Pentru că una e profanarea acestui ritual străbun cu amplificatoare infernale și cu totul alta să te pomenesti cu o vioară la ureche care să te pornească pe aripile unei lumi de basm: lumea lui Barbu

Lăutaru și Ciprian Porumbescu, lumea Doinei și Mioriței. Si atunci gândul te duce instinctiv la orchestrele de muzică populară românească, ceea ce nu-i aranjează de loc pe minoritarii rusificați dela Chișinău, orchestre în care, unul lângă altul, își ocupă locurile vioara, violoncelul, contrabasul, acordeonul, clarinetul, fluiorul, Țambalul, cavalul, cimpoiul,

taragotul și alte instrumente populare românești. Ascultă basarabeauul vorba lor din bătrâni și de fiecare dată o simte mai adânc, mai săgetător. Ii este dragă limba lor pe care o înțelege și care îi atinge cele mai gingașe strune ale eposului străbun.

...Mulți muzicanți și-au lăsat încrustate numele în adâncul anilor, prin care s'au mistuit acordurile desprinsе de pe coardele sufletului lor. Si arta pentru care au pledat, muzica populară, izvorul dela care s'au adăpat și se adapă generațiile va dăinui în veci. În acest caz alchimistii desnaționalizării din provinciile înstrăinate sunt neputincioși.

Materialele pentru această pagină - articole, documente, fotografii - se trimit la adresa: Nicolas Loupan, Boite Postale 1007, 1000 Bruxelles, 1 Belgique.

FARA ARMÂNEASCĂ

PE MARGINEA UNUI DIALOG DESPRE ORIGINEA AROMÂNILOR

—Vasile TEGA—

În coloanele revistei ateniene TETRADIA (No.12,1985 și No.14,1986) s'a angajat între domniile Dimitris Lithoxou și Hristos Papaghanis, o pasionantă discuție în jurul originii Aromânilor.

Dat fiind că subiectul nu ne lasă indiferenți, am urmărit dialogul cu o deosebită atenție, dar înainte de a face unele comentarii și a aduce unele completări, considerăm util să rezumăm punctul de vedere al fiecăruia dintre protagoniști.

Dr. Lithoxou subliniază în introducere faptul că în cercetarea identificării originii etnice a Aromânilor trebuie să ne bazăm în primul rând pe izvoare autentice istorice și nu pe publicații "tendențioase naționaliste impuse de ideologia de stat".

Pornind dela această premisă, el citează pe cunoscuții cronicari bizantini Ioannis Skilitzis, Kekavmenos, Nikitas Honiatas, Kalkokondilas și Kinamos, precum și pe rabinul Benjamin din Tudela, în timpul căruia (1159) populația aromână era foarte numeroasă, pentru că să menționeze în relatarea călătoriei sale despre o țară a Vlahilor, "ai cărei locuitori trăiesc în munți; neamul însuși purtând numele de Vlahi".

Subliniem cu această ocazie că Peninsula Balcanică înregistrează ca un fapt obișnuit, în acea epocă, existența unui mare număr de vlahii, ceea ce înseamnă că în diferite regiuni populația vlahă era atât de deasă încât printr-o evoluție terminologică normală, "țara" a căpătat numele locuitorilor ei. O constatăm pentru întâia dată, cu privire la Tesalia, în descrierea de către cronicarii bizantini a unor stări de lucruri din timpul prăbușirii Bizanțului sub loviturile Cruciadei a patra: "hotarele Tesaliei, care acum se numește Vlahia Mare". Este evident că această zonă trebuie să fi fost în asemenea măsură locuită de Vlahi, încât treptat și-a schimbat numele. Ceva mai târziu se găsesc în textele cronicarilor bizantini și expresii ca "Vlahia de Sus" sau "Vlahia Mică", prima pentru Epir, a doua pentru Eolia - Acarnania, ceea ce constituie o dovadă a creșterii numerice a Vlahilor din aceste regiuni. Este interesant de remarcat că în textele aceluiași vremii, termenii sunt aplicați și rețelei de "vlahii" din spațiul carpato-danubian. Nu înseamnă oare aceasta că pentru bizantini locuitorii acestor vlahii - fie ele din Nordul sau Sudul Dunării - se înfățișau ca fiind de același neam și vorbind aceeași limbă?

Dintre istoricii greci moderni - scrie în continuare Dr. Lithoxou - numai doi sunt aceia care în tratarea originii Aromânilor au ținut seamă de sursele bizantine: N. Veis și P. Aravantinos. Toți ceilalți care au abordat acest subiect se învârtesc în jurul "teoriei-mit" a așa zisei latinizări a populației autohtone grecești din Tesalia, Macedonia și Epir.

"Prima generație care a fost "mobilizată" ca să dovedească originea greacă a Aromânilor se compune din: S. Papageorghiu, M. Hrisohoos, K. Nikolaidis și A. Keramopoulos.

Bineînțeles că nici unul dintre aceștia nu a luat în seamă sursele bizantine, ignorând însă într-un mod cu totul inadmisibil chiar pe Strabon, care sublinia compoziția barbară a populației din aceste regiuni, presupuse grecești". (Se știe că vechii Greci foloseau termenul "barbar" pentru tot ce nu-i grec).

"În perioada de după război, Grecii care au scris despre Aromâni - cu excepția studiului antropologic al lui Zois Cioli - au adoptat o atitudine defensiv-naționalistă. Din punct de vedere al interesului istoriografic ei nu au făcut decât să repete pur și simplu teoria "romanizării Grecilor autohtoni", fără a o îmbogăți cu ceva mai nou.

În sfârșit, aceora care afirmă că Aromânii au conștiință națională greacă, Dr. Lithoxou le răspunde: "Așa zisa "gafă" diplomatică a lui Venizelos de a promite guvernului român în 1913 autonomia școlilor și a bisericilor vlahi nu ar fi avut loc dacă aceștia ar fi avut conștiință națională greacă".

Să vedem acum pe scurt și punctul de vedere al d-lui Papaghanis.

Aromânii sunt greci ca origine și conștiință, iar scrierile cronicarilor bizantini nu pot fi luate în seamă, fiindcă aceștia sunt superficiali, adoptând în același timp o atitudine ostilă față de Vlahi.

Pe de altă parte, dat fiind că dominația romană nu a durat în regiunea ocupată de România de azi decât 170 de ani, în timp ce în Sudul Dunării aceasta a durat peste 800 de ani, poporul român ca și Aromânii nu s'au putut forma decât în Sudul Dunării ca urmare a romanizării Grecilor autohtoni și prin urmare atât Românii cât și Aromânii sunt la origină greci. Acest fapt este confirmat și de cele 15 procente de cuvinte de origine grecească din limba română.

Menționează în continuare istoricii R. Rossler,

G. Mayer, Fr. Joseph Sulter, P.S. Schafarik și Wace și Thompson, care, cu toții susțin punctul de vedere conform căruia Românii din Dacia ar fi descendenți ai Vlahilor greci (sic) și prin urmare Aromânii nu au coborât din Dacia.

Citând fraze scoase din context sau chiar cuvinte izolate, Dr. Papaghanis încearcă să ne convingă că și următorii oameni de știință străini ar adera la teoria originii grecești a Aromânilor: Elisée Reclus, Léon Heuzey, Valentine Chirol, Emile de Laveleye și Victor Bérard.

Intrigați decide procedeu simplist și puțin convingător folosit în citarea autorilor de mai sus, ne-am dat osteneala de a-i consulta în original. În cele ce urmează, cititorul va găsi pasagiile cele mai semnificative din scrierile lor referitoare la subiectul în discuție.

Geograful francez Elisée Reclus, în celebra sa lucrare Nouvelle Geographie Universelle, apărută la Paris în 1876, menționează în repetate rânduri pe Aromâni.

"Această rasă a țânțarilor, numiți de asemenea și Macedo-Români, sau pur și simplu Români meridionali, aceștia sunt de fapt frații celorlalți Români care locuiesc la Nord, în câmpiile Vlahiei și ale Moldovei. Ca și Românii dela Dunăre, ei sunt probabil Daci latinizați. Prin trăsăturile și caracterul lor ei se aseamănă cu Românii și ca și ei, vorbesc o limbă neolatină amestecată cu un mare număr de cuvinte grecești și slave". (p.183-184).

"În evul mediu, Tesalia aproape în întregime era populată de Aromâni, iar autorii bizantini îi dădeau numele de Vlahia Mare" (p.184).

În altă parte, Reclus subliniază că "Aromânii sunt foarte mândri de originea lor romană" (p.175) și că "ei nu-și mărită niciodată fetele cu Greci" (p.64).

Călătorul englez Valentine Chirol, în lucrarea sa Twixt Greek and Turk, publicată la Londra în 1881, consacră un întreg capitol Aromânilor, sub titlul "Printre Vlahi".

Vorbind despre locuitorii marelui centru aromân Aminciu (Mețovo) spune că "deși prinși între Turci și Greci, ei și-au menținut caracterul valah și în cele șase sau șapte sute de case nu există nici una unde limba aromână să nu fie vorbită; unde tradițiile valahe sunt conservate cu religiozitate și unde vechiul sentiment de civis Romanus este încă viu: Noi suntem Valahi, Români" (p.148).

În continuare, trece în

revistă scrierile cronicarilor bizantini relative la Aromâni și subliniază faptul că Halkokondilas, referindu-se la Vlahii din Pind scrie: "Ei vorbesc aceeași limbă ca și cei din Dacia (România de azi)".

După Chirol, primul efort serios pentru a elucida problema originii Aromânilor a fost făcut de Dr. Thunman, profesor la universitatea din Halle, care "în ceea ce privește Românii din Sudul Dunării ajunge la concluzia că ei reprezintă rămășițele vechilor Traci, care după ce au fost romanizați, prin amestecul cu colonii romani, adoptând limba romană, au fost alungați din orașele lor și din câmpie de succesivele invazii barbare, fiind forțați să-și caute adăpost în regiunile muntoase ale Peninsulei, în Rodopi, muntele Olimp și în munții Pindului, unde duceau o existență austeră, înconjuși din toate părțile de noii veniți slavi, pecinegi și greci. Ei erau deci străns înrudiți cu Românii din Nordul Dunării, care și ei s'au născut din amestecul coloniștilor romani cu vechii Traci, populații cunoscute sub numele de Daci și Geți (p.150). Din acest lung capitol al lui Chirol, iată un ultim extras, de altfel destul de semnificativ: "Dintr'un anumit punct de vedere nu există o altă rasă la care conștiința națională să fie atât de puternică ca printre Aromâni" (p.163).

Belgianul Emile de Laveley, scrie, printre altele, în lucrarea sa La Péninsule des Balkans (Paris, 1886): "Există în Bosnia o altă rasă foarte interesantă, pe care am întâlnit-o de altfel în toată Peninsula Balcanică. Ea este tot atât de activă, tot atât de economică și tot atât de întreprinzătoare ca și Evreii, dar în același timp mai dispusă să lucreze cu brațele. Aceștia sunt țânțarii, cunoscuți și sub numele de Căptovlahi".

"...Mulți dintre ei sunt stabiliți la Viena și Pesta, unde sunt luați drept Greci, fiindcă, ca și aceștia sunt de religie ortodoxă... Totuși ei sunt de sânge român" (p.245).

Vestitul arheolog francez Léon Heuzey, fost membru al școlii franceze din Atena, ne-a lăsat două lucrări unde frecvent vorbește și despre Aromâni. În Le Mont Olympe et L'Acarnanie (Paris, 1860) vorbește pe larg despre așezările aromânești din regiunea muntelui Olimp, având ca centru celebra comună Vlaho-Livada. Spațiul restrâns al acestui articol nepermîndu-ne largi extrase, ne vom limita numai la câteva mai semnificative.

"Dar obiceiurile lor, curioase și foarte deosebite

de acelea ale Grecilor, merită să fie studiate".

"Acești Vlahi aparțin marelui trib român..."

"De altfel ei resping în egală măsură numele de Vlah și de Caragun, considerându-le pe amândouă adevărate insulte: "noi nu ne numim așa" spun ei. Când, din depărtare, în munți noi chemăm pe un om din rasa noastră "cine ești tu?" el ne răspunde: "Român!"

"Intr'adevăr ei sunt frații Vlahilor stabiliți la Dunăre și descendenți, ca și ei, fie din vechi coloni italieni aduși de Traian în Dacia, sau poate chiar urmașii băștinașilor din Dacia, Moesia și Tracia, care ar fi învățat latina, așa cum s'a întâmplat cu strămoșii noștri gali, sub dominația romană" (p.270).

Interesante sunt de asemenea observațiile lui Heuzey asupra tipului antropologic al Aromânului: "Este ușor să recunoști pe Vlahi, printre Greci, după înfățișarea lor rustică și după trăsăturile lor aspre și neregulate. Oboseala și lipsurile pe care le îndură au făcut din ei o rasă de fier." (p.274).

"...Trusoul pe care tânărul și-l a pus este tot ce ea va aduce viitorului ei sot: fărșeroții resping, considerându-l ca rușinos, obiceiul de a da zestre

fetelor lor. Totuși, câți Greci din această provincie nu ar fi doriți să aibă de soție una din aceste neobosite muncitoare. Nenorocirea pentru ei este că fărșeroții refuză în mod absolut să-și mărite fetele cu bărbăți aparținând altei rase." (p.275).

După ce descrie o nuntă aromânească, unde regăsește toate tradițiile române, Heuzey spune: "În urma unei asemenea comparații a datinilor, nu-i deloc greu să credem că acești păstori nu pot fi altceva decât descendenți dintr-o colonie italiană" (p.278).

Vorbind în continuare despre raporturile dintre Aromâni și Greci, Heuzey notează: "Țăranul grec din Acarnania detestă pe fărșeroți; este de altfel binecunoscută ura antică a populațiilor sedentare împotriva triburilor nomade".

Considerăm că extrasele din Heuzey sunt extrem de concludente în ce privește părerea sa despre originea Aromânilor, de aceea ne vom limita în a da numai un scurt extras din a doua lucrare a sa, Excursion dans la Tessalie Turque en 1858, lucrare postumă publicată la Paris în 1927.

(Va continua)

Flăcău român din Ardeal în costum național înainte de călătorie.

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

DESCULTURALIZAREA

Alături de "desinformare", arma introdusă de KGB în luptele politice, avem acum și sora ei bună "Desculturalizare", arma regimului din București de a neutraliza lupta refugiuului.

Prin "desculturalizare" sferio - culturalnicii încearcă să agațe cravata roșie la tot ce-i tradiție, credință și dragoste de neam.

Falsificarea trecutului se execută cu parazi, fălăituri de tricolor și apeluri apolitice pentru a păstra în naftalină tezaurul artistic.

Un exemplu de "desculturalizare" învelit în patriotism de Scornicești, ni-l oferă "Tribuna României" (nr.317, 01.07.86) care publică poezia "Limba noastră" a poetului Alexei Mateevici, dedicată celor care "...iubesc atât de mult limba română..."

O rapidă "desculturalizare" până nici n'am apucat să citim poezia.

Nu se spune o vorbă despre persoana poetului! O vom face noi:

Poetul Alexei Mateevici (n. 1888 în comuna Căinar, Tighina) a fost preot, la fel ca și tatăl său, preotul Mihai Mateevici.

În casa părintească și la umbra clopotniței a învățat tânărul Alexei să-și iubească neamul și limba.

Preotul basarabean A. M. a luat parte la luptele dela Marășești și a murit, la scurt timp, de tifos exantematic.

Iată de ce "desculturalizatorii" au tăiat cu secura biografia preotului poet.

A recunoaște că preoții ortodocși, împreună cu cei uniți, au luptat pentru limbă, credință și întregirea neamului, ar știți din monopolul megapatriotic al tov. Ateul cel Mare!

Dar "desculturalizarea" nu se oprește aci.

"Tribuna Reseristă" publică primele șapte strofe din poezia lui Alexei M. dar sare cu prăjina peste a cincea strofă.

Pentru a înțelege frământările sufletești ale preotului țaran din Basarabia, dăm mai jos strofa strivită de ciocanele "patriotești".

"Limba noastră-i frunză verde, / Zbuciumul din codrii veșnici, / Nistrul lin ce-n valuri pierde / Al luciferilor sfeșnici."

"...codrii veșnici, Nistrul lin..."

Sunt amintiri pe care desculturalizatorii vor să le dăm uitării, așa cum au procedat cu "Doina" lui Eminescu și multe, multe alte poezii.

Un activist nou se bate cu pumnii în piept. Un activist vechi se bate cu pumnii în cap.

distrus tradiția.

Acum, aceiași purtători de cultură fraternizată, încearcă să distrugă și ultima comoară din sufletul refugiuului:

Limba, cultura și credința.

CÂMP,

CÂNT ȘI GÂNDURI

Imbrățișări de bucurie că firul vieții s'a mai lungit cu'n an.

Povestiri, rugăciuni la capelă, linii și mărturi la table, meciuri de șah, excursie la Căderile de apă dela Niagara!

Revanșe la table, la șah, invitații la cafea, glume.

-Știi de ce Ceaușescu a spus că-i bolnav de cancer?

-Ca să ridice moralul poporului!

Am cântat înainte de masă, am cântat după masă și am cântat seara, târziu, în jurul focului... Îți mai aduci aminte doamnă?... "A ruginit frunza din vii..."

"Azi noapte la Prut" (Imnul Asociației Culturale Române din Hamilton, N.R.)

Prelegeri, întrebări-răspunsuri în limba vechilor cazanii. Plaiurile din jurul Hamiltonului... Vălenii de Munte de altă dată.

Conferențiarul au căutat să descifreze destinul nostru într-o împlinire istorică.

Unde suntem și pe ce drum să mergem?

O întrebare care încă nu și-a împlinit răspunsul:

De ce Doamne ai pus o cruce atât de grea pe umerii singurului neam din lume care, dintru începutul începutului, nu s'a rugat la zei și s'a născut creștin?

De ce Doamne ai aruncat prin temnițe floarea tinereței care Te-a iubit și Te-a proslăvit?

De ce Doamne?

TRISTE AMINTIRI...

Despre Pitești s'au scris două cărți. Dar nici unul din autori n'a fost deținut la Pitești.

Unul și-a făcut datoria de Român la Gherla și celălalt la Canal.

Martirii care au trecut prin "Școala de reeducare" nu vor ca să-și deschidă rănilor amintirilor.

Ei ar suferi a doua oară gândindu-se la suferințele din trecut.

Arhimandritului Roman Braga i s'a făcut propunerea:

"Scrie o carte despre Pitești și vei deveni milionar".

La ispită capitalistă, cel care a trecut prin furcile lui Turcanu, a răspuns:

"Suferințele le-am făcut pentru Hristos nu pentru dolari!"

DIFERENȚE

Un activist nou se bate cu pumnii în piept. Un activist vechi se bate cu pumnii în cap.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

853 Atlantic St. N.E. Warren, OH (216) 378-4697 or 378-6608

VIDEOMASTER

VIDEO TAPING OF WEDDINGS AND ALL SPECIAL OCCASIONS

Tom Corsotea

Cornell Corsotea

DE VÂNZARE

La un preț rezonabil, pe malul însoțit al Mediteranei, în Spania, lângă portul Malaga, o foarte frumoasă vilă compusă din vestibul, două dormitoare, salon-sufragerie cu cămin (fireplace), două băi, terasă, bucătărie, garaj. Vila, parcosită cu marmură, are o superbă vedere panoramică spre mare și munte. E împrejmuită de o grădină cu palmieri, măslini, lămâi și portocali, într-un climat dulce, fără iarnă. Proprietarul e român.

Adresa: Casa Luz, Calle Acapulco 15, Urbanización Vera Cruz, Benalmadena, Malaga, Spain (Telefon: 443011).

Eastern Style Wood Carving Studio

ICONOSTASIOS - ICONS - TRIPTICS - AND MUCH MORE

3480 WEST 123RD STREET
CLEVELAND, OHIO 44111

VALERIU CERCEL
941-9697

The Permanent

Susanna Voros
Sales Representative

Canada Permanent Trust Company/Realtor

1560 Bayview Avenue
Toronto, Ontario M4G 3B8

Office (416) 488-2444
Residence 482-5177

CĂSĂTORII

* Doamnă română, cu cetățenie elvețiană, 49 de ani, frumoasă, distinsă, bună gospodină, cu existența asigurată, caută în vederea căsătoriei, domn intelectual (vârsta corespunzătoare) cu domiciliul într-o țară cu clima caldă (de preferință) California, Florida, etc. Răspunsul rog a fi trimis direct la D.L.P. Morcov, Georg Buchner Weg 12, 6050 Offenbach/M, Rep. Fed. Germania, pentru MARY-LU.

* Tânăr Român, 31 de ani, originar din Banat (Timisoara), actualmente stabilit în Canada, brunet, 1,70 m, 71 kg, caută tovarășe de viață, de origine Română, apropiată de vârsta mea. Răspunsuri la: Gheorghe Ghergulev, 160 Chapel #1005, Ottawa, Ontario, K1N 8P5, Canada, tel. (613) 231-6334.

* Intelectuală, 36 de ani, doresc corespondență cu cetățean american, în vederea căsătoriei; vârsta nu este importantă. Adresa: Pavlov Viorica, Post Restant, Of. P.T.T.R. 10, 8700 Constanța, România.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

* Stănilă Mihalache din Hamilton, 77 Robert Street, L8L 2P2, caută pe ING. RUSE DANUT, care a venit în Canada în Decembrie 1984, din Austria.

* Doru Varna caută pe prietenul său DAN VIRGILIU, cu care a stat în camp în Italia, și al cărui ultim domiciliu a fost la Paris. Acesta este rugat să scrie la adresa: Doru Varna, #303-1595 Eth Ave, Vancouver, B.C., V5N 1P2, Canada; telefon: (604) 253-3629.

* DI Gheorghe Pirtea stabilit în Canada, caută pe GHEORGHE PETRICA, originar din București, str. Flămândă, specialist optician. Rog să răspundă prin telefon cu taxă inversă la numărul: (416) 743 1549

* Melis Diana, 9431 North Cave Creek Rd, apt. 228, Phoenix, Arizona USA 85029, își caută prietenii.

* Khassawneh Ioanna domiciliată la Hotel World, Via Cilento Nr. 3, Roma, Italia, caută pe fostul ei coleg MALAI GEVAT, emigrat în Canada pe data de 8 August 1985.

FACEȚI RECLAMĂ PRIN ZIARUL NOSTRU

COSTUL unei reclame: \$ 25 pentru 5 cm (2 inch) înălțime pe două coloane. Ziarul are șase coloane.

Aceeași reclamă repetată de trei ori costă \$ 60, șase ori \$ 150 și douăsprezece ori \$ 250.

ANUNȚURILE DE CASĂTORII costă \$ 0.50 cuvântul.

* NOII REFUGIAȚI care doresc să-și caute rudele și prietenii, ori cei ce vor ajutor în vederea emigrării, pot publica anunțuri gratuite.

ÎN HOLLYWOOD CALIFORNIA

PENTRU O MASĂ BOGATĂ ÎNTR'UN LOCAL FRUMOS
MERGEȚI LA:

ORZA'S Romanian Restaurant

708 N. VALENTINE PLACE (NEAR PARAMOUNT STUDIOS
AT MELROSE) - HOLLYWOOD, CALIF. 90038

PENTRU PRÂNȚ: LUNI-VINERI 11 am - 3 pm.

SEARA: MIERCURI-SÂMBĂȚĂ 5-9 pm.

Proprietari Jean și Maria Orza

ON-LINE REALTY LTD.

RESIDENTIAL (I.C. & I.) INDUSTRIAL
COMMERCIAL & INVESTMENT PROPERTIES

GEORGE DONISON
MARKETING REPRESENTATIVE

BUS.: (416) 578-0208

RES.: (416) 648-4821

160 CENTENNIAL PARKWAY NORTH, HAMILTON, ONTARIO L8E 1H9

SE CAUTĂ

Căutăm urgent pentru complexul nostru de cabinete din Duisburg un coleg care să lucreze în domeniul neurologiei sau psihatriei. Există posibilități de a locui în aceeași clădire. Condiții: cetățenia germană și specialitatea recunoscută.

A se adresa D-lor Axel Molders, farmacist sau Dr. Florin Matrescu, medic practician

Gustav Adolf Strasse 5
4300 Duisburg 1, Germania de Vest

APEL

Troită în memoria

Părintelui Nicolae Tănase și a Preotesei Anita

Parohia "Sf. Ioan Botezătorul" din Kitchener face un apel călduros la toți Românii pentru a ne ajuta la ridicarea unei troițe în memoria Părintelui Nicolae Tănase și a Preotesei Anita.

Această Sfântă Troiță va fi ridicată la noua proprietate bisericească de 10 acri pe care parohia a cumpărat-o recent.

Cei plecați dintre noi niciodată nu vor fi uitați. Amintirea Părintelui Nicolae Tănase va rămâne vie pentru toți cei care l-au cunoscut pentru organizarea Bisericii Ortodoxe din Kitchener și

dragostea lui pentru tot ce e românesc.

Donățiile însoțite de un pomelnic cu vii și morți pentru care preotul nostru Dumitru Ichim se va ruga la Sfânta Liturghie, pot fi trimise pe adresa:

Biserica Ortodoxă Rom. "Sfântul Ioan Botezătorul" 71 Vanier Dr., apt.201

Kitchener, Ontario,

N2C 1J4

Vă mulțumim și Dumnezeu să vă binecuvânteze cu sănătate pe Dumneavoastră și întreaga familie!

COMITETUL PAROHIAL

CE NE SPUN VIZITATORII

Am fost la restaurantul "Unirea" dela Iași, ne mărturisește un prieten care a vizitat recent RSR-ul.

Mi s'a oferit lista cu micul dejun și am comandat:

"Ochiuri cu cașcaval și cafea cu lapte."

Chelnerul a ținut să mă informeze: Avem ochiuri cu cașcaval, dar fără cașcaval,

și de asemenea avem cafea cu lapte, dar fără lapte.

Am acceptat oferta gândindu-mă că la alt restaurant mi s'ar putea oferi ouă fierte, dar fără ouă.

Am plătit pentru cașcavalul și laptele absent, plus pentru lichidul negru prezentat sub numele fals de cafea.

Și am plecat și noi d-acasă

Suntem un grup de Români care de un an de zile, de când am scăpat din iadul comunist urmărind cu mult interes fiecare număr al ziarului dumneavoastră. Aici este timpul și locul de a mulțumi atât celor care ne-au ajutat să primim cu regularitate Cuvântul Românesc, cât și celor care cu curaj așterneti pe hârtie ADEVĂRUL.

Am plecat de acasă, printr-atele, și cu convingerea că vom găsi aici o comunitate de oameni și idei, strâns unită în jurul unei biserici libere, așa cum găsesem Cehii, Slovicii, Polonezii, Ungurii, Ucrainenii, veniți și ei tot din țări de dictatură comunistă. Dar noi Români, ce găsim?

Am trăit aproximativ 30 de ani în România și nu am găsit nici acolo capetele în nisip ca struții. Stim bine că din 23 de milioane sunt foarte puțini cei care la rugăciunea de seară nu adaugă și ceva întru prăbușirea sistemului comunist. Atunci cum este posibil să funcționeze aici biserici aflate sub jurisdicția Bucureștiului, biserici în care în afară de preot se mai află și alții? Stind că în România diminețea, când oamenii pleacă la lucru, în tramvai, autobuz, pe stradă, este imposibil să nu auzi blesteme la adresa familiei domnitoare și a guvernului, cum e posibil ca aici în libertate să fie Români care să frecventeze aceste "Organizații de partid" ce funcționează sub numele de Biserici Misionare?

Când știm că Militia și oamenii Securității din București (de frica de a nu fi sfășiați de mulțime) se fac că nu aud aceleași blesteme ce se aruncă la zvonle din fața magazinelor de alimente-ACOLO-, de ce odată ajunși aici vă ascundeți... și chiar mai rău?

În România nu numai poporul este disperat, ci și cei care îl asupresc, pentru că căruța comunistă au rămas foarte puțini, și chiar și aceia mai mult sunt agățați de ea, cu disperare, pentru niște scaune putrede, care trebuie ocupate de cineva, și de frica pedepsei ce o simt că se apropie.

Nu mai merge nimic în România: nici industrie, nici agricultură, nici comerț. Oamenii merg la serviciu pentru a-și lua salariul, pentru a asculta ultimele bancuri politice și pentru a comenta ultimele catastrofe legislative, mai cunoscute sub numele de Decrete prezidențiale, tot atât de dese ca și mașinile ce aprovizionează magazinele de alimente. Unul pe zi. La întrebarea: Ce mai faci domnule? se răspunde cu mai rău ca ieri, dar mai bine ca mâine. Oamenii nu își dau nici un interes la locurile de muncă și numai că nu sabotează în mod deschis. Motto: Ei se fac că ne plătesc, noi ne facem că muncim, este cunoscut și aplicat de toți.

Cum este posibil atunci, ca odată ajunși aici, în libertate, să frecventeze cercuri ce au fost implantate de guvernul dela București? Ei nu știu că tot ce a fost atins de comunism miroase urât și mai ales departe? Li interesează mai mult dosarul dela București sau cel dela Ottawa? Sau poate au iluzia că "cel dintâi demolator al țării" care a demolat industria, agricultura, comerțul, cultura, istoria, biserici, care ține cu tot dinadinsul să demoleze însăși națiunea română, construiește biserici în Occident, în mod "onest și desinteresat", numai pentruca, "vezi Doamne", să aibă exilatul unde să se roage și să se spovedească?

Pentru a te realiza, în lumea liberă sunt posibilități practice nelimitate; Canada, U.S.A. și Australia se află în frunte în privința aceasta, dar trebuie ținut capul sus, pentru a vedea înainte. Aici proverbul "Capul plecat sabia nu-l taie" nu există.

Aici guvernul dela București nu are nici o putere, dar mulți au rămas cu frica de acasă, nu și-au scuturat-o odată cu praful de pe pantofi, la scara avionului, în Otopeni.

Priviți în conștiința voastră iar cei ce vă simțiți cinstiți, veniți în rândul oamenilor cinstiți, iar cei ce nu, rămâneți acolo unde sunteți.

Un grup de Români

ROMÂNIA LA EXPO 86

—Corneliu FLOREA—

produselor.

În chip sincer, am avut o deosebit de plăcută emoție când am văzut scris ROMÂNIA, fără falsele atributive politice și economice de republică socialistă. Când intrarea se făcea pe sub o frumoasă poartă maramureșană ce reprezintă valoarea de statornicie și spiritualitate a celor mai prețioși dintre Daci, când alături de alți vizitatori, ce rosteau numele de România, parcă am intrat din nou în țara mea.

Dar vai, ce întâlnire neplăcută, ce repulsie, ce silă și dezgust, când prima față pe care o vezi în pavilion, este a lui Ceaușescu.

"Cu ce drept Ceaușescii ocupă într-o expoziție, ce reprezintă România la tema "Dezvoltarea transporturilor și comunicațiilor", mai mult spațiu decât VUIA, VLAICU și COANDA, la un loc", se întreabă pe bună dreptate prietenul meu Radu, venit dela depărtări pentru acest pavilion, fiindcă în țară nu se mai poate duce și-i era dor de țară, iar țara nu înseamnă pentru el nici Ceaușescii, nici partidul lor.

De ce tovarăși organizatori, loaze morale ce sunteți, i-ați pus pe Ceaușescii așa de mari, frumoși machiași și colorați, la această expoziție de transporturi? Pentru că nu vă dau benzină la mașini și vă înghesuie ca pe niște vite în autobuze și tramvaie, că au redescoperit căruța pe care au să v-o bage curând pe gât?

Spațiul închiriat pentru pavilion este de înălțimea a

doouă etaje și dela început realizăm că este folosit de mântuială, fără o anumită succesiune tehnico-evolutivă sau o tematică. Undeva avionul lui Vlaicu; Coloana fără de sfârșit a lui Brâncuși lângă peretele dela intrare; localizarea României pe harta Europei undeva sus lângă tavan; un Olcit căzut în colțul stâng și oricât de mult îl acceptăm fiindcă-i românesc, nu putem suporta să-l vedem așa de prost finisat și cu garniturile de plastic desprinse de pe caroserie; mai încolo un contur de hartă a României, alb, pe care sunt scrise cu negru ambițioase cifre de plan; tot pe linia asta e afișată și o hartă a viitorului canal Dunăre-București, care iar nu impresionează pe străini, ci doar pe Români. Doamne, alt canal! Altă tragedie națională.

Suntem deja la jumătatea expoziției când ajungem lângă niște scări frumoase lucrate ce urcă pe lângă un acoperiș de șindrilă sub care este adăpostită o ospătarie de mahala. Iți vezi de drum, dar pe scări în sus nu o poți lua fiindcă o discretă panglică tricoloră e pusă transversal ca să te scutească de a vedea la etaj o imensă machetă a canalului Dunăre-Marea Neagră. Te oprești în penultimul colț unde se află un mic stand cu vânzări: cărți și albume în condiții grafice de jale, ștergere românești, mici și mari, stau aruncate claie peste grămadă de parcă acum le-au dat jos din vapor. Sunt și discuri, Corul Madrigal, Colinde, din care în

România niciodată nu ai văzut un disc.

De aici mai ai trei pași și ești afară; câteva turnuri de cunoscute clădiri românești, câteva machete de cargouri, machete de avioane și elicoptere și niște grafice de macarale. Mai este odată afișat traseul canalului Dunăre-Marea Neagră cu toate localitățile de tristă aducere aminte pentru poporul român, decimat aici, de cei mai credincioși, valoroși, și curajoși fii. În sfârșit după o draperie imensă se află o stemă de ghips, stema lui Pițurcă, care iradiază lumina dela două astre: o stea roșie și un soare care mai repede te face să crezi că a apus pentru noi decât că a răsărit!

O Doamne, câtă sărăcie, câtă mântuială. O combinație de prost gust, șindrilă, pictură pe sticlă și familia Ceaușescu, ce dă senzație de coclit.

Unde au fost erudiții și specialiștii români în transporturi și comunicații, oamenii de cultură și gust românesc, plasticieni, decoratori? Au dispărut cu totul ori nimeni nu-i mai ia în seamă?

Sunt decepționat că țara noastră s'a prezentat așa de slab la o expoziție internațională la care aveam atâtea să arătăm, sunt mândrit că cei ce trec pe acolo, și nu sunt Români, nu primesc o imagine de reținut; un model miniatural al avioanelor lui Vuia, Vlaicu, Coanda sau un pliant interesant, un mic tricolor pe care să-l țină în mână măcar pentru o zi.

Mai întâi telefonați.

Probleme? Întrebări?

Planul de pensie canadian

Pensia bătrânilor

Ajutoare familiare

Telefonați la "Health and Welfare Canada"

aflat la secția
"Guvernul Canadei"

Health and Welfare
Canada

Santé et Bien-être social
Canada

Canada

O ZI A NAȚIUNILOR CAPTIVE ÎN BONN, CAPITALA GERMANIEI FEDERALE

Dela instituționalizarea ei de către administrația republicană, în urmă cu trei decenii, în Statele Unite, Săptămâna Națiunilor Captive este comemorată în fiecare an în America, cunoscând participarea a numeroși cetățeni americani originari din statele care și-au pierdut libertatea în timpul său după terminarea celui de-al doilea război mondial,

referiri adiacente la situația României, pentru a deștepta un necesar interes. În fruntea cortegiului erau trei preoți români în sutană: Părintele Popa, Părintele Cismaru și Părintele Codreanu din Germania, precum și un preot bulgar. Urma grupul românesc, cel mai numeros și în care se aflau și inițiatorii manifestării, apoi, în ordinea alfabetului,

adunaseră în sală peste 70 de persoane. În deschidere, Johann Urwich a făcut o prezentare susținută de proiectii, a mai multor locuri de detenere din Uniunea Sovietică, unde a fost interogată, chinuit și obligat să muncească împreună cu milioane de alte victime ale sistemului comunist. Reprezentantul maghiar a

incă odată, convergența constant manifestată în ultima vreme între cele două mari organizații românești: Uniunea Românilor Liberi și Consiliul Național Român, demonstrată la Heidelberg, la Frankfurt, la Paris și la Soultzmatt. Cei doi Români au arătat, pe rând, adevărul despre România, una din țările captive ale Europei contemporane, sensul manifestării dela Bonn și necesitatea unirii eforturilor în viitor. În final, cel ce a condus întreaga manifestare, Germanul Urwich născut în România, pentru care înțelege să lupte în continuare, a tras concluziile manifestării din Bonn, premiză a creerii în viitorul apropiat a unui Comitet multinational al popoarelor captive, ținând să releve rolul, pe care modestia personală nu are dreptul să-l șteargă, al Doctorului Florin Mătreșcu din Germania, în organizarea și desfășurarea primei Zile a Națiunilor Captive din Europa.

Organizatorii și participanții au adresat scrisori la obiect: Președintelui Ronald Reagan, lui Richard Burt, ambasadorul USA în Germania, Cancellarului federal Helmut Kohl și deputaților germani Herbert Czaja și Hubert Hupka, militanți neobosiți pentru libertatea și drepturile omului.

Fără îndoială, la Bonn se putea face mai mult și mai bine. Întreb însă eventualii critici: de ce nu ați venit? De ce nu ați făcut ceva, sau mai bine spus, de ce nu ați făcut nimic? Celor care vor

remarca faptul că nu am fost mulți, le-aș pune întrebarea: cine v-a dat dreptul să lipsiți?

Există o categorie pentru care am înțelege: aceea a celor cărora le-a fost frică. Pe aceștia nu i-am întâlnit nici la Capul Midia, nici în beciurile Securității în Calea Rahovei, nici la Ministerul de Interne și nici în lagărul dela Ghencea. Pripășiți într'un culcuș molatec în Germania, unde mulți dintre ei se îngrășă în pensii și ajutoare, își rezervă dreptul oricărei eventualități: la o nouă reîntâlnire cu Armata Roșie nu vor fi obligați să-și refacă autocritica. Foști viitori membri de partid! Am văzut însă la Bonn oameni care din motive grave au fost obligați să accepte în țară carnetul de partid, dar, care, la prima ocazie au izbucnit în lumea liberă pentru care au optat definitiv și unde înțeleg să-și dea o contribuție românească, morală, fizică și materială.

Ca fost deținut politic anticomunist, pe lângă alții din aceeași categorie, am fost intristat că nici de astă dată, asociația oficializată la Paris a foștilor deținuți deși invitată, nu a vrut să participe la o demonstrație de acest fel. Nu m'a mirat că am avut prilejul cu toții, să constatăm absența Cercului Democrat al Românilor din Germania (DR), care evită cu grijă să iasă în arenă, rezumându-se, în principal, la lupta cu cei de "dreapta" în exil, luptă ce-mi rămâne cu atât mai de neînțeles, cu cât este știut că nu am fost niciodată de dreapta.

Trăind de mai mulți ani în Germania Federală, nu m'au mirat unele lucruri. Nu m'a mirat faptul că autoritățile germane, ahtiate după destin-domanie, ne-au interzis să demonstrăm în fața ambasadelor sovietice.

Nu m'a mirat nici sabotajul ce ni l-a demonstrat mass-media din Germania Federală, aflată în fața unei isterice condamnări a Africii de Sud.

În acest context germano-internațional, mi-a rămas doar să zămbesc la prezența șicanatoare, - dar nu și provocatoare, - disonantă, dar și distonantă, a unui incurabil și recuperabil marxist. Insolită rămășiță a robinzonianului socialism românesc, cu atât mai mult cu cât venerabilul tovarăș ce-și exhiba după (dacă nu mă înșel, într'o poză asemănătoare publicată de Știința ce-l proslăvea pe Stalin), a avut bunul simț să stea la o parte, unde îi este de mult locul. Temuta prezență prin posibile provocări a unui ambasador din partea locului, a fost sublimată în absența printr'un nefericit accident (după alții, prea fericit...), și care l-a obligat la orizontul să federe, ocazie de a contempla buletinele ambasadelor, toate aceste nimicuri despre nimeni, nereușind să zdruncine convingerea că în 1987, vom fi mai mulți și mai vârtoși, în a demonstra prin perseverență, aceea că tot ce e bun trebuie să rămână și tot ce e rău, ar fi timpul să piară.

Constantin MAREȘ

ZIUA NAȚIUNILOR CAPTIVE ÎN BONN

atrăgând atenția opiniei publice din cea mai mare democrație a lumii, asupra soartei unor națiuni care doresc, la rândul lor, să cunoască regimuri democratice. Această comemorare nu'și avea însă, până acum, un corespondent pe continentul european. Pentru prima dată, în acest an, la inițiativa a două organizații românești, Uniunea Românilor Liberi și Asociația Românilor Liberi din Germania Federală, în ziua de Sâmbătă 19 Iulie a avut loc în orașul Bonn, capitala Republicii Federale Germania, o manifestare în ceea ce a devenit Ziua Națiunilor Captive, comemorată în Europa.

La chemarea inițiatorilor au răspuns mai multe organizații românești din exil, printre care, în primul rând Consiliul Național Român, ca și organizații ale exilaților altor națiuni: balte, bulgare, poloneze, rusești, ungare, precum și organizațiile Causa și Pan Europa. În dimineața zilei, în Piața Catedralii din centrul orașului, s'au adunat reprezentanți ai națiunilor captive amintite, precum și un grup de Afgani. Fiecare grup avea drapelul național îndoliat și pancarte în limba germană și în limba respectivă, care atrăgeau atenția asupra situației tragice a națiunilor reprezentate. După adunare a urmat un marș al tăcerii prin centrul orașului, împărțindu-se trecătorilor și privitorilor manifeste și foi volante în care se explica scopul demonstrației și se prezenta realitatea din statele care și-au pierdut independența și libertatea. Manifestul românesc, redactat în limba germană, evidenția tocmai puncte sensibile ale realităților europene și germane, cu

celelalte grupuri naționale. După parcurgerea unor străzi din centrul capitalei germane, coloana a revenit în piața centrală a orașului, unde s'a desfășurat un meeting, deschis de cel cărui i-a revenit sarcina și cinstea de a conduce întreaga manifestare: Johann Urwich. German, originar din România.

Au urmat la cuvânt reprezentantul guvernului polonez din exil, cu sediul la Londra, reprezentantul rus, cel bulgar, cel maghiar, al organizației Causa, iar din partea românească, Dr. Alexandru Munteanu. Toți vorbitorii, adresându-se în limba germană, au descris adevăratele condiții în care trăiesc națiunile captive, dincolo de coloratura roză înfățișată de propaganda oficială, reluată din păcate, de o mare parte a mass media din lumea liberă.

Trebuie relevat că prezența românească era asigurată prin maturi și tineri veniți din diferite colțuri ale Germaniei și erau reprezentate organizații, în afara celor amintite: Asociația Ortodoxă "Maica Domnului" (Frankfurt), Asociația ortodoxă liberă din Mannheim, Asociația Forum din Bonn, Asociația ortodoxă română din Koln, Comitetul Românesc din cadrul Societății Internaționale pentru Drepturile Omului, Liga Anti-Yalta, Asociația Germanilor de origine română din Stuttgart. Erau de față corespondenți ai publicațiilor românești din exil, trimiși ai posturilor de radio Europa Liberă și Deutsche Welle.

În după amiaza aceleiași zile a avut loc la Hotelul Bristol din centrul Bonn-ului o conferință de presă. Pe lângă ziariști, se

ținut să aducă un omagiu rolului organizatoric al grupului românesc în această primă comemorare europeană a Zilei Națiunilor Captive, subliniind, ca și delegatul bulgar, că dacă au fost și persistă diferențe de nuanțe naționale, ceea ce este esențial în prezent pentru toate popoarele lipsite de libertate, constă în lupta comună pentru redobândirea acestei libertăți.

Delegatul pan-european a făcut o emoționantă evocare a comunității de interese continentale, acceptând că înțelegerea și efortul comun ale exilaților și Occidentalilor pot și trebuie să constituie baza Europei libere și unite din viitor. Reprezentanții ruși au afirmat hotărât că actualul regim sovietic este incomparabil mai opresiv decât cel țarist din trecut și, luând cuvântul, un tânăr maghiar, provenind dintr'o familie de exilați politic, a ținut să precizeze că în concepția tinerei generații, după exemplul luminoasei reconcilierii franco-germane, și națiunile din centrul european trebuie să-și dea mână, lăsând la o parte vechile neînțelegeri, interesul primordial și comun fiind lupta pentru independență și libertate.

Din partea poloneză a fost evocat tragicul pact Stalin-Hitler, care a dus încă dela 23 August 1939 la împărțirea Europei și ale cărei consecințe, națiunile captive le suportă și în prezent, după ce Polonezii au cunoscut și masacrul dela Katyn și sunt supuși astăzi opresiunii lui Jaruselski, favoritul Moscovei.

Reprezentanții români, Dr. Alexandru Munteanu și Alexandru Bidian întăreau prin prezența alăturată,

LA CONFERINȚA DE PRESĂ: ÎN CENTRU JOHN URWICH, LA DREAPTA SA DR. ALEXANDRU BIDIAN (CNR), LA STANGA DR. ALEXANDRU MUNTEANU (URL).

ȘTIRI DIN ELVEȚIA

Iubite prieten de suferință și luptă

Întâlnirea trimestrială a foștilor condamnați și deținuți politici români, aflați acum în Elveția, va avea loc, conform celor stabilite, în ziua de 20 Septembrie 1986 între orele 14, 30-17,30, în același loc.

Sala parohială a Bisericii Notre-Dame din Geneva (lângă gară) Rue Argand nr.3 etajul 1 (în fața ascensorului).

Ordinea de zi:

1. Primirea de noi membri care și-au manifestat dorința de a fi alături de noi;
2. Informări privind situația din exilul românesc din Elveția și din alte țări, din

România, precum și activitățile depuse dela ultima noastră întâlnire;

3. Pregătirea în vederea manifestărilor cu ocazia vizitei Părintelui Gh. Calciu Dumitrescu la Geneva în luna Octombrie a.c.;

4. Diverse

Fiind convins că veți răspunde la această convocare ca și la cele anterioare și că discuțiile noastre se vor purta în aceeași atmosferă de înțelegere, sinceritate și frăție,

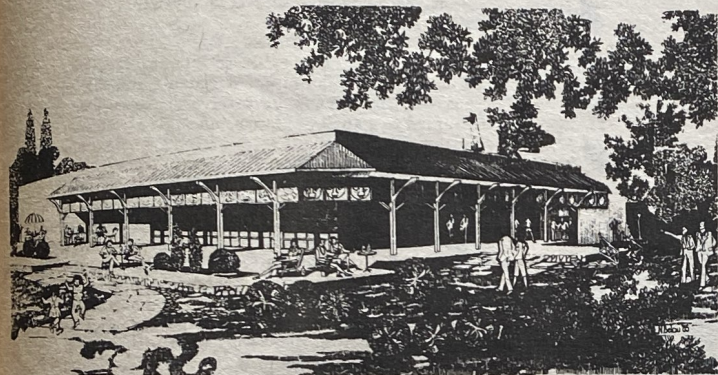
Rămân al Dumneavoastră, doritor de bine și de sănătate,

Dumitru IONESCU

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

CAMPANIA CENTRULUI CULTURAL DELA "CÂMPUL ROMÂNESC"

Contribuții primite până acum:

OCTOMBRIE	\$ 1.600
NOEMBRIE	\$ 4.820
DECEMBRIE	\$ 10.875
IANUARIE	\$ 6.175
FEBRUARIE	\$ 3.620
MARTIE	\$ 3.075
APRILIE	\$ 3.660
MAI	\$ 2.242
Iunie	\$ 1.305

IULIE SI AUGUST

MIHAIL RACUTTI	Oshawa, Ont., Can.	1.000
VASILE HIBOVSKI	Toronto, Ont., Can.	500
TRAIAN SEKESAN	Hamilton, Ont. Can.	100
Prof. ANGHEL RUGINA	Jamaica Pl., Mass., USA	100
ANONIM	Montreal, Que., Can.	100
VASILE BASARABESCU	Hermitage, Penn., USA	100
PAUL DINU	Toronto, Ont., Can.	100
ION ANCUTA	Toronto, Ont., Can.	75
Pr. STERIE MIHADAS	Toronto, Ont., Can.	50
CORNEL CORSATEA	Warren, Ohio, USA	50
ILIE POPESCU	Ottawa, Ont. Can.	50
DOREL BALOS	Cleveland, Ohio, USA	50
NICOLAE BOJIN	Cleveland, Ohio, USA	50
FLORIN MARINESCU	Toronto, Ont., Can.	50
ANONIM	Toronto, Ont., Can.	50
T. BADESCU	Toronto, Ont., Can.	50
PETRE LUCACI	Cleveland, Ohio, USA	50
PETRU RATIU	Roma, Italia	45
MARCEL MOSOIU	Toronto, Ont., Can.	40
CONSTANTIN CACIULA	Astoria, N.Y., USA	25
NICOLAE NOVAC	Highland, Indiana, USA	25
C. FLORESCU	Long Island City, N.Y., USA	25
MARIUS CLESIU	Ridgewood, N.Y., USA	25
ANITA PODSDEK	Skokie, Ill., USA	15
MIRCEA PETRINI	Lorain, Ohio, USA	10

TOTAL \$ 40.157

Cei ce doresc să ajute la construirea CENTRULUI CULTURAL dela Câmpul Românesc, sunt rugați să trimită cecul lor pe adresa: ASOCIATIA CULTURALA ROMANA, (FONDUL DE CONSTRUCȚII), P.O.Box 4217, Station "D", Hamilton, L8V 4L6, Canada.

SEARA CEA DE TAINĂ

Bat clopote! ce cheamă, ce trezesc ce plâng, ce dau viață, ce arată, ce ne caută și ne adună.

Bat clopote în țara de suflet a lui ZAMFIR, pe plaiurile și dealurile lui, pășite de ritmurile și respirația noastră de ROMANI dintotdeauna.

Bat clopote și de dojană pentru toți ce-și astupă urechile și credința; pentru

toți ce s'au "lăsat în voie" curentelor sau vânturilor ce iubesc ciulinii.

Sufletul românesc a bătut hotare, a bătut stâlpi adânci în pământul moralei și credinței noastre, a "bătut o limbă și cultură-monedă fără de pret - sufletul românesc iubește o muzică și un dans - un ritm al lui în formă și culoare-ciulinii n'au decăt

să-și dea aplauzele lor la tot ce sună, strident și'n ritmuri schinguite - vor fi pierduți și uitați. Nu. CARPATII, BRANCUSI, DUNAREA, ZAMFIR, SUNT NEPIEITORI!...

Correspondent

Impresii dela festivalul LANAUDIÈRE, ținut la JOLIETTE în seara zilei de Sâmbătă, 19 Iulie, a.c.

COMEMORAREA DELA PARIS A "ZILEI NAȚIUNILOR CAPTIVE"

Duminică 20 Iulie 1986, din inițiativa neobositului luptător anticomunist, Remus Radian, s'a comemorat și în Franța "Ziua Națiunilor Captive", sărbătorire ce a coincis atât cu cea tradițională dela New York, cât și cu cele organizate în același scop, la Geneva de către Dumitru Ionescu și la Bruxelles de către Nicolae Lupan, precum și cu o zi înainte la Bonn.

La Paris, manifestații s'au întrunit pe esplanada Trocadero-ului, unde, în afara numeroșilor participanți Români, au fost prezente și câteva delegații ale unora dintre Națiunile Captive, precum reprezentanți ai Afganistanului, Cambodgiei, Ungariei, Poloniei și Rusiei libere.

Incolonați, cu steagurile naționale în frunte, manifestații scandând libertate atât pentru Națiunile Captive cât și în special pentru țările reprezentate în cortegiu, s'au îndreptat, străbătând Bulevardul Albert I de Monaco și President Kennedy, spre Statuia Libertății (replă în miniatură a celei oferite în 1886 de către Statul francez celui american). Ajunși acolo, participanții la comemorare s'au grupat lângă soclul Statuii Libertății și au ascultat cuvântările rostite de vorbitorii aparținând delegațiilor Națiunilor Captive, prezente la această manifestație.

Astfel, luând cuvântul în ordinea alfabetică a țărilor reprezentate, s'au perindat la tribună delegatul Cambodgiei, Dl. Pong Kim Koan, urmat de cel al Ungariei, Dl. Kalman Domotor și de cel al Poloniei, Dl. Brzovtek, seria vorbitorilor încheiându-se cu delegații Români, D-nii Dan Cernovodeanu din partea "Uniunii Românilor Liberi" și Nicolae Evolceanu din partea "Consiliului Național Român".

În cuvântarea sa, delegatul cambodgian, a amintit suferințele țării sale sub ocupația comunistă, denunțând crimele și abuzurile săvârșite de asupritori. Vorbitorul următor, reprezentând "Asociația foștilor combatanți maghiari", a evocat lupta eroică a poporului ungar contra ocupanților sovietici și a comunismului, acuzând de pasivitate și de indiferență pe vest-Europeni, care ar fi trebuit să înțeleagă că expansiunea sovietică nu se va opri la granițele Cortinei de fier, flagelul roșu amenințând cu înfudarea și restul Europei.

Delegatul polonez, reprezentând partidul "Confederația pentru Polonia Independentă", a amintit că țara sa geme sub opresiunea Sovieticilor, situație tolerată de Occidentali cu nepăsare.

Românii s'au bucurat de favoarea de a avea doi vorbitori. Primul, reprezentând "Uniunea Românilor Liberi", a făcut un scurt istoric al comemorării în Statele Unite, de 28 de ani încoace, a "Săptămânii Națiunilor Captive", arătând că această comemorare devenită tradițională, a fost adoptată în prezent și în Europa de către reprezentanții acelorași

națiuni subjugate de Sovietici. Vorbitorul încheie aducând salutul "Uniunii Românilor Liberi" cât și al "Comitetului Național de Eliberare" (din New York), adresat reprezentanților Națiunilor Captive" prezenți la comemorare.

Cel de al doilea conferențiar, vorbind în numele "Consiliului Național Român", a regretat absența delegațiilor Bulgariei, Cehoslovaciei și Vietnamului, evocând apoi lunga perioadă de când Națiunile Captive suportă asuprirea comunistă-sovietică și autohtonă, considerând că această situație intolerabilă trebuie să ia cât mai curând sfârșit.

În final, Dl. Remus Radiana, organizatorul comemorării, a mulțumit celor prezenți pentru masiva lor participare, declarând că manifestarea ce s'a ținut anul acesta a constituit doar un început modest, promițând că anul viitor va avea loc o solemnitate mult mai amplă, grandioasă chiar, a "Zilei Națiunilor Captive" ce se va organiza pe același traseu și în fața aceleiași simbolice monument evocând Libertatea, la care de atâți amar de ani aspiră nefericitele popoare înrobite și asuprite de dușmanii Crucii și ai civilizației.

La sfârșitul emoționantei comemorări, Dl. Brzostek, delegatul polonez, a împărțit celor prezenți manifeste ce solicită vehement eliberarea lui Leszek Mock-zulski, istoric din Varșovia și principal fondator al partidului "Confederația pentru Polonia Independentă", arestat de regimul comunist din această țară, împreună cu alți patru întemeietori ai aceleiași partid.

La comemorarea "Zilei Națiunilor Captive" au participat în afara delegațiilor străine amintiți (dintre care mai menționăm și prezența D-lui Feinberg, curajosul reprezentant al Rușilor liberi) și un numeros public alcătuit în principal din compatrioții noștri din Paris. Amintim pe D-na Lia Constantinescu, apoi pe Dl. Remus Radiana, inițiatorul comemorării, precum și pe reprezentanții "Uniunii Românilor Liberi" (Dan Cernovodeanu, Radu Roșeanu și Doru Novacovici) cât și pe cei ai "Consiliului Național Român" (Nicolae Evolceanu și Cicerone Ionițoiu), semnând apoi și prezența D-lui Ștefan Gane (Asociația pentru Apărarea Monumentelor și Ansamblurilor istorice din România), Dl. Alain Paruit (Radio Europa Liberă), Părintele Constantin Târziu și alții.

Atât pe esplanada Trocadero-ului, cât și pe întreg parcursul demonstrației, precum și în fața Statuii Libertății, numeroși turiști străini, atrași de prezența steagurilor și a manifestațiilor, s'au apropiat și au pus întrebări, cerând detalii asupra situației actuale a Națiunilor Captive.

Correspondent

DIN ELVEȚIA

FRATI ROMANI,

Părintele Gh. Calciu Dumitrescu, cu ocazia noului turneu de conferințe ce-l va întreprinde în Elveția, va oficia un serviciu religios împreună cu un sobor de preoți, în ziua de Duminică 26 Octombrie 1986 ora 11, 30 la Geneva.

Se vor înălța rugăciuni de obște exilului românesc pentru odihna celor care și-au jertfit viața sau au fost uciși în închisorile comuniste pentru credința

și libertatea neamului nostru. Ne vom mai ruga lui Dumnezeu pentru ușurarea suferințelor poporului român și pentru eliberarea lui cât mai curând.

În aceeași zi, după amiază, la ora 18, va avea loc la Universitatea II din Geneva, rue general Dufour 24, - Proiectarea unui film care va prezenta situația actuală din România și

- Conferința Părintelui Calciu, cu subiectul:

"POPORUL ROMÂN: O ISTORIE A SUFERINȚEI SI SALVARII"

Toți cei care nu și-au uitat strămoșii și pământul străbun, din întreaga Europă, sunt invitați să participe împreună cu prietenii noștri elvețieni, la aceste manifestări românești.

În numele Comitetului de inițiativă

Dumitru IONESCU

SĂ RÂDEM... SAU SĂ PLÂNGEM...?

ANUL 8 Nr. 62

APARE CÂND ARE INSPIRAȚIE

URZICA LIBERĂ

Dinu Mătrăgună

GLUME

* Helicopterul prezidențial s'a oprit într-o zi în mijlocul unui câmp. Nae coboară, uitându-se speriat să nu-i iasă de undeva din spate vreun țaran nemulțumit. S'a liniștit însă îndată ce securitatea și armata i-au dat onorul militar, sperind iepuri și ciocârlile care învolsă până atunci atmosfera câmpenească. Se-ful intră într'un loc de porumb și-l întreabă pe un bătrân, care nu-l cunoscuse pe fiul Scorniceștii lui:

- Ei, ce zici, moșule, de noua revoluție agrară din țară ?
Bătrânul țaran, slab, plin de praf și cu privirile amărite, se opri o clipă din rușul știuleților, apoi zise cu sinceritate:
- Apoi de, taică, ce să zic ?
Chiar așa, o revoluție cum zici mata, mi se pare prea mult și greu de făcut... Dar ia, colea, o răscoală bună ca'n 1907 cred că toți țararii o doresc, ca să ne luăm pământurile înapoi dela ticăloșii de comunisti și ca să-i dăm jos pe câinele ăla turbat dela București !

* Bulă la școală este întrebat la ora de geografie, cu cine se învecinează România.

Bulă răspunde: România se învecinează la Sud cu sora Bulgaria, la Vest și Sud cu surorile Iugoslavia și Ungaria iar la Est și Nord cu cumnatul URSS.

Cum asta Bulă ?
Păi nu o ține pe sora noastră Basarabia ?

* În România, poporul a devenit foarte credincios:
- Dimineața, cu noaptea în cap se duce la slujbă.
- La prânz face post.
- Si seara aprinde lumânări.

* Tatăl lui Bulă a murit. Coșciugul era așezat pe prisma casei. În slujba pe care o ținea, preotul spusese printre altele: "Iartă-i lui, Doamne, păcatele cele gândite și săvârșite, primește-l în împărăția Ta și așează-l într'un loc cu verdeață".

În acest moment Bulă tresare și spune disperat: "Stai, părinte, spune-i să-l ducă într'un loc cu carne, că de verdeață a murit!"

* Noi Români din strătănată nu trim adânci sentimente de regret pentru nedreptatea care s'a făcut în anul 1985 la decernarea premiilor "Nobel" pentru fizică, chimie și literatură.

Deținătorii ar fi trebuit să fie după cum urmează:

Fizică - Nicolae Ceaușescu - pentru lucrarea "Propagarea întinericului cu viteza luminii"

Chimie - Elena Ceaușescu - pentru lucrarea "Polimeri, Poli-peri și Poli-nuci"

Literatură - Nicu Ceaușescu-

pentru lucrarea în versuri "Eu cu mama și cu tata / Pân'la vară vă dăm gata".

* În sectorul agricol, un grup de cercetători, sub directia supra-veghere și îndrumare a tov. Acad. Dr. Ing. Elena Ceaușescu, a obținut un nou hibrid de porumb. Acesta are o înălțime de 75 cm și un știulete în greutate de 300 g. Descoperirea a fost necesară pentru ca la strângerea recoltei să poată participa cu succes și "Soimii Patriei".

* Bulă, pentru ce-ai făcut 15 ani de închisoare?
- Pentru că l-am privit pe Sefu' printr'o lunetă !

- Si, cum numai pentru asta să fi fost condamnat cu atâtă cruzime ?

- Da, dar luneta mea era montată pe o pușcă...

* La ora de socialism, profesoara de științe sociale, întreabă clasa despre definiția exactă a legii în socialism. Nimeni nu știe să răspundă. După câteva minute, Bulă ridică mâna și este solicitat să formuleze definiția:

- În socialism legea este o barieră în fața căreia boii se opresc și așteaptă degeaba să se ridice, căpeii se strecoară pe dedesubt, iar lei sar peste ea și merg liberi înainte !

CEAUȘISIME

După cum se știe, familia celor doi mari C. (academicieni) stau ceasuri întregi în stațiunea prezidențială dela Neptun cu burțile la soare, culcându-se târziu după ce vizionează videocasete cu desene animate pentru copii, singurele filme pe care de altfel le înțeleg și ei mai bine.

Totuși, într'o dimineață, pe la cinci, Nae se trezește mai devreme ca de obicei, iese în balconul dinspre mare și privind plictisit începutul răsăritului de soare, cască lung, se întinde și zice ca pentru sine:

- Bună dimineața, soare!

Spre surpriza lui, aude că i se răspunde cu claritate:

- Să trăiți, toa'șe Președinte!

Nae puțin cam speriat, scutură din cap ca să fie convins că nu visează, se freacă la ochi cu iuteală și repetă salutul, adresându-se de data aceasta mai tare:

- Bună dimineața, soare!!

Scena cu răspunsul se repetă invariabil, salutul auzindu-se și mai clar:

- Să trăiți tovarășe Președinte!

La una ca asta chiar că nu se aștepta. Nae alergă într'un suflin în dormitor, o zguduie zdravăn pe Leana lui, care dormea buștean, îi spune cu glasul tremurând ce-a auzit și-i face semn să fie atentă când el vorbește cu soarele:

- Bună dimineața, soare!

Leana aude și ea răspunsul și rămâne ca trăsnită.

Tovarășul meu drag de lupte revoluționare - i se adresa dânsa profund tulburată -, primul nostru președinte din istorie! Știu că ești mare, că ai salvat omenirea dela o catastrofă istorică, luptând pentru pace, știu că te cunoaște o lume întreagă și că tot globul ăsta pământesc te cinstește ca pe adevăratul lui mântuitor, dar n'am putut crede niciodată că până și astrele universului, soarele însuși să te respecte și să te salute. Ești un geniu, Nicule, un supra-om și dacă tu ești așa de mare, înseamnă că nici eu nu sunt altfel... De aceea îți dau un sărut revoluționar. Leana transpirase și era toată udă de fericire...

A doua zi, dis-de-dimineață, amândoi așteptau nedormiți, încă dela crăpatul zorilor, în balcon, să răsară soarele. Când, în sfârșit, marginea discului luminos se ivi de sub valurile aprinse ale mării, cei doi țâșniră veseli din fotolii în picioare și salutând ca ilegalistii cu pumnul strâns, strigară într'un glas înneecat de emoție:

- Bună dimineața, soare!

Si de data aceasta se auzi același răspuns de ieri, însă cu o altă voce, puțin cam răgușită:

- Să trăiți, tovarășe Președinte! Dar nu-i Soare, ci Mardare! Tovarășul căpitan Soare, a fost ieri de serviciu!

Si dintr'un tufis, de sub balconul prezidențial, iese un vlăgan de ofițer cu epoleții albaștri, dela pază, care având o mutră tămpă, incremenise salutând cu fața în sus, înțepenit în poziție de drept în fața celor doi stăpâni care-l priveau cu dispreț și dezamăgire.

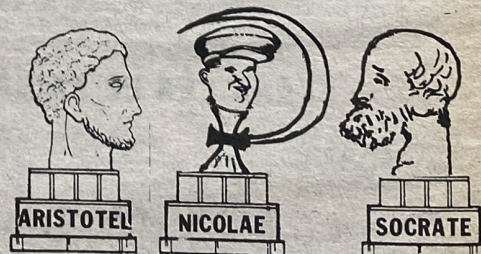
- Idiotul ăsta, ne-a stricat toată ziua, Nae! - Zise savanta mondială și amândoi îi întoarseră spatele fără să-i mai răspundă un cuvânt.

Rățoiul exilat

ANUL XV

OUL Nr. 71

LECȚII DIN CARTEA "ANILOR LUMINĂ"

Cei trei învățați sunt doi: NICOLAE !

Dona RĂȚOIUL

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Din 30 în 30 de zile:

NICOLAE DESPRE NICOLAE

S'a sărbătorit cu fast, bătaie de tobă și apariția castraveților pe piață, împlinirea a 21 de ani dela cel de al IX-lea Congres al partidului:

"Eveniment istoric-scrie" Inf. Buc. 10 Iulie a.c." --ce a deschis calea spre mărețiile înfăptuiri ale celei mai înfloritoare epoci din existența milenară a patriei".

Si un eveniment atât de mare, cu castraveți, bureți și coadă la brânză, nu putea trece neobservat de tov. Ceaușescu care a ținut să precizeze:

"Toate remarcabilele înfăptuiri (inclusiv castraveții, bureții și coada la brânză) pe care le-am obținut în această perioadă au fost posibile datorită faptului că hotărârile congresului al IX-lea la care a fost ales) au descătușat energiile creatoare ale întregului popor (inclusiv ale militienilor) și au luminat (cu 15 wați) drumul spre noi culmi de progres (alimentație științifică) și civilizație socialistă (bazată pe țigările Kent) în patria noastră."

Tov. Nicolae Ceaușescu, când vorbește despre tov. Nicolae Ceaușescu, este foarte modest!

A MAI SCHIMBAT UNUL

Tovarășul Vasile Bulucea, Ministrul Transporturilor și Telecomunicațiilor a fost înlocuit cu tov. Pavel Aron.

O MINUNE LA MÂNĂSTIREA NEAMȚ?

Dintr'o scrisoare primită din țară:

"...În dimineața zilei de 27 Mai a.c. (ziua Sf. Mucenic Eladie, N.R.) pământul s'a ridicat singur în mod miraculos și săpând în acel loc au găsit oseminte."

"După inscripția unei cărămizi se pare că ar fi vorba de anul 1600."

La Mânăstire se fac rugăciuni pentru odihna sufletului necunoscutului călugăr mort acum aproape 400 de ani. (Călugării sunt înmormântați cu capul odihnindu-se pe o cărămidă, N.R.)

Oamenii din împrejurimi privesc aceasta ca o "minune."

SEMNE DE DISPERARE

Din îndemnul cotidiene publicate de mas-propagandă ne putem da seama că în țară sărăcia e mănăstă cu biciul.

Reproducem un subtitlu din "Rom. Liberă", 11 Iulie a.c.

"Cu fiecare combină, să se realizeze și să se DEPOSEASCĂ (Sublinierile noastre) zilnic norma de lucru stabilită..."

"...activitatea combinelor trebuie astfel organizată ca în timpul recoltării să nu se producă, SUB NICI O FORMA (Sublinierile noastre) pierderi de boabe."

Boabele de grâu, cu care altă dată se hrăneau păsările cerului, au devenit astăzi o comoară națională.

FUG ÎNTRUNA

În luna August au cerut azil politic în portul spaniol Las Palmas șapte marinari români, iar în Pireu untânăr ce a fost ascuns pe un cargo.

CU ECONOMIA LA PAGINA I-A

Dela ședința C.P.E., 11 Iulie a.c.

"...s'au prevăzut programe concrete în vederea lichidării în cât mai scurt timp a stocurilor supranormative atât la producția internă, cât și la cea pentru export....în viitor eliberarea materiilor prime și materiilor necesare producției precum și a fondurilor financiare să se facă numai pentru producția la care este asigurată desfacerea pe bază de contract, la intern și export."

Au trecut decenii de "superbe" realizări industriale, economice, și toate altele, până când chibzuitorii au deschis cartea ca să învețe:

Nu investești bani într-o industrie unde-ți lipsesc majoritatea materiilor prime și nu începi producția până când mai întâi nu-ți găsești clienții ca să-ți cumpere marfa.

Totuși este un progres! Marele Dr. în Economie a deschis cartea și a ajuns cu lecția la titlul din prima pagină!

SĂPTĂMÂNA DE LUCRU

În Ungaria și Uniunea Sovietică săptămâna de lucru este de 40 de ore. În Iugoslavia de 42 de ore, în Bulgaria de 42,5 ore.

RSR deține recordul, este singura țară din Europa cu o săptămână de lucru de 46 de ore.

CUVINTE NOI

I. Butnaru scrie: "Rom. Liberă", 23.08.86 că s'au introdus în limba română cuvinte noi ca: robotizare, automatizare, etc. și recent cuvintele intensivizare și eficientizare.

Noi propunem alte două cuvinte nou-nouțe: Scornicoibalsonizare și Ceaușizare.

SCOR RSR-IST

Dacă dintr'o echipă de 12 se întorc în țară șapte, scorul este 7 pentru Nicolae și 5 pentru lumea liberă.

La turneul internațional de tenis pentru juniori, trei din ei au cerut azil politic: Manuel Nicolae, Laurențiu Bucur și Alexandra Talos (16 ani).

Nu știm câți securiști au păzit pe sportivi, dar scorul înregistrează 3 pentru lumea liberă.

CLĂDIM TUNELURI

Pe lângă tunelul care leagă clădirea CC-ului cu Palatul Republicii, sunt acum în construcție:

Un tunel ce va lega Gara Prezidențială (fosta Gară Regală) din Sinaia cu Castelul din Sinaia.

Alte săpături se fac sub dealul Spirei pentru a lega Palatul Cotroceni cu viitorul Centru Civic ce se construiește între Uramus, Mitropolie și Sebastian.

Un alt tunel este destinat familiei regale în cazul unui război atomic. Tunelul se află sub Lacul Floreasca.

TRISTA VARĂ...

Hotelurile de pe Valea Prahovei: Palas, Sinaia, Montana și recentul construit Internațional, sunt aproape goale. Turistii (în special cei din Germania de Vest) preferă alte țări, în special Bulgaria.

Această tristă vară cu camerele goale este consecința lipsurilor de alimente, a suprafeherii polițienești, a lipsei de apă caldă, închiderea localurilor la ora 10 seara, a murdăriei, a mojiciei personalului dela hoteluri, etc.

DUBLARE ÎN 2 ANI

RSR a dublat exporturile de alimente către URSS dela 158 milioane ruble în 1983 la 349 milioane ruble în 1985. În 1985 RSR a exportat în URSS 101.000 tone carne.

HRANA CEA DE TOATE ZILELE

Ce se găsesc din plin în București - dovlecii.

FOTO: CORRIERE DELA SERA

Ultima carte de telefon în România a fost tipărită în 1977. Si pentru că e vorba de o carte de telefon, ea nu se găsește la hoteluri, la restaurante, și bineînțeles nici în cabinetele de telefon.

În actualul plan cincinal nu-i prevăzută o viitoare tipărire. Toți Românii plecați din România în ultimii nouă ani de zile, figurează în cărțile de telefon.

"Circa 30 dintre accidentele urbane au la origine căderi de pe scara autovehiculelor sau acroșări la stațiile transportului în comun." (Inf. Buc. 10.07.86). De vină sunt șoferii...care pleacă din stație înainte de a se închide ușile, dar ușile nu se închid din cauza aglomerării pasagerilor...I.T.B. va introduce un nou dispozitiv care nu va permite pornirea mașinii dacă ușa nu e închisă.

În mai mult de 500 de fabrici și uzine se află consilieri sovietici. În special Rușii sunt în controlul fabricilor de armament.

S'au deschis lucrările la Santierul Național al Tineretului Canalului Dunăre-București."

Deschiderea s'a făcut cu alai, cu tobe și cu o telegramă adresată tov. Ceaușescu. Explicația necesității acestui canal o găsim în textul telegramei: "...se va crea capitalei României socialiste o nouă și grandioasă deschidere către lume."

După terminarea canalului se vor organiza excursii, directe cu barca București-New York.

O POVESTE CU SIFON: Lipsesc de pe piață capsulele pentru auto-sifoane. În cele 117 centre de vânzare, cutiile cu capsule se vând doar odată pe săptămână, prin rotație. Capsulele nu rezistă la mai mult de 4-5 umpleri. Motivul defectării: materialul din care sunt făcute. Bineînțeles că băuturile răcoritoare lipsesc doar în timpul verii...

"N'avem mărunt", este scuza pe care o dau casierii atunci când trebuie să-ți dea restul. Unii casieri sunt "conștiincioși", îți dau rest servetele și alte mici articole de care n'ai nevoie și de care magazinul caută să scape.

S'au împlinit 125 de ani dela întemeierea liceului "Stefan cel Mare" din Suceava. Aci s'a păstrat flacăra românească în timpul imperiului Austro-ungar.

Noile apartamente vor fi construite fără bucatărie. Scopul e ca lumea să mănânce doar "preparate culinare" ce vor fi împărțite locuitorilor prin cantinele de bloc. Pentru anul viitor, tot al cincilea Bucureștean va trebui să mănânce ce-i oferă guvernul.

O nouă cursă aeriană menită de a satisface grămada vizitatorilor ce doresc să-și petreacă vacanța pe litoralul cernobilizat.

Un avion, odată pe săptămână (Duminică), face o singură cursă dus-întors, București-Constanța. Durata zborului, 35 minute.

La Cluj-Napoca s'a instalat o nouă linie de tramvai pe platforma industrială "Someș-Nord".

Cei care cunosc situația din Basarabia, spun că acolo se trăiește mai bine.

Orașul Huși, are un singur taxi!

În cele mai multe orașe îngrijirea străzilor cade acum în sarcina cetățenilor. "În vacanță, elevii cu note mari la...activități gospodărești" scrie "Inf. Buc." Vacanța și odihna însemnând muncă...voluntară.

Prețul dolarului la negru a crescut la 60-70 lei. Când te vâd că ești străin, unii te acostează și-ți bagă lei în buzunar că să le dai dolari. Oamenii sinceri ce caută să-și cumpere cu valută alimente dela "SHOP", alții, agenți provocatori ai siguranței.

La biblioteca Institutului Pedagogic din Iași (fosta Școala Normală Vasile Lupu) nu se găsește în bibliotecă nici un volum tipărit înainte de 1944.

Numărul mediu al personalului muncitor a fost la sfârșitul anului 1985 de 7.661 mii (Rom. Liberă).

Unei tinere de 16 ani, care dorea să-și vadă tatăl în Suedia, i s'a confiscat pașaportul (pentru care așteptase un an și jumătate) pe motivul că își cumpăraseră bilet de tren, și nu și-a cumpărat un bilet de avion care costă de cinci ori mai mult.

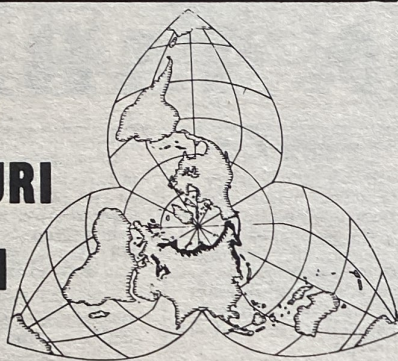
S'a inaugurat sezonul furturilor de telefoane. Sub motiv că trebuiesc schimbate, reparate, etc. se colectează aparatele din casele particulare, oficii și de ori unde se găsesc. Piesele ce compun telefonul servesc la construirea aparatelor de radio.

Țările din CAER, la sugerarea tov. Gorbaciiov, încheie, între ele, contracte comerciale pe lungă durată care ating anul 2000.

Se găsesc în țară articole de cosmetică: parfumuri, creme, etc. Dar data garanției vânzării e de mult expirată! Se vinde tot ce nu mai este legal ca să se vândă.

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

AFRICA DE SUD

Este greu să nu găsești, să nu auzi și să nu vezi în fiecare zi în ziare, la radio sau televiziune ceva care să nu fie îndreptat împotriva guvernului sudafrican. Si nu de azi, ci cu ani în urmă și mai ales în țările din lumea liberă. Dacă ai da crezare la ce vezi, ce auzi și ce citești, trebuie să te convingi că Pieter Botha și guvernul său nu au altceva de mâncat decât carne de negri, și ca băutura sângelui victimelor. Oameni politici și miniștri occidentali, oameni de afaceri și agenți de mare și mic calibru, de asemenea occidentali, zboară acolo să vadă adevărul și să raporteze cât mai fidel guvernului sau celor care i-au trimis. Chiar regina Angliei face minstrări oficiale primului ministru, că Majestății Sale, Africa de Sud îi procură preocupări.

În orice caz Africa de Sud devine în fiecare zi problema numărul 1 a lumii. Si pentru că ea este în centrul discuțiilor, tin să scriu aceste rânduri despre ea.

Africa de Sud proprie, are o suprafață de 1.123.226 km patrați, adică, atât cât Franța, Germania, Olanda și Belgia numără împreună. Este împărțită în patru provincii. Populația este de peste 31 milioane de locuitori, dintre care cam 5 milioane sunt albi, aproape 3 milioane mulatri, vreo 2 milioane asiatici, cam o sută de mii evrei, iar restul negri. O omogenitate etnică între mai sus citatele populații nu există. Negrii

care sunt cei mai numeroși, provin cam din șase grupuri etnice care își au limba, cultura și ordinea lor proprie, căci sunt ultimii veniți și așezați în această țară. Albi provin din diverse țări europene ca de exemplu Olanda, Germania, Portugalia, Anglia, Grecia, Italia, etc. Ei s'au așezat în această țară după 1652 când a fost descoperită. Limbi oficiale sunt engleza și africana - un amestec de olandeză, limbi europene și locale. Din întreaga populație 90% este alfabetizată și 90% sunt creștini.

Cum Africa de Sud este mărginită de două oceane (Atlantic și Indian) și de Polul Sud, are 3000 km de coastă. Are și munți înalți de 3000 metri. Are înținuturi secetoase, dar și bogate în apă. Înă mai presus de orice posedă un subsol cu bogății fără egal în lume: începând cu aurul și diamantele, la care se adaugă metale și mai prețioase progresului necesar de azi și de mâine al lumii. Ele îi aduc un uriaș beneficiu în balanța comercială în câștig, în stabilitatea monetară și în încrederea pe care o are azi lumea întreagă în Africa de Sud, mai ales că este foarte bine administrată. Pentru lumea liberă, existența Africii de Sud are o și mai mare importanță: ea îi asigură aprovizionarea cu materia primă a energiei fără de care nu mai poate trăi. Dar asupra acestor probleme, vom reveni.

Un fapt este cert: nivelul de trai al cetățenilor

sudafricani este superior oricărei țări din continentul negru. Sistemul de comunicații de orice fel, se apropie de cel vest-european și odată cu el, cel social și medical. Nu întâmplător prima plantație cardiacă din istoria lumii s'a făcut acolo. Baza politică este pluripartinică, deci democratică. Înțreține relații democratice cu aproape toate țările și protejează investițiile străine. Președintele statului este și primul ministru.

Am spus că Africa de Sud este o democrație. Dacă vreți cam autoritară, dar în acest sens mă gândesc la cele spuse de Pieter Botha acum vreo câteva luni: "Noi căutăm să-i apărăm pe negri, care sunt atacați de alți negri". Pentru că după câteva zile să vadă la televiziune câteva secvențe: o grupă mare de negri luptau cu o altă grupă tot de negri. Poliția lui Pieter Botha era formată tot din negri, care căutau să-i despartă prin toate mijloacele.

Dar de ce să recurgem la televiziune sau radio, ca să demonstrăm democrația de acolo? Să recurgem și la presă. Șeful Bisericii anglicane sudafricane este un negru, Arhiepiscopul Tutu. Are premiul Nobel pentru pace și pe piept îi atarnă un crucifix de aur. Ei bine, acest șef al Bisericii naționale sudafricane, îl ocărăște pe șeful oficial al statului în fiecare zi. Iar despre lumea liberă (care are interes în libertatea apelor din Sudul

FRĂȚIE COMUNISTĂ

Rebeli înarmați aparținând organizației comuniste peruviene de tip maoist, Shining Path, au atacat ambasada Uniunii Sovietice din Lima, cu focuri de mitralieră. Un funcționar a fost omorât. Atacul rebelilor a fost motivat de masivul transport de armament pe care URSS l-a furnizat guvernului socialist din Peru. Acest atac vine și ca o urmare a revoltei deținuților comunisti din trei închisori peruviene, în zilele de 18-19 Iunie crt., unde peste 250 de deținuți revoltați au fost uciși.

NICARAGUA SE ÎNARMEAZĂ

Nu s'au stins încă ecourile aprobării mult discutate 100 milioane de dolari, ajutor american, pentru naționalistii anti-sandinisti și comunistii din Nicaragua, au triplat numărul elicopterelor impoartate din URSS, pentru lupta contra populației

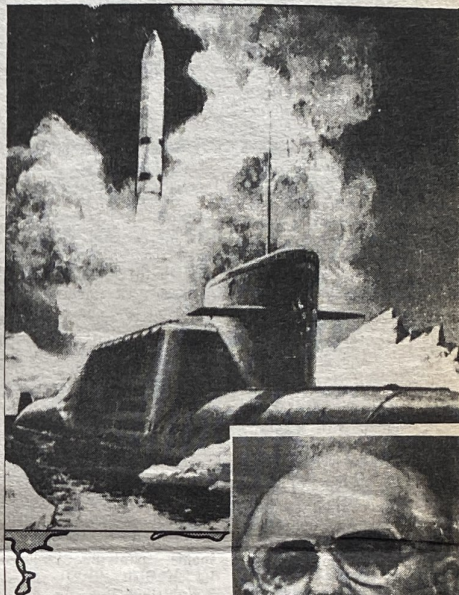
anti-comuniste. În drumul spre stalinism pe care se îndreaptă Nicaragua, a fost interzis ziarul ne-comunist La Prensa, iar Părintele Bismarck Carballo și Episcopul Pablo Antonio Vega, sunt expulzați din Nicaragua.

FAMILIA SOCIALISTĂ

Rata divorțurilor în URSS a "crescut alarmant" anunță Moscovașca Pravda. Numai 37 din căsătorii durează peste 3

ani iar după zece ani, 70% de căsătorii sunt desfăcute. Numărul divorțurilor a crescut dela 636.000 în 1981 la 1 milion în 1983.

FORȚELE SOVIETICE ÎN PACIFIC

Amibiția lui Mihail Gorbaciov ca Uniunea Sovietică să ajungă o putere pacifică a fost evidențiată în discursul său ținut la Vladivostok (URSS) la sfârșitul lunii August, în care a precizat că datorită presiunilor japoneze și chineze pe de o parte, cât și forțelor Statelor Unite pe de alta, Uniunea Sovietică se vede obligată să întărească forțele navale din Pacific. Acest lucru nu este nou, deoarece Rusia, încă din timpul imperiului țarist urmărea să devină o forță în zona pacifică.

Astăzi, Uniunea Sovietică menține baze militare în apropierea Japoniei și în Vietnam, care pot oricând periclita securitatea forțelor USA din Pacific. Dacă în cuvântarea sa din Vladivostok Gorbaciov a menționat că își va retrage din 6 - 8.000 soldați din Afganistan, el nu a dat de înțeles că ar dori să negocieze o retragere din Vietnam și din insulele nordice ale Japoniei, care reprezintă un pericol real pe linia dintre Oceanul Pacific și cel Indian.

ORTEGA ÎN STATELE UNITE

Rămășă încă la ideala formulă democratică a totalei libertăți de gândire, exprimare și circulație - cum a rămas și la sistemul vechi al măsurilor și termometrelui - Statele Unite au permis ipocritului Daniel Ortega să vie la New York și să atace Statele Unite în mod grosolan, sub pavăza agenților de securitate plătiți de... "guvernul american". Teroristul sandinist s'a plimbat prin mai multe orașe și state americane, pentru a strânge fonduri și adeziunea cetățenilor americani, de a presa Congresul să nu acorde ajutor militar, naționalistilor din Nicaragua.

Sinistrul dictator nicaraguan a fost invitat ca oaspe de onoare și de reverendul de culoare J. Jackson - cel care în 1984 a încercat să obțină numirea de candidat al Partidului Democrat, la Președinția Statelor Unite. Creștinul reverend Jackson, a ignorat total faptul că sandiniștii din Nicaragua în frunte cu oaspele său Ortega, au pornit o campanie anti-creștină și au expulzat episcopii și preoți catolici, pentru faptul că nu au acceptat amestecul comunistilor în Biserică.

Despre huiiduiile de care a avut parte Don Daniel Ortega din partea refugiaților din Nicaragua, presa a uitat să scrie...

NOUA ENERGIE

După "criza petrolului" care a alarmat țările industrializate, mari consumatoare de energie, cercetările au fost îndreptate spre noi surse de energie. Tipuri noi de mori de vânt și celulele fotovoltaice, pentru transformarea energiei solare în electricitate, au fost experimentate cu un succes limitat. De curând, cercetătorii dela National Laboratory din Los Angeles, Statele Unite și Departamentul Energiei, au experimentat cu succes un nou tip de energie.

După o forare la circa patru mii de metri în New Mexico, milioane de tone de apă au fost pompat în adâncime, unde au întâlnit rocile incandescente și au revenit la suprafață încălzite la circa 320 C.

Aționând două turbine: prima la căderea apei și a doua la întoarcere, (aburi) plus cantitatea de apă fierbinte care poate încălzi orașe întregi, noua sursă de energie nepoluată și practic infinită, este prevăzută ca energia viitorului. Experimentele cu această energie se întind în întreaga lume. Marea Britanie experimentează la Cornwall, Piața Comună în Franța la Soult lângă Strassbourg, iar Japonia lângă localitatea Hijiori, circa 320 Km. Nord de Tokio.

Sovieticilor nu le-a reușit nici o încercare până acum, dar găsesc ei niște spioni care să fure planurile capitaliștilor și așa "tehnică sovietică" va fi în frunte...

Cronica internațională

ZIDUL BERLINULUI ȘI DEZARMAREA

—George AUGUSTIN—

La 13 August 1986 s'au împlinit 25 de ani, de când a început construirea "Zidului Rușinii" care desparte Berlinul în zona libertății și închisoarea comunistă. Cu această ocazie, Președintele Ronald Reagan a acordat un interviu ziarului vest german, Bild, în care a spus printre altele: "Germania de Răsărit trebuie să dărâme acest zid, pentru că existența lui în continuare va rămâne o piedică în relațiile noastre cu regimurile responsabile de ridicarea lui... acest zid este un afront adus spiritului omenesc"... "Aș dori să văd dărâmarea lui chiar astăzi și îi chem pe cei care l-au ridicat să o facă imediat"... "Nu există regim care se poate justifica în ochii propriului său popor dacă are pe de altă parte tratat ca prizonier de către propriul său guvern"... și mergând mai departe Președintele american a pus degetul pe rană: "Acest zid ne reamintește de continua împărțire forțată a Europei, a Germaniei și a Berlinului". (s.m.)

"Demolarea lui va fi un pas înainte în îmbunătățirea relațiilor dintre Răsărit și Apus. Existența lui în continuare va rămâne o piedică în relațiile noastre cu regimurile responsabile de ridicarea lui"... "Statele Unite acționează pentru sfârșitul împărțirii nenaturale a Europei și susțin idealul de reunificare a Germaniei pe cale pașnică, în acord cu libera exprimare, democratică a poporului german".

Aceasta este viziunea Președintelui Reagan care exprimă dorința poporului american, marelui învingător al celui de al doilea război mondial.

Răspunsul comunist a venit chiar a doua zi. Agenția de știri Reuter, a comunicat din Berlinul răsăritean, că generalul sovietic Piotr Lusev a fost înlocuit dela comanda trupelor de 400.000 de ostași sovietici staționați în Germania de Răsărit, cu generalul Valeri Belicov, fost comandant al Districtului Militar Carpatice, din sud-vestul Uniunii Sovietice.

Gorbaciov își asigură punctele nevralgice cu oameni noi, devotați lui și aceasta chiar în ziua când la Moscova au început negocierile pentru controlul armamentului între Statele Unite și Uniunea Sovietică. Așa cum era de așteptat din partea Rușilor, negocierile n'au ajuns la nici un rezultat.

Cu puțină atenție nu este nevoie nici de perspectivă politică - se

poate verifica pe viu, umanismul sovietic. Un exemplu grăitor ni-l oferă cazul Rudolf Hess. Revista bavareză Quick, care apare la München, a publicat câteva extrase dintr-o scrisoare disperată trimisă de Rudolf Hess, familiei. Fostul adjunct al lui Adolf Hitler, care a plecat în Anglia înainte de declanșarea războiului anti-comunist, este acum în vârstă de 92 de ani. Practic, se află în detenție de 45 de ani - incluzând și perioada cât a stat în Anglia. De 41 de ani se află însă în situația de condamnat la închisoare pe viață și este singurul locatar al închisorii Spandau din Berlinul Occidental, păzit prin rotație lunară, de paznicii celor patru puteri învingătoare: Statele Unite, Anglia, Franța și Uniunea Sovietică.

În scrisoarea trimisă familiei, Hess, acuză puternice dureri din cauza unei hernii netratate, nu mai poate dormi de durere, care mai vine și dintr-o altă complicație la stomac. În plus, a pierdut 3/4 din vedere. Bolnav, aproape orb și bătrân de 92 de ani, Hess este ținut în continuare închis, pentru că punerea lui în libertate trebuie să întrunească acordul celor patru aliați iar acest acord este blocat de fiecare dată de "umanista" țară comunistă, Uniunea Sovietică, țara care s'a opus permanent la solicitarea celorlalte trei puteri, ca Hess să fie lăsat în grija familiei.

Dacă aruncăm o privire doar asupra imenselor presiuni - mergând până la sancțiuni grave ce se abat asupra Republicii Africa de Sud, pentru a-l elibera necondiționat pe teroristul Nelson Mandela, avem o imagine clară asupra etice politice contemporane... Nimic nou sub soare! Politica și morală cochetează în fața lumii, dar drumurile lor se despart și de cele mai multe ori merg în sens invers...

Dacă perseverența aparține diavolului, se poate vedea în perseverența rusească imaginea lui Satan. Rușilor le este teamă de forța americană, o teamă obsedantă, care nu le lasă nici o noapte de odihnă. Cosmarul lor actual, a început după experimentarea cu succes a Inițiativei Apărării Strategice americane, cunoscută sub numele popular de "Star War". Toate discuțiile începute, toate negocierile publice și secrete între cele două mari puteri, erau punctate de Ruși doar cu obsedanta cerere: renunțai la Star

War.

Este dela sine înțeles că nici un om cu mintea întreagă nu poate accepta stupida pretenție rusească, tălmăcită pe românește în: "Taie-ți craca de sub picioare!" "Star War" - ul american a însumat ani de cercetări, a solicitat miliarde de dolari și este rezultatul originalelor proiecte ale savanților americani. Rușii însă o țin pe a lor: "Renunțai la Star War!" Spre stupefacția lumii întregi dar mai cu seamă spre dezamăgirea celor conștienți de pericolul comunist, Americanii au slăbit frânele. Întâlnirea de anul trecut dela Geneva, a fost prima victorie reputată de Ruși. Cât de mult contează schimbările culturale discutate acolo ca și pseudo-olimpiada Jocurilor Bunei-Voințe dela Moscova, interesează mai puțin. Gorbaciov a reușit să impună discutarea Star-War-ului.

S'ar putea pune întrebarea, dacă Președintele Reagan, care lucid i-a calificat pe Ruși mincinoși, la inaugurarea sa, are acum altă părere despre ei?

Răspunsul este net, negativ. Președintele Reagan, susține hotărât continuarea Inițiativei Apărării Strategice, dar "activiștii" de stânga din Congres, fac tot ce le stă în putință pentru a dirija politica Americii, pe drumul anti-american. Fălcosul senator de Massachussets, Kennedy, face servicii comunismului internațional atât de consistente, încât ambasada rusească dela Washington, rămâne o simplă spieretărie.

Presat de stânga liberală, Președintele Reagan a lăsat să se înțeleagă o posibilă amânare a Star-War-ului cu circa cinci-sapte ani. Timp suficient ca Rușii să fure planurile și să înceapă ei aplicarea Star-War-ului.

În fața pericolului abandonării IAS, s'au ridicat hotărât adevărații Americani. Senatorul Malcom Wallop, Republican de Wyoming și Jack Kemp, Congresman din New York, sunt printre primii alarmați. Într-un articol publicat în cotidianul de mare tiraj, New York Times, ei declară: "Un moratoriu în dezvoltarea IAS, atâtă timp cât Rușii violează tratatul ABM și caută să-și construiască propriul lor sistem IAS, va plasa Statele Unite într-o poziție de ne-învingător, iar pe Ruși în poziția de ne-învinși".

La Moscova a început caruselul negocierilor care nu prevestește nimic bun chiar când se va continua la

Washington. Dela Yalta și dela Helsinki chiar nu s'a învățat nici o lecție? Administrția Reagan ne-a demonstrat că știe lecția. Va fi demonstrată această știință acum sau în viitor? Declarațiile Președintelui american făcute ziarului Bild, de care am pomenit la început sunt grăitoare.

De cealaltă parte a Atlanticului, se încălzesc cazanele de presiune. Harnicii Buri, care prin muncă și luptă pentru apărarea țării, au realizat cea mai prosperă țară de pe continentul african, sunt ținta atacurilor concentrice. Ca din senin, toate bateriile au fost îndreptate împotriva lor, ca și când apartheid-ul a apărut peste noapte. Brutalul amestec în afacerile acestei țări, anulează și bruma de credit ce mai rămăsese în paragraful Chartei ONU "Neamestecul în treburile interne ale altei țări".

S'a tras cortina peste zecile de milioane de victime ucise de comuniști, nu se mai vorbește de temnițele pline de nevinovați de sub stăpânirea roșie din Siberia în Nicaragua, din Etiopia în Cambodgia și din Cuba în România. I-a apucat durul pe politicienii apuseni de teroristul Mandela și de zvăpăiații din Soweto și au trecut la sancțiuni. Nu se va cumpăra aur, uraniu, și alte materiale strategice din Republica Africa de Sud, până când guvernul din Pretoria nu va invita pe bașbușucii cu frunză în față, să ia conducerea guvernului iar intelectualii albi să-i coboare pe băștinași din pomi, pentru a le da pe mână universități și spitale, bănci și companii, avioane și vapoare, catedrale și muzee.

Cum era și normal, Președintele Botha al Republicii Sud-Africane a văzut ridicolul amenințărilor și a declarat că acceptarea presiunilor externe "echivalează cu o sinucidere națională" cu care nu poate fi de acord.

Finalul în această situație, este împingerea importanțului stat african în brațele comunismului și cucerirea de Ruși - fără a trage un singur cartuș - de cele mai strategice poziții din Atlanticul de Sud și acapararea bogatelor surse minerale ale Republicii Sud Africane. Zelul cu care aceeași stângă acționează în lumea apuseană pentru sancțiuni împotriva Republicii Sud Africane, este vizibil dela distanță că este manevrat de Moscova. Conștienți de periculoasa manevră comunistă s'au arătat și de data aceasta Președintele Reagan și Margaret Thatcher.

Efemeride

Sunt fapte care scapă observației marelui public și chiar politicienilor de profesie. Mai cu seamă celor din urmă, dacă nu au vreo legătură cu votul alegătorilor, oricât de mari ar fi tragediile.

Îi este dat acestui nefericit exil anticomunist să aibă parte de un asemenea tratament de totală ignorare a suferințelor celor rămași sub tăvălugul roșu. Declinul Apusului a atins cote îngrijorătoare pentru întreaga omenire, născând legitima întrebare dacă acesta se datorește unei capitulări necondiționate, premeditate, în fața comunismului sau unui daltonism politic.

Amarele reflecții de mai sus, sunt urmarea felului cum a fost tratată în America, zisa "Săptămână a Națiunilor Captive".

Apărută calendaristic pe 13 Iulie 1986, ea a durat până la 20 Iulie.

Spre diferență de anii precedenți, această săptămână nu a beneficiat de o mobilizare în avans, de o publicitate cât de cât mai largă și mai serioasă. Cazul nu se circumscrie numai la comunitatea românească. De aceleași metehne suferă toate comunitățile exilate. De aceea în fața Catedralei St. Patrick, de pe Fifth Avenue din New York unde era locul de întâlnire a tuturor reprezentanților țărilor captive, au fost prezenți doar câteva sute de oameni.

Mijloacele de difuzare incluse în arhivofilia expresie de mass-media au fost quasiinexistente, un singur canal de televiziune a prins doar câteva secvențe, afectând mai puțin timp decât atunci când se anunță arestarea unui criminal sau plescăitul din gură la reclama unui produs alimentar. Dintre cotidianele de mare tiraj, doar ziarul Daily News din New York a prezentat o fotografie a unor copii asiatici și aceasta mai mult cu caracter exotic.

Ceea ce este mai grav însă, tradiționala "Săptămână a Națiunilor Captive", a fost "bruiată" de emisiunile sportive ale domnului Turner, care a ocupat cea mai bună parte a canalului de televiziune 5, cu...Jocurile Bunei Voințe dela...Moscova.

Această parodie a Jocurilor Olimpice, apare ca tichia de mărgăritar pe capul cheolosului în actuala situație politică. Nu de intențiile Moscovei ne vom ocupa însă - comuniștii fiind consecvenți cu tactica adecvată în lupta de clasă - ci de ușurința cu care Statele Unite au acceptat această întâlnire.

Ultimele două olimpiade (1980 și 1984) se părea că au stabilit pozițiile ireconciliabile - reflectate în sport ale lagărului slavei și ale lumii libere.

Ar fi fost cazul mai demult ca Rușii să fie eliminați dela olimpiade, dar nimeni nu avea curajul s'o ceară. Nerușinarea Sovieticilor de a concura cu cei mai calificați profesioniști împotriva tinerilor amatori din lumea liberă a fost și rămâne scandalosă. Rușii au nevoie de propagandă și se folosesc de jocurile olimpice ca de orice alt mijloc pentru a ieși în frunte, prin cucerirea cât mai multor medalii de aur, argint și bronz. De aceea nu putem înțelege de ce au acceptat Americanii parodia acestor jocuri dela Moscova, unde Rușii au câștigat 241 de medalii iar Americanii 141.

Jocurile Bunei Voințe dela Moscova au fost diversiunea comunistă menită să atenueze efectul produs în lume de dezastrul dela Cernobil.

Între lumea liberă și comunism nu există cale de înțelegere așa cum nu poți stinge un incendiu aruncând peste el benzină. Acest fapt a fost scos remarcabil în evidență de Președintele Reagan la inaugurarea ca Președinte al Statelor Unite în Ianuarie 1981. Ce a intervenit de atunci până acum de se merge din nou pe drumul desfundat al detenției? Cine are interes să tragă cât mai mult cortina peste sinistrul spectacol al omenirii aruncată pradă comunismului?

Ne așteptam ca în "Săptămâna Națiunilor Captive" să fie arătate publicului american atrocitățile din Cambodgia, Etiopia, Afganistan, Nicaragua, Katynul, Gulagul, Zidul rușinei, sălbăticia comunistă, anticreștinismul bolșevic începând cu omorirea preoților pravoslavnici ruși și continuând cu profanarea mănăstirilor și moaștelor sfinte din Spania până la dărâmarea bisericilor din România.

Săptămâna Națiunilor Captive, nu este o săptămână oarecare. Ea a fost inaugurată de Președintele Statelor Unite Eisenhower și a devenit o tradiție ca în fiecare an, Președintele American să adreseze mesajul său, Națiunilor Captive.

Mijloacele de difuzare (mass-media) au însă alte orientări decât acelea ale Președintelui și poporului american.

Se cer sancțiuni împotriva Africii de Sud dar se apără obținerea clauzei națiunii celei mai favorizate, pentru clanul Ceaușescu.

Se cere înlocuirea lui Pinochet dar se ajută la întărirea comunismului în Nicaragua.

Se înșală lumea cu dorința de pace sovietică dar tribunalele americane nu conțeneșc cu judecarea proceselor de spionaj în favoarea Rușilor.

În fața atâtor evidențe ale penetrației comuniste, se mai găsește încă presupuși politicieni români, în exil, care se fereșc să colaboreze cu anticomuniștii români, pe motivul că și-ar strica relațiile cu politicienii (și mai ales cu nepoliticienii mai puternici decât politicienii) din Europa și America.

Ce spun acești domni de atitudine Occidentului față de Națiunile Captive?

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni înainte.

CRONICA VREII

O BĂTĂLIE IDEOLOGICĂ AMERICANĂ

— Ion BOIERU —

O mare bătlie ideologică se desfășoară astăzi în Statele Unite. În această bătlie sunt angajate toate forțele politice și toate categoriile sociale, din orice fel de activitate ar fi acestea, în viața publică. Nici presa și nici televiziunea nu se țin departe de confruntarea a-cesta ideologică, după cum au apărut pe arenă și sindicatele și guvernatori ai Statelor americane.

Despre ce este vorba? Despre dezbaterile care au loc în legătură cu confirmarea de către senat a lui William Rehnquist, ca șef al Curții Supreme. Îndată ce președintele Reagan a numit în acest post pe Rehnquist, toate elitele și asociațiile "liberale" din America au lansat un atac direct, violent și intens împotriva acestui membru al Curții Supreme. În Senat, Ted Kennedy și Howard Metzenbaum, cunoscuți prin extremismul lor "liberal", s-au definit ca purtători de cuvânt ai opoziției declanșată în contra lui Rehnquist. Acesta este acuzat de a fi "prea extremist" și "prea mult în afara de cursul normal" al vieții americane, al legilor constituționale americane și al valorilor americane.

William Rehnquist este considerat ca cel mai conservator (pe plan ideologic) dintre judecătorii Curții Supreme. Prin această orientare a lui, în cazul că ar fi confirmat de către Senat, Rehnquist a devenit o adevărată sprieitoare pentru "liberalii" americani, care își dau seama că epoca lor este perimată și curentul de idei care se consolidează pe pământul american, este curentul conservator. În acest climat conservator și, prin acest climat ideologic, a fost ales președintele Reagan în două alegeri prezidențiale spectaculare.

Prin confirmarea Senatului, "lumea liberalilor" va pierde cea mai puternică platformă, de unde s'au formulat pozițiile "liberale" din viața societății americane. De fapt, prin prezența "liberalilor" din Curtea Supremă, acest for

superior (și cea de a treia putere statală), nu s'a limitat la funcțiunea specifică a instituției, ci și-a asumat rolul și răspunderea de a direcționa viața socială - și implicit pe aceea politică. Ca a treia putere în stat, Curtea Supremă, reprezintă balanța juridică, în forma ei cea mai pură. Ea are rolul de a verifica validitatea legilor, votate de Congresul american și de către Statele americane. Pentru a evita abuzurile sau aroganțele unor decizii juridice, ale tribunalelor, rolul Curții Supreme este acela de a le măsura în raport cu Constituția. Deci, misiunea consilierilor (acesta ar fi denumirea cea mai potrivită pentru judecătorii Curții Supreme) ar fi de interpretare limitată la conținutul și substanța principiilor fundamentale și a prevederilor Constituției, a tuturor legilor și sentințelor tribunalelor americane care sunt prezentate la Curtea Supremă. Aceasta este poziția și filosofia juridică a lui William Rehnquist. Si de aceea "liberalii" americani fac o opoziție ofensivă, pentru a bloca confirmarea Senatului. Dacă în locul lui Rehnquist ar fi fost numit cineva care ar fi pe linia lor de gândire, orientare și filosofie, nici un singur liberal nu s'ar fi aflat în opoziție. Se trece, însă, cu vederea că Reagan a fost ales președinte, tocmai pentru filosofia și orientarea lui ideologică, de natură și specificitate conservatoare. Nu a fost ales Mondale, care reprezenta liberalismul american.

Pe lângă opoziția din Senat, în special a celor doi senatori, Edward Kennedy și Howard Metzenbaum, o voce publică mai strigătoare este aceea a guvernatorului N. Cuomo. Vorbirea acestuia în fața baroului american are mai mult un caracter retoric decât o poziție substanțială. Cuomo cere selecționarea pentru Curtea Supremă pe bază de merit și integritate morală, iar ideologia sa fie exclusă. În cazul lui Rehnquist nu se mai poate vorbi de lipsa de me-

rite profesionale și de integritate morală, pentru că el a servit deja 15 ani în Curtea Supremă. Pe de altă parte, ideologia nu poate fi exclusă, cum dorește guvernatorul Cuomo, pentru că este imposibil. Si fiecare președinte american desemnează pentru posturi juridice personalități care se apropie de vederile sale, de ideile și filosofia sa, pentru că este un lucru natural să facă aceasta. Este greu de conceput ca un președinte să desemneze o persoană fără merite și fără integritate morală într-un post dela Curtea Supremă. Ar fi o cumplită aberație și un nonsens. Așa că intervenția lui Cuomo nu este decât o tentativă personală de a atrage atenția generală - ca element electoral - asupra propriei sale personalități, nu o contribuție la elucidarea problemei.

În actuala dezbateră în legătură cu confirmarea lui Rehnquist este de reținut caracterul violent al ieșirilor "liberale" și stridența plină de contradicții a pozițiilor lor. În atmosfera de azi a vieții americane, dacă se poate vorbi de "extremism" și de ieșire din cursul normal al lumii americane, atunci referințele nu se pot adresa decât liberalismului american. Liberalismul acesta american nu se aseamănă - pe nici o direcție și în nici o formă - cu liberalismul european. Este vorba de o etichetare care nu acoperă un conținut corespunzător. Si Americani nu mai apar dispuși să accepte sloganele liberale. Acestea au pierdut viacitatea și puterea lor de influență. Bat alte vânturi peste America și adevăratele valori și frumuseți ale cugetului american își revendică dreptul de prioritate. Liberalii au pus zăgăz acestor tradiții și s'au aventurat în utopii și iluzii, care au amăgit multă lume.

Curtea Supremă era pentru liberali un instrument de transformări sociale și de revoluție ideologică; ceea ce a produs o debalansare a celor trei puteri statale.

Ori, rolul primordial al Curții Supreme este acela de a menține echilibrul vieții statale, prin apărarea principiilor fundamentale înscrise în Constituție. Si în Constituția Sovietică sunt înscrise principii juridice și morale care pot avea o validitate logică și umană. Dar, acestea nu sunt aplicabile, nu sunt apărute de nici o instanță juridică sau for superior; ele rămân literă moartă, deci inexistente.

Anarhia ideologică din America a fost generată de schimbarea de direcție a Curții Supreme, după ce Franklin Roosevelt i-a dat acesteia misiunea de a determina transformările sociale pe care le proiectase el în vremea sa. În felul acesta, Curtea Supremă nu mai putea fi - ceea ce a fost să fie dela început - o frână și o balanță a puterilor statale. Si-a pierdut și calitatea și autoritatea de putere; a devenit arogantă în pretențiile sale de a revoluționa viața socială și s'a substituit celorlalte două puteri din Stat: legislativul și executivul.

William Rehnquist s'a dovedit - în cursul celor 15 ani ca membru al Curții Supreme - a fi un apărător al Constituției și principiilor ei; fără să se prezinte și afișeze ca un revoluționar al idealurilor sociale, de o modă mai veche sau mai nouă. El este și se vrea un tradiționalist al cugetului și faptelor americane, din perspectiva juridică a poziției sale.

Alții sunt factorii care determină structurile sociale și dinamizează reformele unei societăți, în niciun caz, nu Curtea Supremă. Aici se află punctul nodal al controversei de azi în chestiunea desemnării lui Rehnquist ca Președinte al Curții Supreme, căci el este acela care să restabilească funcțiunea esențială a acestei Curții - deci să o scoată din starea în care se găsește azi, nu ca un for juridic, ci, ca o instituție de "social engineering".

NOTE SI COMENTARII

DORM CREȘTINII?

Săptămânalul "BILD AM SONNTAG", din Germania de Vest publica în numărul său din 18 Septembrie, 1983, un nespus de adânc grăitor comentariu, semnat de dl. Von Klaus Besser, sub titlul de mai sus, asupra căruia ne permitem a face un popas, considerându-l nespus de important pentru întreaga creștinătate.

Dăm mai jos o parte din acest Comentariu, în traducere pre românească noastră limbă.

"Biserica Evanghelică germană, se ocupă în prezent intensiv cu problema așa zisei "Mișcări pentru pace" (Friedensbewegung). Se pare însă că, respectivă biserică, și-a însușit un monopol cu privire la dragostea pentru libertate a omenirii. În timp ce Americanii în Vietnam și Israelii în Liban, se aflau angajați în asemenea lupte, se înregistrau din aceleași colțuri, proteste drastice. Statele Unite și micul Israel, fiind condamnate de agresiune și imperialism. Antiamericanismul și Antisemitismul, se aflau cu excelență sub cupola Antisionismului, în termeni nespus de drastici. Dar unde rămân protestele masacrelor împotriva Creștinilor din Liban? Unde sunt democrații ce, în număr atât de mare glăsuiau împotriva Americanilor, iar în prezent, împotriva Druzilor și teroriștilor din P.L.O.? Unde se află, poziția lor independentă față de frații noștri de credință ce sunt siliți a trăi în lumea islamică?... Dar baza, de ce anume au loc asemenea băi de sânge, dintre Druzi și Musulmani, de sub conducerea Creștinilor libanezi, n'a înregistrat până acum proteste mondiale și nici acțiuni diplomatice, ceea ce

trebuie să fie clar. Se pare însă că, pentru anumiți Antisioniști, asta nu-i de ajuns, dat fiind faptul că Creștinii din Liban, regretă retragerea trupelor israelite". Si că iarăși: "retragerea trupelor israelite (de pe teritoriul Libanului), a lasat în urmă, un adevărat haos... Spuse acestea, este credem, cazul să simpatizăm cu Israelul. Si aceasta, pentru motivul că și-a dovedit dorința de a se adapta principiilor pacifiste din spațiul respectiv", și sperăm că în scurt timp Israelul va recunoaște dreptul la viață și al unui stat independent, pentru Palestinienii. Căci, dacă își au dreptul lor de a sălășui pe meleagurile Palestinite, la fel, credem că și Palestinienii, au absolut aceleași drepturi, de a avea, în spațiul respectiv, o țară a lor, independentă.

Spune mai departe dl. Von Klaus Besser, în articolul menționat mai sus: "... În prezent, Creștinii din Liban, sunt obligați de Evrei să-și găsească refugiu altundeva, dat fiind faptul că felul în care sunt tratați din punct de vedere omenesc, nu-i deloc deosebit de cum au fost tratați de către foștii lor concetățeni arabi".

Dar unde, cu adevărat dl. Von Klaus Besser pune deschiș problema spațiului palestinian și atitudinea bisericilor creștine, pe această temă, desigur migăloasă, este atunci când afirmă că: "... Biserica Creștină, fără de a se pronunța, pe scară mondială, împotriva anihilării Palestinienilor (P.L.O.), a Druzilor și Sirienilor, și în același timp a fraților noștri de credință, este de neconceput... Aceasta a fost o ocazie unică, de a protesta împotriva unei mișcări mondiale", care, după cum o afirmă dânsul, este pusă la cale și sponsorată de Moscova, deci, de dușmanii de moarte ai libertății și drepturilor sfinte ale Omului".

"În problema Libanului", afirmă mai departe dl. Von Klaus Besser, "s'a dovedit că, puterile vestice, au comis o mare greșeală, datorită influenței sovietice".

Dar, departărea dela adevăratele principii creștine, adică de a nu se amesteca în tribulații de ordin politic, este afirmată și subliniată în următoarele rânduri: "... Bisericele creștine, până acum, practic, n'au dovedit că ar fi făcut ceva pozitiv pentru a-și proteja aderenții. Aceasta este desigur o mare desamăgire pentru cei ce finanțează, cu banii lor, aceste biserici, ca la rândul lor, să vorbească în numele Umanității, în aceste vremuri războinice ale lumii noastre".

DORM CREȘTINII? În ceea ce ne privește, credem cu adevărat că DORM, atât timp cât nu-și dau seama că dușmanul de moarte al creștinătății, este și rămâne, COMUNISMUL ATEU... Si din acest punct de vedere, nu credem că greșim nici măcar cu o iotă, amintind-ne că sloganul acestei mișcări anarhice, a fost, este și va rămâne, că anume: "RELIGIA ESTE OPIUMUL POPOARELOR".

E timpul deci, ca creștinii, să se trezească din acest somn de moarte.

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0705-8365

Redacția și administrația:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

(COMPLETAȚI CU LITERE DE TIPAR)

☐

NOU

☐

REÎNNIRE

NUMELE DE FAMILIE .....

PRENUMELE .....

STRADA/Nr .....

ORAȘUL ..... STATUL/PROVINCIA.....

COD POȘTAL..... ȚARA .....

PREȚUL UNUI ABONAMENT PE AN ESTE:

\$30 ÎN SUS - ABONAMENT DE SPRJIN-
\$25 PENTRU EUROPA ȘI INSTITUȚII
\$20 CELELALTE CONTINENTE